

ПРОКРЕДИТ БАНК (БЪЛГАРИЯ) ЕАД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

Съдържание

Доклад на независимите одитори

Консолидиран отчет за приходи и разходи	1
Консолидиран отчет за всеобхватния доход	2
Консолидиран отчет за финансовото състояние	3
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	4
Консолидиран отчет за паричните потоци	5
Приложения към консолидирания финансов отчет	6-93
Годишен консолидиран доклад за дейността	94-107
Консолидирана декларация за корпоративно управление	108-116
Консолидирана нефинансова декларация	117-129

КПМГ Одит ООД
бул. „България“ № 45/А
София 1404, България
+359 (2) 9697 300
bg-office@kpmg.com
home.kpmg/bg

Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД
ул. Стара Планина № 5, ет. 5
София 1000, България
+359 (2) 9580980
info@bakertilly.bg
www.bakertilly.bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До едноличния акционер на „ПроКредит Банк (България)“ ЕАД

Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на приложения от стр. 1 до стр. 93 консолидиран финансов отчет на „ПроКредит Банк (България)“ ЕАД („Банката“) и неговите дъщерни дружества (заедно „Групата“), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2023 г. и консолидирания отчет за приходи и разходи, консолидирания отчет за всеобхватния доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи и съществена информация за счетоводните политики.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Групата към 31 декември 2023 г. и за нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ние определихме въпроса, описан по-долу, като ключов одиторски въпрос:

Очаквани кредитни загуби („ОКЗ“) по отношение на кредити и вземания от клиенти

Към 31 декември 2023 г. консолидираният финансов отчет включва:

- Брутна стойност на кредити и вземания от клиенти в размер на 2,966,094 хил. лева (31 декември 2022 г.: 2,798,501 хил. лева) и свързаната загуба от обезценка за ОКЗ в размер на 46,504 хил. лева (31 декември 2022 г.: 44,175 хил. лева), както е оповестено в приложение 17 в консолидирания финансов отчет;

както и за годината, завършваща на 31 декември 2023:

- Разходи за обезценка за кредитни загуби на кредити и вземания от клиенти, признати в консолидирания отчет за приходи и разходи, в размер на 4,978 хил. лева (2022 г.: 12,543 хил. лева), както е оповестено в приложение 7 в консолидирания финансов отчет;

Виж също следните приложения в консолидирания финансов отчет:

- 3 ж) Загуби от обезценка
- 4 в) Кредитен риск

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
Загуба от обезценка по отношение на кредити и вземания от клиенти (общо „кредити“, „експозиции“) представлява най-добрата прогнозна оценка на Групата за очакваните кредитни загуби („ОКЗ“), свързани с тези експозиции към отчетната дата. Измерването им изисква от Групата да прави сложни преценки и допускания. Както е описано в приложение 3 ж), очакваните кредитни загуби са били определени в съответствие със счетоводните политики на Групата в съответствие с изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти („МСФО 9“). Съгласно изискванията на МСФО 9, Групата изготвя приблизителна оценка на очакваните кредитни загуби, като отчита класификацията по фази на кредитните експозиции. За редовни експозиции (Фаза 1 и Фаза 2 кредити в йерархията на МСФО 9), както и експозиции в Фаза 3, които не надвишават конкретни прагове, очакваните кредитни загуби се определят на база на статистически модели, в които са заложили данни, на база	Нашите процедури, изпълнени, където е приложимо, с помощта на наши специалисти по управление на финансовия риск, оценители и ИТ специалисти, включиха без да се ограничават до: — Оценка доколко са подходящи счетоводните политики за обезценка на кредити и свързаните с тях методи и модели спрямо изискванията на съответния счетоводен стандарт, нашето разбиране за бизнеса и практиките в индустрията. По-конкретно ние подложихме на критична оценка преценката на Управителния съвет, за това дали нивото на сложност на методологията е подходящо на база на оценката на фактори на ниво дружество и на ниво портфейл; — Отправихме съответните запитвания към служители на Групата в отделите за управление на риска, вътрешен одит и информационни технологии с цел да придобием разбиране за процеса на приблизително оценяване на ОКЗ, използваните в него приложения на

на историческа информация на Групата за обслужване на дълга, както и прогнозни макроикономически фактори и макроикономически сценарии. Основните допускания в тази област, наред с останалото, са свързани с вероятността длъжникът да не изпълни задължението си („вероятност от неизпълнение“), оценката на задължението, което няма да бъде възстановено от длъжника в случай на неизпълнение („загуба при неизпълнение“) и размерът на експозицията при неизпълнение („експозиция при неизпълнение“). В резултат на икономическата нестабилност, причинена от продължаващото нормализиране на глобалната търговия след пандемията, повишеното геополитическо напрежение и слабата икономическа активност в еврозоната, оценката на ОКЗ на колективна база беше свързано с допълнителна сложност и повишена несигурност при приблизителното оценяване. Наред с останалото, се изискваше прилагането на корекции извън модела от страна на ръководството при достигане на оценката на колективните загуби от обезценка в края на годината.

За експозиции от Фаза 3 надвишаващи конкретни прагове, очакваните кредитни загуби се определят на индивидуална база, посредством анализ на дисконтирани парични потоци. Процесът включва елементи на субективност и разчитане на редица съществени допускания, включително такива по отношение на очакваните постъпления от продажбата на свързаното обезпечение и минималния период за реализиране на обезпечението.

Вследствие на горепосочените фактори и сложности, ние счетохме, че очакваните кредитни загуби на кредити и вземания са свързани със значителен риск от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, което изискваше нашето повишено внимание при изпълнение на одита и в резултат беше определено като ключов одиторски въпрос.

информационните технологии, основните източници на данни и допусканията, използвани в модела на ОКЗ. Също така, направихме оценка и тестване на контролната среда на информационните технологии на Групата за достъп до данните и промени в програмите;

— Оценка и тестове на проектирането и внедряването, както и оперативната ефективност на избрани основни контроли по отношение на одобрение, отчитане и наблюдение на кредити, включително, но не само, контроли свързани с коректността на класификацията на експозициите на такива, по които има изпълнение и такива, по които няма изпълнение, изчисление на дните просрочие, класификация по фази и изчисление на ОКЗ;

— За избраната извадка от кредити извършихме критична оценка, която се базира на наличната документация (актуализирани финансови индикатори, специфика на изплащането, събития на неизпълнение, реструктурирана експозиция) и на дискусия с кредитните инспектори и служители в отдела за управление на риска, за наличие на обстоятелства, които да наложат класификация във Фаза 2 или във Фаза 3 към 31 декември 2023 г.

За ОКЗ, оценени на колективна база:

— Получаване на съответните макроикономически прогнози на Групата и критичен анализ на оценката на Групата за прогнозната информация и макроикономическите сценарии, използвани при изчислението на ОКЗ, чрез проверка на публично достъпна информация;

— Преизчисляване на вероятност от неизпълнение, загуба при неизпълнение и експозиция при неизпълнение на колективна база за извадка от портфейлите на Групата, като се позоваваме, наред с останалото, на нашия собствен анализ на данните на Групата за минали случаи на неизпълнение, реализирани загуби от тези неизпълнения, договорни парични потоци и продължителност на договора;

— Тестване на съществени корекции извън модела, за да се отрази текущата пазарна волатилност, която не е отразена в оригиналните модели за ОКЗ. Като част от процедурата, ние оценихме данните,

	допусканията и методите, използвани при изчисляването на корекциите; — Преизчисляване на очакваните кредитни загуби към 31 декември 2023 г. за избрани портфейли на Групата на база на модела за ОКЗ на Групата. За ОКЗ, оценени на индивидуална база: — За тези кредити, за които са идентифицирани обстоятелства, които да изискат класификация във Фаза 3, критичен анализ на основните допускания, използвани от Управителния съвет при изготвяне на приблизителната оценка на бъдещите парични потоци, използвани при изчисление на обезценките, включително време за продажба и реализируема стойност на обезпечението, чрез позоваване на основните споразумения за обезпечение и оценки, чиято уместност и надеждност оценихме независимо. Общо за кредитни експозиции: — Проверка дали оповестяванията по отношение на ОКЗ в консолидирания финансов отчет на Групата отразяват по подходящ начин съответната количествена и качествена информация, изисквана от приложимата рамка за финансово отчитане.
--	--

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от годишен консолидиран доклад за дейността, консолидирана декларация за корпоративно управление и консолидирана нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на годишния консолидиран доклад за дейността, консолидираната декларация за корпоративно управление

и консолидираната нефинансова декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в приложимите в България Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в годишния консолидиран доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- Годишният консолидиран доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- В консолидираната декларация за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100 (н), ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.
- Консолидираната нефинансова декларация за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето на този консолидиран финансов отчет, който дава вярна и честна представа в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на консолидирани финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността и, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква,

че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигахме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и предприетите действия за елиминиране на заплахите или приложените предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет

за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- КПМГ Одит ООД и Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД са назначени за задължителни одитори на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 г. на Групата с решение от извънредна сесия на едноличния собственик на капитала на Банката, от 25 август 2023 г., за период от една година. Одиторският ангажимент е поет с Писмо за поемане на съвместен одиторски ангажимент от 1 ноември 2023 г.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 г. на Групата представлява четвърти пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на консолидирания финансов отчет на Групата, извършен от КПМГ Одит ООД и седми пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на Групата, извършен от Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Банката, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.

- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Групата.

София, 10 април 2024 г.

За КПМГ Одит ООД

Севдалина Димова
Управител и регистриран одитор,
отговорен за одита

Бул. „България“ № 45/А
София 1404, България

**За Бейкър Тили Клиту и
Партньори ЕООД**

Галина Локмаджиева
Управител и регистриран одитор,
отговорен за одита

Ул. „Стара Планина“ №5, ет. 5
София 1000, България

Консолидиран отчет за приходи и разходи

(всички суми са в хиляди лева)

	Прил.	Годината, приключила на 31 декември	
		2023	2022
Приходи от лихви, изчислени по метода на ефективния лихвен процент	6	142,218	84,254
Други приходи от лихви	6	237	-
Разходи за лихви и подобни разходи	6	(18,906)	(6,098)
Нетен доход от лихви		123,549	78,156
Приходи от такси и комисиони	8	36,000	31,918
Разходи за такси и комисиони	8	(6,912)	(4,047)
Нетен доход от такси и комисиони		29,088	27,871
Нетен доход от валутни операции	9	10,797	10,309
Други приходи	10а	3,263	4,814
Други разходи	10б	(2,394)	(760)
Разходи за персонала	11	(33,955)	(25,768)
Административни разходи	12	(50,543)	(38,255)
Разходи за обезценка	7	(5,418)	(13,245)
Печалба преди данъчно облагане		74,387	43,122
Разходи за данъци	13	(11,632)	(4,928)
Печалба за годината		62,755	38,194

Консолидираният финансов отчет, представен на страници от 1 до 93, е одобрен от Управителния съвет и подписан от негово име от:

Рени Пейчева
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
8 април 2024 г.

Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

Заверили съгласно одиторския доклад:
За КПМГ Одит ООД

За Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД

Севдалина Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита и
упълномощен представител
За КПМГ Одит ООД

Галина Локмаджиева
Регистриран одитор, отговорен за одита и
упълномощен представител
За Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД

Приложенията на страници от 6 до 93 представляват неразделна част от този годишен консолидиран финансов отчет.

Консолидиран отчет за всеобхватния доход

(всички суми са в хиляди лева)

	Прил. Гдината, приключила на 31 декември	
	2023	2022
Печалба за годината	62,755	38,194
Позиции, които няма да бъдат впоследствие рекласифицирани в отчета за приходи и разходи Промяна в преоценъчния резерв от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (акции), нетно от данъци	1,566	(275)
Позиции, които могат да бъдат впоследствие реклаифицирани в отчета за приходи и разходи Промяна в преоценъчния резерв от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (дългови ценни книжа), нетно от данъци	1,076	(1,400)
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци	2,642	(1,675)
Общо всеобхватен доход за годината	65,397	36,519

Консолидираният финансов отчет, представен на страници от 1 до 93, е одобрен от Управителния съвет и подписан от негово име от:

Рени Пейчева
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
8 април 2024 г.

Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

Заверили съгласно одиторския доклад:
За КПМГ Одит ООД

Севдалина Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита и
упълномощен представител
За КПМГ Одит ООД

За Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД

Галина Локмаджиева
Регистриран одитор, отговорен за одита и
упълномощен представител
За Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД

Приложенията на страници от 6 до 93 представляват неразделна част от този годишен консолидиран финансов отчет.

Консолидиран отчет за финансовото състояние
(всички суми са в хиляди лева)

	Прил.	31.12.2023	31.12.2022
АКТИВИ			
Парични средства и средства в централни банки	14	847,539	561,028
Вземания от банки	15	178,398	245,476
Инвестиционни ценни книжа (ССДВД)	16	117,768	72,545
Кредити и вземания от клиенти, нетно	17	2,919,590	2,754,326
Дълготрайни материални активи	18	67,129	62,910
Нематериални активи	18	17,449	10,154
Деривативни финансови активи	25	9,125	15,117
Други активи	20	10,627	8,773
Общо активи		4,167,625	3,730,329
ПАСИВИ			
Привлечени средства от банки	21	12,665	22,607
Привлечени средства от клиенти	22	3,484,618	3,060,716
Привлечени средства от финансови институции	23	251,076	230,716
Пасиви по лизинг	24	6,176	4,259
Деривативни финансови пасиви	25	1,888	47
Други пасиви	26	7,218	5,158
Провизии	27	2,108	2,067
Текущи данъчни пасиви		4,786	1,734
Отсрочени данъчни пасиви	19	243	152
Общо пасиви		3,770,778	3,327,456
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Акционерен капитал и премиен резерв	28	265,497	236,160
Законови резерви		22,755	22,755
Неразпределена печалба		103,885	141,890
Преоценъчен резерв		4,710	2,068
Общо собствен капитал		396,847	402,873
Общо собствен капитал и пасиви		4,167,625	3,730,329

Консолидираният финансов отчет, представен на страници от 1 до 93, е одобрен от Управителния съвет и подписан от негово име от:

Рени Пейчева
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
8 април 2024 г.

Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

Заверили съгласно одиторския доклад:
За КПМГ Одит ООД

Севдалина Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита и
упълномощен представител
За КПМГ Одит ООД

За Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД

Галина Локмаджиева
Регистриран одитор, отговорен за одита и
упълномощен представител
За Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД

Приложенията на страници от 6 до 93 представляват неразделна част от този годишен консолидиран финансов отчет.

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал

(всички суми са в хиляди лева)

	Акцио- нерен капитал	Премиен резерв	Законови резерви	Неразпре- делена печалба	Преоце- нъчен резерв	Общо
Салдо към 1 януари 2022 г.	232,664	3,496	19,821	106,630	3,743	366,354
Всеобхватен доход за годината						
Промяна в преоценъчния резерв, нетно от данъци	-	-	-	-	(1,675)	(1,675)
Печалба за годината	-	-	-	38,194	-	38,194
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	-	38,194	(1,675)	36,519
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал						
Вноски от, и разпределения към акционери	-	-	2,934	(2,934)	-	-
Общо сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	-	-	2,934	(2,934)	-	-
Салдо към 31 декември 2022 г.	232,664	3,496	22,755	141,890	2,068	402,873
Всеобхватен доход за годината						
Промяна в преоценъчния резерв, нетно от данъци	-	-	-	-	2,642	2,642
Печалба за годината	-	-	-	62,755	-	62,755
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	-	62,755	2,642	65,397
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал						
Вноски от, и разпределения към акционери	-	-	-	-	-	-
Увеличение на акционерния капитал (прил.4и)	29,337	-	-	-	-	29,337
Изплатени дивиденди	-	-	-	(100,760)	-	(100,760)
Общо сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	29,337	-	-	(100,760)	-	(71,423)
Салдо към 31 декември 2023 г.	262,001	3,496	22,755	103,885	4,710	396,847

Консолидираният финансов отчет, представен на страници от 1 до 93, е одобрен от Управителния съвет и подписан от негово име от:

Рени Пейчева
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
8 април 2024 г.

Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

Заверили съгласно одиторския доклад:
За КПМГ Одит ООД

Севдалина Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита и
упълномощен представител
За КПМГ Одит ООД

За Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД

Галина Локмаджиева
Регистриран одитор, отговорен за одита и
упълномощен представител
За Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД

Приложенията на страници от 6 до 93 представляват неразделна част от този годишен консолидиран финансов отчет.

Консолидиран отчет за паричните потоци

(всички суми са в хиляди лева)

	Прил.	Годината, приключила на 31 декември	
		2023	2022
Печалба за годината		62,755	38,194
Непарични позиции и преход към парични потоци от основна дейност			
Разходи за обезценка	7	5,418	13,245
Нетен резултат от деривативни финансови инструменти		1,015	(731)
Амортизация	12	7,903	6,432
Нереализирани печалби от валутна преоценка	9	(449)	(472)
Печалби от отписване на дълготрайни материални и нематериални активи		-	(27)
Нетен доход от лихви	6	(123,549)	(78,156)
Разходи за данъци	13	11,632	4,928
Промяна в активите и пасивите от основна дейност след непарични позиции			
Минимални задължителни резерви		(135,090)	(45,071)
Вземания от банки		9,779	(9,779)
Кредити и вземания от клиенти		(167,594)	(433,719)
Деривативни финансови активи		6,562	906
Други активи		(2,079)	(3,874)
Краткосрочни привлечени средства от банки и финансови институции		(9,589)	15,906
Привлечени средства от клиенти		423,297	420,115
Деривативни финансови пасиви		1,555	(1,045)
Други пасиви		2,100	1,168
Получени лихви		138,486	84,854
Платени лихви		(15,369)	(3,942)
Платени лихви (пасиви по лизинг)		(216)	(138)
Платени данъци		(8,488)	(3,591)
Паричен поток от основна дейност		208,079	5,203
Паричен поток от инвестиционна дейност			
Покупки на дълготрайни материални и нематериални активи		(18,843)	(15,554)
Приходи от продажба на дълготрайни материални и нематериални активи		2,295	1,190
Закупени ценни книжа		(68,848)	(25,167)
Падежирали ценни книжа		25,186	19,558
Паричен поток, използван в инвестиционна дейност		(60,210)	(19,973)
Паричен поток от финансова дейност			
Изплатени дивиденди		(100,760)	-
Увеличение на акционерния капитал		29,337	-
Постъпления от дългосрочни привлечени средства от банки и фин. институции		58,675	97,792
Погашения на дългосрочни привлечени средства от банки и фин. институции		(39,902)	(35,946)
Пасиви по лизинг		(951)	(947)
Паричен поток от/използван във) финансова дейност		(53,601)	60,899
Нетно увеличение на паричните средства и еквиваленти		94,268	46,129
Парични средства и парични еквиваленти на началото на годината		510,221	464,092
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	14	604,489	510,221

Консолидираният финансов отчет, представен на страници от 1 до 93, е одобрен от Управителния съвет и подписан от негово име от:

Рени Пейчева
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
8 април 2024 г.

Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

Заверили съгласно одиторския доклад:
За КПМГ Одит ООД

За Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД

Севдалина Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита и
упълномощен представител
За КПМГ Одит ООД

Галина Локмаджиева
Регистриран одитор, отговорен за одита и
упълномощен представител
За Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД

Приложенията на страници от 6 до 93 представляват неразделна част от този годишен консолидиран финансов отчет.

1 Отчетно дружество

ПроКредит Банк (България) ЕАД („ПроКредит Банк“, „Банката“ или „институцията“, с ЕИК 130598160) е основана през октомври 2001 г. в резултат на учредителното събрание, проведено от международно ориентирани инвеститори, много от които днес са акционери в ПроКредит Холдинг АГ („ПроКредит Холдинг“). От началото на 2013 г. едноличен собственик на капитала на Банката е ПроКредит Холдинг.

Банката е част от международна група от финансови институции, която се притежава от ПроКредит Холдинг. ПроКредит Холдинг е компанията-майка и упражнява контрол върху дейността на групата от ПроКредит Банки („Групата на ПроКредит“). Банката има три дъщерни дружества, които са изцяло притежавани от нея – ПроКредит Пропъртийз ЕАД, ПроКредит Едюкейшън ЕАД и Частно средно училище Дени Дидро ЕАД (общо определени като „групата“).

Банката се контролира чрез Надзорен съвет, състоящ се от петима членове, и Управителен съвет, състоящ се от четирима членове, към 31 декември 2023 г., избирани за период от три години.

ПроКредит Банк е ориентирана към развитие банка, която предлага пълен набор от услуги, като цели да бъде основна банка за обслужване на бизнес клиенти и физически лица. Бизнес клиентите, на които банката предлага услуги, са дружества, земеделски производители и самонаети лица. Те се категоризират като малки и средни предприятия в зависимост от своя бизнес потенциал. Клиентите физически лица са получатели на регулярен доход (от заплата, пенсия или др.) и собственици на бизнес. Банката се стреми да придобива подробни познания за своите клиенти и да прилага индивидуален подход и стратегия за обслужване на всеки отделен клиент, които се базират на профила на клиента. Стратегически фокус на банката са производствените дружества, земеделските производители, както и финансирането на проекти, свързани с енергийна ефективност и опазване на околната среда.

2 База за изготвяне

а Съответствие с Международните стандарти за финансови отчети

Консолидираният финансов отчет на ПроКредит Банк е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане („МСФО“) и разясненията, издадени от Комитета за разяснения на МСФО („КРМСФО“) и приети от Европейския съюз („ЕС“). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамка с общо предназначение за достоверно представяне, еквивалентно на дефиницията на рамката, въведена в § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството „Международни счетоводни стандарти“ (МСС). Консолидираният финансов отчет е изготвен на консолидирана база, в съответствие със Закона за счетоводството. Консолидираният финансов отчет е одобрен от ръководството на 8 април 2024 г.

Консолидираният финансов отчет съдържа консолидиран отчет за приходи и разходи, консолидиран отчет за всеобхватния доход, консолидиран отчет за финансовото състояние, консолидиран отчет за промените в собствения капитал, консолидиран отчет за паричните потоци и приложения към консолидирания финансов отчет.

Основните счетоводни политики са последователно прилагани за всички представени години, освен ако изрично не е посочено друго. Консолидираният финансов отчет е представен в хиляди български лева, освен ако изрично не е посочено друго. Фискалната година на Групата е календарната година.

2 База за изготвяне (продължение)

б Консолидация

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на ПроКредит Банк (България) АД и дъщерните ѝ дружества към 31 декември 2023 г. Дъщерни дружества са тези дружества, които се контролират от Групата т.е., в които Групата определя финансовата и оперативна политика. Всички дъщерни дружества са изцяло консолидирани.

В края на 2023 г. Групата има три изцяло притежавани дъщерни дружества – ПроКредит Пропъртийз ЕАД, ПроКредит Едюкейшън ЕАД и Частно средно училище Дени Дидро ЕАД. Вътрешнофирмените операции, салда и нереализирани печалби и загуби от операции между банката и дъщерните дружества са елиминирани. При необходимост счетоводната политика на дъщерните дружества се променя с цел да се постигне съответствие с политиката, приета от Банката. За придобивания на дъщерни дружества се прилага методът на придобиването.

в База на оценка

Консолидираният финансов отчет е изготвен на база историческа стойност, с изключение на следното:

- финансови активи и пасиви (включително деривативни инструменти), оценени по справедлива стойност;
- активи, държани за продажба, оценени по справедлива стойност, намалена с разходите за продажба;
- задължения за обезщетения при пенсиониране, оценени по настоящата стойност на задължението за обезщетение при пенсиониране.

г Прилагане на приблизителни оценки и преценки

Финансовите отчети и финансовият резултат на Групата се влияят от предположения, оценки и преценки на ръководството, които при необходимост трябва да бъдат направени в хода на изготвянето на консолидирания финансов отчет. Действителните резултати могат да се различават от тези оценки.

Всички оценки и предположения, които се изискват от МСФО, са най-добри оценки в съответствие с приложимия стандарт. Оценките и преценките се определят систематично и се базират на историческия опит и други фактори, които включват и очакванията за бъдещи събития, които се приемат за вероятни при определени обстоятелства. Верността на счетоводните оценки и преценки се следи регулярно.

Групата прави оценки и преценки за целите на счетоводството и оповестяването. Получените счетоводни оценки, по дефиниция, рядко ще са равни на съответните реални резултати. Преценките на ръководството за определени позиции са особено критични за финансовия резултат и състояние на Групата, поради съществения си размер. Това се отнася за следните позиции:

2 База за изготвяне (продължение)

г Прилагане на приблизителни оценки и преценки (продължение)

Загуби от обезценка на кредитни експозиции

Обезценките се определят в размер, равен на очакваната загуба за всички финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, за всички дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход (ССДВД) и за задбалансови ангажименти. Очакваните кредитни загуби се отчитат в различни фази. Групата отчита нетно (след приспадане на обезценка) следните балансови позиции: „Средства в централни банки“, „Вземания от банки“, „Инвестиционни ценни книжа (ССДВД)“, „Кредити и вземания от клиенти“ и „Други активи“, нетно (включително обезценката). Допълнителна информация за счетоводната политика на Групата по отношение на обезценката на кредити може да бъде намерена в прил. 4в.

Оценяване на отсрочени данъчни активи

Групата признава отсрочени данъчни активи само до степента, до която е вероятно, че ще бъде налична данъчно облагаема печалба, за сметка на която да се използват ефектите за намаляване на данъка. Прогнозата за печалбата е базирана на последния бизнес план към декември 2023 г., който е одобрен от Надзорния съвет на Групата, и следователно отразява виждането на ръководството за бъдещите бизнес перспективи. Периодът за данъчно планиране на Групата е пет години. За детайли относно признатите суми вижте прил. 13 и 19.

Опции за удължаване и прекратяване; значими счетоводни приблизителни преценки при определянето на срока на лизинговия договор

При определяне на срока на лизинга ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически предпоставки за упражняване на опция за удължаване или отказ от прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опция за прекратяване) се включват в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че срокът на лизинга ще бъде удължен (или, че договорът няма да бъде прекратен).

По-долу са изброени най-релевантните фактори за договори за лизинг на сгради:

- Ако съществуват значителни неустойки при упражняване на опция за прекратяване (или при не упражняване на опция за удължаване), то в повечето случаи се счита, че съществува достатъчна сигурност, че Групата ще упражни опцията за удължаване на лизинга (или няма да упражни опцията за прекратяване).
- Ако се очаква направените значителни подобрения на наетото имущество да имат значителна остатъчна стойност, то в повечето случаи се счита, че съществува достатъчна сигурност, че Групата ще упражни опцията за удължаване на лизинга (или няма да упражни опцията за прекратяване).
- При липса на горните две условия, Групата взема предвид други фактори, включващи историческата продължителност на договорите за лизинг, където Групата е била лизингополучател, както и разходите и пропуснатите ползи за бизнеса, свързани със замяна на лизинговия актив. В повечето случаи опциите за удължаване при договорите за лизинг на офиси не са включени в пасива по лизинга, защото Групата би могла да замени активите без значителни разходи и пропуснати ползи за бизнеса.

Към 31 декември 2023 г. няма потенциални бъдещи изходящи парични потоци, които не са били включени в пасива по лизинга, защото не е било достатъчно сигурно, че лизинговите договори ще бъдат удължени (или няма да бъдат прекратени).

2 База за изготвяне (продължение)

г Прилагане на приблизителни оценки и преценки (продължение)

Срокът на лизинговия договор се преразглежда, ако опцията за удължаване бъде действително упражнена (или неупражнена) или ако Групата е била задължена да я упражни (или да не я упражни). Наличието на достатъчна сигурност се преразглежда само ако настъпи значително събитие или промяна в обстоятелствата, засягащи тази оценка, които са под контрола на лизингополучателя. През настоящия отчетен период няма финансов ефект от преразглеждане на периода на договорите за лизинг с цел да отразят упражнените опции за удължаване и прекратяване.

д Нови и изменени стандарти

(i) Стандарти, изменения и разяснения, които вече са приложени

- Измененията на МСС 1 и МСФО Практическо становище 2: „Оповестяване на счетоводни политики“ имат незначително влияние върху консолидирания финансов отчет. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.
- Измененията на МСС 8 „Определение на счетоводните приблизителни оценки“ имат незначително влияние върху консолидирания финансов отчет. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.
- Измененията на МСС 12 „Отсрочени данъци, свързани с активи и пасиви, произтичащи от една сделка“ имат незначително влияние върху измерването на отсрочените данъци. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.

Следните стандарти, изменения и разяснения, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, нямат ефект върху консолидирания финансов отчет на Банката: МСФО 17 „Застрахователни договори“, измененията на МСФО 17 „Застрахователни договори“ и измененията на МСС 12 „Международна данъчна реформа – примерни правила от втори стълб“.

(ii) Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са приложени

- Измененията на МСС 1 „Класификация на пасивите като текущи и нетекущи“ и „Нетекущи пасиви с договорни клаузи“ имат незначително влияние върху консолидирания финансов отчет. Измененията, одобрени от ЕС влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.
- Измененията на МСФО 16: „Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг“ имат незначително влияние върху консолидирания финансов отчет. Измененията, одобрени от ЕС влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.
- Измененията на МСС 7 и МСФО 7: „Финансови споразумения с доставчик“ няма да окажат влияние върху консолидирания финансов отчет. Измененията, одобрени от ЕС влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.

2 База за изготвяне (продължение)

д Нови и изменени стандарти (продължение)

- Измененията на МСС 21: „Липса на заменимост“ няма да окажат влияние върху консолидирания финансов отчет. Измененията, одобрени от ЕС влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2025 г.

Не е налице по-ранно прилагане на стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила.

3 Съществени счетоводни политики

По-долу са представени съществените счетоводни политики, приложени при изготвянето на консолидирания финансов отчет, доколкото те не са оповестени в другите приложения по-горе. Политиките са последователно прилагани за всички представени години, освен ако изрично не е упоменато друго.

а Операции в чуждестранна валута

(а) Функционална валута и валута на представяне

Позициите, които участват в консолидирания финансов отчет, са измерени като се използва валутата на основната икономическа среда, в която Групата извършва своята дейност („функционална валута“). Финансовият отчет е представен в български лева, което е функционалната валута и валута на представяне на Групата. Всички суми, посочени в консолидирания финансов отчет са представени в хиляди лева, освен ако изрично не е упоменато друго.

(б) Операции и салда

Активите и пасивите в чуждестранна валута се превакутират във функционалната валута, като се използват валутни курсове при приключване, а позициите, свързани с приходи и разходи, се преобразуват по фиксинга към момента на операцията. Печалбите и загубите, получени в резултат на сделки в чуждестранна валута и от преоценка на монетарни финансови активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отразяват в консолидирания отчет за приходи и разходи (нетен доход от валутни операции).

При промяна в справедливата стойност на активи в чужда валута, които са класифицирани като финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, деноминирани в чужда валута, се определят отделно от разликите, които произлизат от разлики във валутните курсове от амортизираната стойност на ценната книга и други промени в балансовата стойност на ценната книга. Курсовите разлики по финансови активи (дългови инструменти) по справедлива стойност през друг всеобхватен доход се отразяват в консолидирания отчет за приходи и разходи.

Непаричните активи, оценявани по историческа цена, които са деноминирани в чужда валута, се оценяват по обменния курс, който е приложим към датата на първоначалното признаване.

Към 31 декември 2023 г., монетарните финансови активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, са оценени в български лева по официалния курс на Българска народна банка („БНБ“): 1.95583 лева за 1 евро и 1.76998 лева за 1 щ.д. (2022 г.: 1.95583 лева за 1 евро и 1.83371 за 1 щ.д.).

3 Съществени счетоводни политики (продължение)

б Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават текущо в консолидирания отчет за приходи и разходи за всички лихвоносни активи и пасиви по метода на ефективния лихвен процент за периода, през който възникват. „Ефективният лихвен процент“ е процентът, който точно дисконтира бъдещите парични потоци, които се очаква да постъпят през прогнозния живот на финансовия инструмент, отнасящи се до:

- брутната балансова стойност на финансовия актив; или
- амортизираната стойност на финансовия пасив

При изчисляване на ефективния лихвен процент за финансови инструменти, различни от закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка, Групата оценява бъдещите парични потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не и очакваната кредитна загуба (ECL). За финансови активи, които са закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка, се изчислява коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент, като се използват прогнозни бъдещи парични потоци, включително ECL.

Изчисляването на ефективния лихвен процент включва транзакционни разходи и платени или получени такси, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Транзакционните разходи включват допълнителни разходи, които са пряко свързани с придобиването или създаването на финансов актив или финансов пасив.

Ефективният лихвен процент на финансов актив или финансов пасив се изчислява при първоначално признаване на финансов актив или финансов пасив. При изчисляването на приходите и разходите от лихви ефективният лихвен процент се прилага към брутната балансова стойност на актива (когато активът не е с кредитна обезценка) или към амортизираната стойност на задължението. Ефективният лихвен процент се преразглежда в резултат на периодична преоценка на паричните потоци от инструменти с плаващ лихвен процент, за да отрази движението на пазарните лихвени проценти.

За финансовите активи, които са с кредитна обезценка след първоначалното признаване, лихвеният доход се изчислява чрез прилагане на ефективния лихвен процент към амортизираната стойност на финансовия актив. Ако в последствие активът вече не е с кредитна обезценка, изчисляването на лихвения доход се прави отново на брутна база.

Постъпления, които са получени по отписани кредити, не се признават в позицията „Приходи от лихви“, а в „Разходи за обезценка“.

в Приходи и разходи от такси и комисиони

Групата предоставя банкови услуги на физически лица и бизнес клиенти (предимно МСП), включително откриване и управление на сметки, предоставяне на заеми, дебитни и кредитни карти, платежни услуги в местна и чуждестранна валута, касови операции на машини и други. Таксите за текущо управление на сметки се начисляват по сметката на клиента ежемесечно. Таксите, основани на транзакции, се начисляват по сметката на клиента, когато транзакцията се осъществи. Таксите за обслужване се начисляват ежемесечно на база на фиксирани проценти, определени от Групата. Разходите за такси и комисиони представляват дължими от Групата такси по сделки с други банки, и се признават към датата на тяхното възникване.

3 Съществени счетоводни политики (продължение)

в Приходи и разходи от такси и комисиони (продължение)

Приходите от такси за обслужване на сметки и другите такси за обслужване се признават за периода на предоставяне на услугата. Приходите, свързани с транзакции, се признават към момента на извършване на транзакцията.

г Нетен доход от валутни операции

Доходът от валутни сделки се отнася предимно за резултатите от валутни сделки с клиенти. Групата не извършва валутни операции за своя сметка. В допълнение тази позиция включва резултата от нереализирани ефекти от валутни преоценки.

д Финансови инструменти

Групата класифицира притежаваните финансови активи според съответния бизнес модел за управлението им. Прави се разлика между следните бизнес модели за управление на финансови активи:

- „Държане с цел събиране”: Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци под формата на лихва и главница.
- „Държане с цел събиране и продажба”: Бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи.
- „Други бизнес модели”: Този бизнес модел се използва за финансови активи, които не са нито по модела „Държане с цел събиране”, нито по модела „Държане с цел събиране и продажба”.

Бизнес моделите за финансови активи на Групата се оценяват на базата на групи от финансови активи (портфейли). Разпределението към даден бизнес модел става на базата на действителните обстоятелства по време на оценката. Това решение се взема от ръководството. Следните критерии, наред с други, се вземат предвид:

- бизнес стратегията и стратегията за управление на риска на ПроКредит Банк (и ПроКредит групата);
- начинът, по който се оценява развитието на бизнес модела и се отчита пред ръководството и Надзорния съвет на Банката;
- ако е имало продажби в предходни периоди, честотата, обемът, времето и причините за тези продажби, както и очакванията за бъдещи такива.

Като резултат, следните позиции от Отчета за финансовото състояние се включват към бизнес модела „държане с цел събиране“ са: „Средства в централни банки“, „Вземания от банки“, „Кредити и вземания от клиенти“, „Други активи“. „Инвестиционните ценни книжа (ССДВД)“ (които са дългови инструменти) се отнасят към бизнес модела „държане с цел събиране и продажба“. Също така, неголяма сума акции, отчитани като част от позицията „Инвестиционните ценни книжа (ССДВД)“, се включват към модела „държане с цел събиране и продажба“. „Деривативните финансови активи“ се отнасят към „други бизнес модели“.

Няма нетиране на финансови активи и финансови пасиви.

Последващото признаване на финансови пасиви обикновено се извършва по амортизирана стойност. Само деривативните финансови пасиви се признават по справедлива стойност.

3 Съществени счетоводни политики (продължение)

д Финансови инструменти (продължение)

(а) Финансови активи и пасиви, оценявани по справедлива стойност в отчета за приходи и разходи

Финансовите активи, които се включват към „други бизнес модели“ се оценяват по справедлива стойност в отчета за приходи и разходи. Към тях се включват „Деривативните финансови активи“. Финансови пасиви, които се оценяват по справедлива стойност в отчета за приходи и разходи, са деривативните финансови пасиви.

Деривати, които имат положителна справедлива стойност към датата на баланса, се отчитат като финансови активи в позиция „Деривативни финансови активи“. Деривати, които имат отрицателна справедлива стойност към датата на баланса, се отчитат като финансови пасиви в позиция „Деривативни финансови пасиви“. Групата класифицира определени деривати като хеджиращи инструменти в квалифицирани хеджиращи взаимоотношения (hedge accounting) в съответствие с МСФО 9. В началото на хеджирането връзката между хеджиращия(те) инструмент(и) и хеджирана(ите) позиция(и) официално се документира, включително цели и стратегии за управление на риска за приемане на хеджиране и метод за оценка на ефективността. Групата оценява съответствието с изискванията за ефективност както в началото на хеджирането, така и текущо.

Деривативните финансови инструменти първоначално се признават по справедлива стойност, като транзакционните разходи се отчитат в консолидирания отчет за приходи и разходи. Покупки и продажби на деривативни финансови инструменти се признават на датата на търгуване – това е датата, на която Групата се ангажира да закупи или продаде инструмента. Последващото им отчитане също се осъществява по справедлива стойност. Печалби или загуби, които са резултат от промени в справедливата стойност, се отчитат незабавно в консолидирания отчет за приходи и разходи за годината.

Деривативните финансови активи се отписват, когато се погаси правото за получаване на парични потоци от финансовите активи или, когато Групата е прехвърлила по същество всички рискове и ползи, свързани със собствеността. Деривативните финансови пасиви се отписват, при погасяване в случаите, когато задължението е изпълнено, анулирано или изтече.

3 Съществени счетоводни политики (продължение)

д Финансови инструменти (продължение)

(б) Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност

Финансов актив се класифицира като оценяван по амортизирана стойност, ако същият се отнася към бизнес модела „държане с цел събиране“ и договорните парични потоци са в съответствие с принципа за плащане единствено на главница и лихва. Тези финансови активи възникват, когато Групата предостави средства директно на страната по договора, като не е налице намерение за търгуване на вземането.

Тези финансови активи първоначално се признават по справедлива стойност, в която се включват и разходите по транзакцията, като последващата им оценка е по амортизирана стойност, като се прилага методът на ефективния лихвен процент. Очакваните кредитни загуби се признават основно чрез три фазов модел (прил. 3ж относно счетоводната политика за обезценка на кредити, както и прил. 7 и прил. 17). Ако размерът на загубата от обезценка намалее, то обезценката се намалява и сумата на намалението се признава в консолидирания отчет за приходи и разходи. Обезценка може да се редуцира до размер на брутната балансова стойност, която би била налична към датата на оценката, ако не е била налице обезценка. Кредити и вземания се отписват, когато се погаси правото за получаване на парични потоци от финансовите активи или когато Групата е прехвърлила по същество всички рискове и ползи, свързани със собствеността. В допълнение, когато кредитите и вземанията се реструктурират със съществено различни условия, първоначалният финансов актив се отписва и се заменя с новия финансов актив.

(в) Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход („ССДВД“)

Финансов актив се класифицира и признава като оценяван по справедлива стойност, като промените в справедливата стойност се признават през друг всеобхватен доход, ако финансовият актив се отнася към бизнес модел „държане с цел събиране или продажба“.

По принцип „Инвестиционните ценни книжа (ССДВД)“ се отнасят към този бизнес модел. Критерият за паричните потоци се проверява индивидуално. Всички дългови инвестиционни ценни книжа на Групата като цяло са в съответствие с принципа за плащане единствено на главница и лихва, като могат и да бъдат продадени при необходимост. В допълнение, неголяма сума акции (също, отчитани като част от позицията „Инвестиционните ценни книжа (ССДВД)“, се включват към този бизнес модел. По принцип не е налице намерение да се търгуват или продават тези акции.

3 Съществени счетоводни политики (продължение)

д Финансови инструменти (продължение)

При първоначалното им признаване финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се отчитат по справедлива стойност, включително транзакционните разходи, които директно се отнасят до придобиването на финансовите активи. Последващото им отчитане се осъществява по справедлива стойност. Печалби и загуби, които произтичат от промяна в справедливата стойност, се признават в отчета за всеобхватния доход в позиция „Промяна в преоценъчния резерв от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход“. Ако финансовият актив се отпише или бъде обезценен (повече подробности по отношение на обезценката са налични в прил. 3ж), акумулираната печалба или загуба, призната преди това в „Преоценъчен резерв“, се признава в консолидирания отчет за приходи и разходи. Приходите от лихви, изчислени по метода на ефективния лихвен процент, както и резултатът от промяна във валутните курсове от финансови активи, които са оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признават в консолидирания отчет за приходи и разходи. Приходи от дивиденди от финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признават в консолидирания отчет за приходи и разходи, докато натрупаната стойност в резултат на промени в цените не се признава при отписване (не е налице възстановяване).

Покупки и продажби на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признават на датата на търгуване. Те се отписват, когато се погаси правото за получаване на парични потоци от финансовите активи или, когато Групата по същество е прехвърлила всички рискове и ползи, свързани със собствеността.

(г) Други финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност

Другите финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност, първоначално се признават по справедлива стойност, намалена с транзакционните разходи. Впоследствие те се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент. Всяка разлика между постъпления, намалени с разходите за транзакцията, и остатъчната стойност се отразява в консолидирания отчет за приходи и разходи за срока на дълговия инструмент. Финансовите задължения, оценявани по амортизирана стойност се отписват в момента на тяхното погасяване – когато задължението е изпълнено, анулирано или изтече.

Принципи за оценка по справедлива стойност

Първоначално финансовите инструменти се признават по справедлива стойност. В общия случай това е транзакционната цена в момента на придобиване. Последващото им признаване в отчета за финансовото състояние се осъществява в зависимост от вида на финансовите инструменти и е или по справедлива, или по амортизирана стойност. Като цяло финансовите инструменти по справедлива стойност се измерват периодично във финансовите отчети.

Справедлива стойност е цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници на основния (или най-изгодния пазар) към датата на оценяване.

3 Съществени счетоводни политики (продължение)

д Финансови инструменти (продължение)

Групата прилага йерархията за справедлива стойност съгласно МСФО. Йерархията категоризира в три нива използваните хипотези по отношение на методите за оценка на справедлива стойност:

Ниво 1

Обявени (некоригирани) пазарни цени на активни пазари за идентични активи или пасиви, до които Групата има достъп към датата на оценяване. Пазарът се определя като активен, ако пазарните сделки с актива или пасива се срещат достатъчно често и в достатъчен обем, за да се осигури непрекъсната информация за цената.

Ниво 2

Различни от включените в ниво 1 обявени цени, които могат да бъдат наблюдавани пряко или косвено. Прилаганите методи за оценка се отнасят до приближение към текущата справедлива стойност на подобни инструменти и до анализ на дисконтирани парични потоци при използване на наблюдаеми пазарни променливи.

Ниво 3

Това са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Ако не са налични наблюдаеми пазарни стойности, се използват вътрешни лихвени проценти за целите на модела на дисконтираните парични потоци. Вътрешните лихвени проценти отразяват цената на финансиране в зависимост от валутната и матуритетна структура, като се прилага и рискова премия. Вътрешните лихвени проценти са обект на регулярно сравнение с използваните в сделките между трети страни и са в съответствие с регулярните трансакции между пазарни участници при текущите пазарни условия към датата на оценката.

е Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквивалентни включват баланси с матуритет по-малък от три месеца, включително парични средства в брой и наличности по сметки в Българска народна банка („БНБ“) и Банката на Гърция с изключение на минималните задължителни резерви, както и дължими суми от други банки.

Парични средства и средства в централни банки включват пари в брой и салда в БНБ и Банката на Гърция, признати по номиналната им стойност.

ж Загуби от обезценка

Групата определя провизии за загуби от обезценка като сума равна на очакваната загуба за всички финансови активи, признати по амортизирана стойност, за всички дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност с промяна в справедливата стойност, отчетена през друг всеобхватен доход, и за задбалансовите финансови инструменти. Като цяло за отчитане на загубите от обезценка се използва трифазов модел. За да се определи кои бъдещи макроикономически фактори трябва да бъдат включени, се използват оценки и предположения. Освен това, определянето на вероятностите при претеглянето на сценариите изисква дискреционни решения.

3 Съществени счетоводни политики (продължение)

ж Загуби от обезценка (продължение)

Групата начислява провизии за загуби от обезценка за следните балансови позиции: „Средства в централни банки“, „Вземания от банки“, „Кредити и вземания от клиенти“, „Инвестиционни ценни книжа (ССДВД)“, както и за финансовите активи, които попадат в позиция „Други активи“. Указаните позиции се представят по нетна стойност с изключение на позицията „Инвестиционни ценни книжа (ССДВД)“ (дългови инструменти), които се отчитат по справедлива стойност. Съответната загуба от обезценка се признава в собствения капитал в позицията „Преоценъчен резерв“.

Нетна промяна при загубата от обезценка

Нетната промяна при обезценката включва увеличения, намаления и промени в обезценката, дължащи се на несъществени модификации.

За целите на признаване на загуби от обезценка се прилага три фазов модел, който е базиран на очаквани кредитни загуби. Разпределянето по фази изисква вземане на дискреционни решения по отношение на дефиницията на неизпълнение, трансфери между фазите и определяне на критерии дали е имало значително увеличение на кредитния риск след признаването му в баланса:

- Фаза 1: В общия случай, при първоначалното си признаване всички финансови активи се класифицират във Фаза 1. Групата определя загуби за обезценка, чиято сума съответства на очакваните кредитни загуби за максимум 12 месеца след датата на баланса, доколкото не е налице значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване.
- Фаза 2: Ако е налице значително увеличение на кредитния риск, тогава се използва класификация във Фаза 2 и загубите от обезценка се определят като стойност, която е еквивалентна на очакваните кредитни загуби за целия срок на експозицията.
- Фаза 3: Финансови активи, при които е налице неизпълнение, се класифицират във Фаза 3, като загубите от обезценка съответно се установяват като стойност, която е еквивалентна на очакваните кредитни загуби за целия срок. При значими експозиции провизирането на риска се определя на база възстановимите парични потоци. По отношение на незначимите експозиции загубите от обезценка се определят на базата на портфейлни параметри. Приходите от лихви се признават на основата на нетна балансова стойност (намалена с провизията за обезценка). Във Фаза 3 също така се включват финансови активи, които са обезценени при първоначалното си признаване (закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка („РОСІ“)). Те се оценяват първоначално по справедлива стойност и без провизия за обезценка. РОСІ активите, независимо от последващи промени в кредитния риск, се класифицират във Фаза 3 до тяхното погасяване.

За позицията „Други активи“ загубите от обезценка се определят чрез опростен подход. Като правило провизиите за загубите от обезценка се начисляват при първоначалното признаване и на всяка следваща отчетна дата като сума, равна на очакваните кредитни загуби до падежа. За тези обикновено краткосрочни активи общият падеж е определен на 12 месеца.

Движението между фазите е възможно и в двете посоки, при условие че вече не съществуват основанията за предишната класификация. В случай, че кредитният риск намалее, вече начислените загуби от обезценка се реинтегрират.

3 Съществени счетоводни политики (продължение)

ж Загуби от обезценка (продължение)

Съществени и несъществени модификации

Всички промени в договорните парични потоци, които не са били договорени в първоначалния договор с клиента, се считат за модификации. За да определи дали модификацията е съществена, банката взема предвид всички съответни качествени и количествени фактори.

Следните качествени фактори се считат за съществени модификации:

- промяна на съществуващия длъжник по кредита (кредит, кредитна линия, овърдрафт). Изключение би било промяна в рамките на една и съща група консолидирани предприятия;
- модификации на валутата, в която е деноминиран финансовият инструмент за бъдещо погасяване на дълга. Изключения представляват валутите, които са обвързани с друга валута с фиксиран валутен курс (BGN и EUR); и
- промени в договорите, които не отговарят на критерия за SPPI.

Количественият анализ, наричан още "10% NPV тест", се извършва в съответствие с основните изисквания за модификации (МСФО 9 БЗ.3.6). Това означава, че условията са съществено различни, ако дисконтираната настояща стойност на паричните потоци при новите условия, включително всички платени такси, нетно от всички получени такси и дисконтирани с помощта на първоначалния ефективен лихвен процент, е най-малко 10 процента различна от дисконтираната настояща стойност на оставащите парични потоци от първоначалния финансов актив. В случай, че промяната е по-малка от 10%, модификацията се класифицира като несъществена и разликата между настоящата стойност на модифицираните парични потоци и брутната балансова стойност на съществуващия актив към датата на модификацията е печалбата или загубата от модификацията, призната в отчета за приходи и разходи към датата на модификацията.

В случай че промяната е по-голяма от 10%, модификацията се класифицира като съществена и води до отписване на първоначалния актив и признаване на нов актив с печалби или загуби от отписване, признати в отчета за приходи и разходи.

Отписване, възстановяване и директно отписване

Когато един кредит е определен като несъбираем, то той се отписва за сметка на начислената обезценка. Подобни кредити се отписват след извършване на всички необходими процедури и след определяне на размера на загубата. Възстановени суми, отписани преди това, се признават в консолидирания отчет за приходи и разходи в позицията „Разходи за обезценка“.

Преструктурирани кредитни експозиции

Преструктурирането се определя като промяна на условията и договореностите по дадена кредитна експозиция посредством сключване на споразумение между Групата и клиента за промяна на погасителния план по договор за кредит в отговор на увеличение на настоящия или бъдещия риск от неизпълнение, който произтича от клиента. Преструктурираните кредитни експозиции се класифицират във Фаза 3 към момента на преструктуриране, ако е изпълнено едно от следните условия: експозицията е в просрочие над 90 дни; и/или не може да се очаква да бъде изцяло изплатена поради значителни платежни проблеми на клиента. Във всички останали случаи преструктурираните кредити се класифицират във Фаза 2.

3 Съществени счетоводни политики (продължение)

ж Загуби от обезценка (продължение)

Активи, придобити в замяна на заеми (иззети активи)

Иззетите активи са нефинансови активи, които са придобити за сметка на кредити като част от процеса за изпълнение и се отчитат в позицията „Други активи“. Придобият актив се заприхождава по по-ниската от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба, и балансовата стойност на кредита към датата на изземване. Иззетите активи са държани за продажба и не се амортизират. Всяка последваща обезценка на иззет актив до неговата справедлива стойност, намалена с разходите за продажба, се признава в консолидирания отчет за приходи и разходи в позиция „Други разходи“. Всяко последващо увеличение на справедливата стойност, намалена с разходите за продажба, до размера на преди това направената обезценка, също се признава в „Други приходи“ заедно с всякакви реализирани печалби или загуби от отписването на актива.

з Нематериални активи

Софтуер и лицензи

Придобитият или разработен компютърен софтуер се признава на база на разходите, направени за придобиване или разработване и въвеждане в експлоатация на конкретния софтуер. Тези разходи се амортизират на база на очаквания полезен живот. Софтуерът има очакван полезен живот 5 години и се тества за обезценка, ако има показания, че може да е налице подобна. Компютърният софтуер се отчита по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Амортизацията е, както следва:

Лицензи	7 години
Софтуер	5 години

и Дълготрайни материални активи

Дълготрайните активи се представят по историческа цена, намалена с начислената амортизация и загубите от обезценка съгласно решение на ръководството. В историческата цена са включени всички разходи, които могат да бъдат директно свързани с придобиването на актива. Съставни части на един актив се признават отделно, ако те имат различен полезен живот или предоставят различни по характер ползи на предприятието.

Последващи разходи, свързани с покупката или производствени разходи, които са направени след придобиване на актива, се прибавят към балансовата му стойност или се признават като отделен актив само когато подобни разходи могат да се оценят надеждно и когато има вероятност от тях да произтекат бъдещи икономически ползи. Всички останали разходи за ремонт и поддръжка се включват в консолидирания отчет за приходи и разходи при тяхното възникване.

Земята не се амортизира. Амортизацията за останалите активи се начислява по линеен метод, като се определя тяхната остатъчна стойност за периода на полезния им живот, както следва:

Сгради	40 години
Обзавеждане	10 години
Подобрения на наети сгради	10 години
Компютри	5 години
Превозни средства	5 години
Други дълготрайни материални активи	7 години

3 Съществени счетоводни политики (продължение)

и Дълготрайни материални активи (продължение)

Полезният живот и остатъчните стойности на дълготрайните материални активи се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират, ако е подходящо.

Периодично се прави преглед на дълготрайните активи за обезценка, както и когато определени събития или обстоятелства предполагат, че има намаление във възстановимата стойност на актива. Когато балансовата стойност на актива превишава възстановимата му стойност, активът се обезценява до размера на възстановимата му стойност, която представлява по-голямата от справедливата стойност на актива, намалена с разходите за продажбата и стойността в употреба на актива. Обезценката се отразява в „Административни разходи“.

Печалбите и загубите от продажбите се определят чрез сравняване на постъпленията с балансовата стойност и се признават в „Други приходи/(разходи)“ в консолидирания отчет за приходи и разходи.

й Лизинг

Групата като лизингополучател

При подписване на договор Групата преценява дали договорът представлява или съдържа лизинг. Това е случаят, при който договорът дава правото да се контролира използването на даден актив за определен период от време срещу заплащане. Групата използва възможността за отчитане на всеки лизингов компонент и всички свързани с него нелизингови компоненти като един общ лизинг. Групата признава актив за предоставеното право на ползване, както и пасиви по лизинг към датата на предоставяне. Активите с право на ползване се оценяват първоначално по цената на придобиване. Тя включва стойността на първоначалната оценка на пасива по лизинг плюс всички лизингови плащания, извършени преди или на датата на възникване на лизинга, първоначалните директни разходи, прогнозираните разходи за демонтаж и отстраняване, намалени с получените стимули по лизинга. Активите с право на ползване се амортизират по линейен метод до края на срока на лизинговия договор. Всички загуби от обезценка също се вземат предвид. Пасивът по лизинга се признава по настояща стойност на лизинговите плащания, които все още не са извършени към този момент. Лизинговите плащания се дисконтират по диференциалния лихвен процент на лизингополучателя. В следствие те се оценяват по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва.

Краткосрочните лизингови договори или лизинг на активи с ниска стойност не се признават в баланса. Вместо това тези лизинги се отчитат за срока на лизинговия договор в консолидирания отчет за приходи и разходи в позиция „Административни разходи“.

Лизинговите договори се признават като актив с право на ползване и съответно пасиви по лизинг на датата, на която лизинговият актив е на разположение за използване от Групата. Всяко лизингово плащане се разпределя между пасива по лизинга и финансовите разходи. Финансовите разходи се начисляват в отчета за приходи и разходи през периода на лизинга, така че да се получи постоянна периодична лихва върху остатъка от задължението за всеки период. Активът с правото на ползване се амортизира за по-краткия от полезния живот на актива и срока на лизинга по линейния метод.

Активите с право на ползване се представят като част позицията „Дълготрайни материални активи“ в консолидирания отчет за финансовото състояние.

3 Съществени счетоводни политики (продължение)

й Лизинг (продължение)

Активите и пасивите, възникващи от договор за лизинг, се оценяват първоначално на база на настоящата стойност. Задълженията за лизинг включват нетната настояща стойност на следните лизингови плащания:

- фиксирани плащания (включително фиксирани плащания по същество), намалени с вземанията за стимули за лизинг.

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент за финансиране. Това е процентът, който Групата би трябвало да плаща, за да заеме за сходен период от време и при сходно обезпечение средствата, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива с право на ползване в сходна икономическа среда.

Всяко лизингово плащане се разпределя между пасива по лизинга и финансовите разходи. Впоследствие пасивите по лизинг се оценяват, като се използва методът на ефективния лихвен процент. Балансовата стойност на пасива по лизинга се преоценява, за да се отразят преоценките или измененията на лизинговия договор, или да се отразят коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Срокът на лизинговия договор е неотменимият период, за който лизингополучателят има правото да използва основния актив; периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване или прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни опцията за удължаване или няма да прекрати лизинговия договор.

Активите с право на ползване се оценяват първоначално по цената на придобиване, включваща:

- стойността на първоначалната оценка на пасива по лизинг.

Впоследствие активите, с право на ползване, се оценяват по цена на придобиване минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка и се коригират спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга, дължаща се на преоценка или изменение на лизинговия договор.

Активите, с право на ползване, се амортизират по линеен метод за по-краткия срок от полезния живот на актива или срока на лизинговия договор. Амортизационните норми на активите с право на ползване са:

- право на ползване на офис сгради – 10 години.

(а) Лизинговата дейност на Групата

Групата наема офис сгради. Договорите за лизинг се сключват на индивидуална основа, но като цяло съдържат подобни общи условия (вкл. прекратяване и подновяване на правата на ползване). Основните характеристики на лизингите са обобщени по-долу:

- Офис сградите като цяло са наети за срок от 10 години. Лизинговите плащания са фиксирани.

(б) Опции за удължаване и прекратяване

В договорите за лизинг са включени опции за удължаване и прекратяване. Те се използват за осигуряване на максимална оперативна гъвкавост по отношение на управлението на активите, използвани в дейността на Групата. За значими счетоводни приблизителни оценки и преценки при определяне на срока на лизинга, моля вижте приложение 2.

3 Съществени счетоводни политики (продължение)

й Лизинг (продължение)

(в) Лизингови активи с ниска стойност

Разходите по лизингови активи с ниска стойност се признават по линейния метод през отчетния период. Общата стойност на лизинговите активи с ниска стойност е представена в приложение 24.

к Данъчно облагане

Данъчното облагане, отразено в консолидирания финансов отчет, е в съответствие с българско законодателство.

(а) Текущи данъци

Текущият данък за отчетния период се изчислява на база годишната облагаема печалба въз основа на данъчните ставки, валидни към датата на изготвяне на отчета, и се признава за разход в периода, в който е възникнала печалбата. Разходите за данъци, различни от данък върху печалбата, се отчитат като „Административни разходи“.

(б) Отсрочени данъци

Отсроченият данък върху печалбата се определя по метода на балансовите пасиви за всички възникнали временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност във финансовия отчет, изготвен на базата на МСФО, приети от ЕС. Отсрочени данъчни активи се признават за неизползвани данъчни загуби, неизползвани данъчни кредити и приспадащи се временни разлики до степента, до която е вероятно да са налице бъдещи облагаеми печалби, срещу които те могат да бъдат използвани. За определяне размера на отсрочените данъчни активи и пасиви се използва нормативно определената данъчна ставка в България, която е в сила към датата на баланса, и се очаква да се прилага, когато съответният отсрочен данъчен актив бъде реализиран или задължението за отсрочен данък върху доходите бъде уредено. Данъчният период на планиране е 5 години.

Промяната в отсрочените данъци, която е свързана с повторно измерване на справедливата стойност на финансовите активи, се отразява в отчета за всеобхватния доход, като се представя на нетна база. Към момента на продажбата съответните отсрочени данъци се признават в текущи данъци.

л Провизии

Провизии се признават, ако са налице следните условия:

- съществуват настоящи правни или конструктивни задължения, възникнали в резултат на минали събития;
- вероятно е възникването на изходящи парични потоци с цел уреждане на задълженията;
- и размерът на задълженията може да бъде надеждно оценен.

Когато са налице повече от едно сходни задължения, вероятността за възникване на изходящи парични потоци с цел тяхното уреждане се определя на база класа от задължения като цяло.

3 Съществени счетоводни политики (продължение)

л Провизии (продължение)

Стойността на провизиите се определя като настояща стойност на бъдещите разходи, когато е известен моментът на настъпване на изходящия паричен поток и когато това ще се реализира след повече от една година. Промените в справедливата стойност на задължението с течение на времето се признават като разход за лихви. Изтичане на икономически ползи по отношение на провизиите за непосредствени загуби от задбалансови ангажименти и за неизползван платен годишен отпуск се очаква през следващите една или две години.

Условните задължения, които са основно гаранции и акредитиви, издадени на клиенти, са потенциални задължения, които възникват в резултат на минали събития. Тъй като възникването на подобни задължения зависи от събития, които не се намират изцяло под контрол на Групата, те не се отчитат във финансовите отчети, но се оповестяват в приложенията към финансовия отчет (прил. 30).

Правото на платен годишен отпуск се признава при неговото възникване. Провизия се признава на база изчисления годишен отпуск в резултат на труда, положен от служителите към датата на изготвяне на финансовия отчет.

м Договори за финансови гаранции

Финансовите гаранции първоначално се признават по справедлива стойност на датата на издаване на гаранцията. Последващата оценка на задълженията на Групата по такива гаранции се прави по по-високата от двете стойности: първоначалната оценка, намалена с амортизация, която се признава по линейния метод за срока на гаранцията в консолидирания отчет за приходи и разходи под формата на приход от комисиони, и разходите за обезценка, определени в съответствие с МСФО 9 към датата на отчета. Тези оценки се основават на опита от подобни сделки, историческите загуби, както и на преценката на ръководството.

н Доходи на персонала

Планове с дефиниран доход

Групата има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на Труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител, придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение в размер на две месечни брутни работни заплати. В случай, че работникът или служителят има натрупан стаж от 10 и повече години в Банката или някое дружество от Групата към датата на пенсиониране, обезщетението е в размер на шест месечни брутни работни заплати. Към датата на финансовия отчет ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всички служители на база на доклад, изготвен от актюер, чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици. Групата признава всички актюерски печалби и загуби, възникващи от плана за дефинирани доходи, като разходи за персонала за периода.

4 Управление на риска

а Бизнес модел и бизнес стратегия

ПроКредит Банк има за цел да бъде водещ партньор, предлагащ пълна гама от финансови услуги за малките и средни предприятия в България, тъй като те имат жизненоважен принос за развитието на икономиката и за откриването на нови работни места. Групата също се фокусира върху обслужването на частни клиенти, които оценяват съвременните банкови услуги, имат капацитета да спестяват и предпочитат да извършват банкирането си чрез електронни канали. ПроКредит Банк извършва дейността си по отговорен и прозрачен начин, като се фокусира върху изграждането на дългосрочни бизнес отношения с клиентите си като предлага гама от професионални и гъвкави бизнес решения както за бизнеса, така и за неговите собственици и персонал. Основните конкурентни предимства на ПроКредит Банк са персоналният подход към индивидуалните нужди на клиентите и високото качество на предлаганите услуги.

Като предлага опростени и достъпни депозитни услуги Групата насърчава спестовна култура, което допринася за по-голяма сигурност и стабилност на домакинствата. Същевременно ПроКредит Банк не предлага комплексни финансови продукти или услуги за управление на активи. ПроКредит Банк следва индивидуален подход спрямо клиентите си, с което цели да опознае техните нужди, за да изгради стратегия за тяхното най-ефективно обслужване. Групата спазва своя принцип „Опознай клиента си“, който се основава на идеята, че когато клиентите и бизнесът им се познават добре, Групата може да им предложи най-подходящите за тях услуги. Стратегически фокус при работата с клиенти е насърчаването на инвестиции за енергийна ефективност, възобновяема енергия и опазване на околната среда, както и финансирането на производствени предприятия и селскостопански производители. За постигането на по-бързи, по-ефикасни и по-лесно достъпни услуги, Групата предлага зони за самообслужване с 24 часов достъп, както и леснодостъпни банкови операции през интернет (ProBanking).

Бизнес стратегията на ПроКредит Банк има две основни цели – да оказва положително влияние върху развитието на икономиката и социалната среда, и да осъществява търговска печалба. Бизнес моделът е опростен, като активите се състоят предимно от кредити, отпуснати на клиенти, а задълженията – от привлечени средства от клиенти.

Бизнес стратегията е базирана на фокусиран подход към развитие на персонала. Групата подбира, назначава и обучава персонала си към отговорна и професионална работа с клиенти. ПроКредит Банк е институция, която се основава на професионализъм, комуникация и доверие, и цели високо ниво на удовлетвореност както за персонала, така и за клиентите си. За да постигне това, Групата прави значителни инвестиции за обучение на служителите.

От ноември 2015 Групата има клон в Солун, Гърция с цел да предлага пълен набор от банкови услуги на представители на местния бизнес и да предоставя професионални услуги и съвети. И двата офиса в Солун са оборудвани с модерни зони за самообслужване, които са на разположение на клиентите 24 часа в денонощието и 7 дни в седмицата.

4 Управление на риска (продължение)

б Стратегия при управлението на риска

ПроКредит Банк е изложена на рискове предвид хода на дейността си. Информираният и прозрачен подход към управлението на риска е основен компонент в социално отговорния бизнес модел на ПроКредит Банк. Това е отразено и в културата на Групата за управление на риска, което има за резултат вземане на добре балансирани решения по отношение на рисковете.

Чрез последователно прилагания подход на ниво ПроКредит група, Групата има за цел да гарантира подходящо ниво на ликвидност и капиталова адекватност по всяко време, както и да се постигат стабилни резултати. Принципите на управление на риска и рисковата стратегия на Групата не са се променили в сравнение с предходната година.

Като цяло последните няколко години се характеризират с неблагоприятни макрофинансови и геополитически сътресения. Очаква се тази тенденция да продължи и несигурността да остане висока. Досега въздействието върху Групата е било ограничено. Независимо от това, тези фактори ще определят и фокуса на дейностите на институцията при управление на риска през 2024 г. ПроКредит Банк ще продължи да следи отблизо макроикономическата ситуация, за да оцени въздействието и, ако е необходимо, да предприеме своевременни мерки. Освен това регулаторните изисквания непрекъснато се развиват. Като цяло се наблюдава затягане на изискванията и очакванията.

През финансовата 2023 година Групата е спазвала вътрешните лимити по всяко време, както и всички приложими регулаторни изисквания. Дори и при наличието на гореспоменатите несигурности, общият профил на риска на Групата остава уместен. Това се основава на цялостната оценка на отделните рискове, както е представено в раздела за управление на риска в този отчет.

Система за управление на риска

Принципите на бизнес дейността на Групата, описани по-долу, са в основата на управлението на риска. Последователността при прилагането на тези принципи намалява значително рисковете, на които е изложена Групата.

Фокус върху основната дейност

Бизнес моделът е ясен и последователен: ПроКредит Банк се фокусира върху предлагането на финансови услуги на малки и средни предприятия и на физически лица. Групата прилага строги критерии за подбор и следва холистичен подход към своите клиенти. Това включва също така индивидуална оценка на ESG (екологични, социални и управленски) аспекти за всички бизнес клиенти. Съответно, приходите се генерират предимно под формата на приходи от лихви от кредити и от такси от банкови транзакции. Всички останали банкови операции са съпътстващи основния бизнес. Следователно в ежедневните си операции ПроКредит Банк е изложена предимно на кредитен, лихвен, операционен и ликвиден риск. Същевременно Групата избягва или строго ограничава останалите видове риск, свързани с банковата дейност.

4 Управление на риска (продължение)

6 Стратегия при управлението на риска (продължение)

Диверсификация и прозрачни услуги

Фокусът върху малки и средни предприятия и физически лица води до много висока степен на диверсификация, както при кредитния портфейл, така и при депозитната база. В географско отношение тази диверсификация обхваща водещите икономически райони в България и на региона на град Солун в Гърция. По отношение на клиентските групи диверсификацията се реализира в различни икономически дейности, клиентски групи (малки и средни предприятия и частни клиенти) и групи приходи. Диверсификацията на кредитния портфейл е основен стълб в политиката на Групата за управление на кредитния риск. Друга особеност на подхода на ПроКредит Банк е, че се стреми да предостави на клиентите си опростени и лесно разбираеми услуги. Това води до висока степен на прозрачност не само от гледна точка на съответния клиент, но и от гледна точка на управлението на риска. Както високата степен на диверсификация, така и опростените, прозрачни услуги и процеси водят до значително намаляване на рисковия профил на Групата.

Внимателен подбор на персонала и интензивно обучение

Отговорното банкиране може да се осъществи само чрез служители, които се идентифицират с ценностите и целите на ПроКредит Банк, и които работят за тяхното въвеждане. Ето защо ПроКредит групата има строги стандарти за подбор и обучение на персонала, които се основават на взаимно уважение, лична отговорност, дългосрочен ангажимент и лоялност към групата на ПроКредит. Групата прави значителни инвестиции в обучението на служители си в продължение на много години. Интензивните усилия за обучение не само водят до високо ниво на професионална компетентност, но и преди всичко те насърчават открита и прозрачна комуникационна култура. От гледна точка на риска добре обучени служители, които са свикнали да изказват мнението си открито, са важен фактор за управление и намаляване на риска, по-специално на операционния риск и риска от измами.

Организация на дейността за управление на риска и отчитане на риска

Основната отговорност за управлението на риска се носи от Управителния съвет на Групата, който редовно анализира рисковия профил и взема решения за мерките, които трябва да бъдат взети. Дейността по контролиране на риска, изисквана от MaRisk, се оглавява от член на Управителния съвет. Управлението на риска се подпомага концептуално и се прилага оперативно от отдел Общ риск, отдел Управление на риска и отдел Кредитен риск и от различни функции, свързани с управлението на риска и финансовата област. Различни вътрешни органи подкрепят и съветват ръководството при изпълнение на дейностите по управление на риска.

Комитетът за управление на общия риск, Комитетът за управление на кредитния риск и Комитетът за управление на операционния риск разработват рамката за управление на риска и наблюдават рисковия профил на Групата и индивидуалните рискове. Това включва наблюдение на индивидуалните рискови позиции и спазването на лимитите. Комитетът за управление на активите и пасивите („ALCO“) е отговорен за наблюдение на ликвидния резерв, управлението на ликвидността и вътрешната и регулаторната капиталова адекватност на Групата, както и за координирането на мерките, насочени към осигуряване на финансиране за ПроКредит Банк.

4 Управление на риска (продължение)

6 Стратегия при управлението на риска (продължение)

Правилата за управлението на риска в Групата са част от вътрешната нормативна уредба и определят:

- Процеса и целите на управлението на риска в Групата;
- Структурата, състава и правомощията на компетентните вътрешни организации, техните дейности и мерките, които предприемат;
- Задълженията на служителите, отнасящи се до проследяване, отчитане, управление и анализ на различните рискове;
- Създаването и функционирането на вътрешни контролни системи и компетенциите на съответните нива на управление и на експертния персонал по отношение на участието им в управлението на риска.

Силното осъзнаване на риска от страна на всички служители е основен елемент от управлението на риска. Тази осведоменост подкрепя способността на организационните звена и комитетите да предоставят навременна информация на ръководството за съответните рискови събития и за рисковия профил на Групата. Провеждат се програми за обучение за засилване на способностите във всички области на управление на риска. Освен това редовни регионални срещи и обучения на групово ниво помагат за обмен на най-добри практики и за развитието и подобряването на функцията по управление на риска.

Рисковите позиции се анализират редовно, обсъждат се интензивно и се документират в стандартизирани доклади. Отдел „Общ риск“ представя регулярни доклади до различните рискови отдели в ПроКредит Холдинг, а Надзорният съвет се информира поне веднъж на тримесечие за развитието на всички рискове. Мониторингът на рисковия профил се извършва посредством анализ на тези доклади и на допълнително генерирана информация. При необходимост се изготвят извънредни доклади на специфични теми. Целта е да се постигне прозрачност по отношение на материалните рискове и да се знае на ранен етап дали могат да възникнат потенциални проблеми.

Система за вътрешен контрол, съответствие и одит

Групата разполага с ефективна управленска система по отношение на съответствието, която се подкрепя от Кодекс за поведение на Групата, който е обвързващ за целия персонал, а също така и от подхода към подбор и обучение на персонала. Служителите от отдел Правен и нормативно съответствие са отговорни за прилагането на групова система за спазване на всички регулаторни изисквания. В ПроКредит Банк е налице функция за нормативно съответствие, която носи отговорност за спазването на националните банкови регулации, като се изготвят и редовни и извънредни отчети за ръководството на Банката и ПроКредит Холдинг. Всяко поведение, което е несъвместимо с установените правила, може да бъде съобщено анонимно на имейл адрес, както на ниво ПроКредит група, така и на местно ниво.

За осигуряване на адекватен вътрешен контрол са внедрени определени процеси и процедури. Той, като система, се основава на принципите на разпределяне на задълженията, двоен контрол и разделяне на фронт и бек офис за всички свързани с риска операции до управленско ниво. Това гарантира, че управлението и контролът на риска се извършват независимо от фронт-офис функциите. Основните ценности на Групата включват подхода „Опознай клиента си“ (KYC) и етичното поведение, както е посочено в кодекса за поведение, който всички служители се ангажират да спазват всяка година. Вътрешният контрол се поддържа от ИТ решения.

4 Управление на риска (продължение)

6 Стратегия при управлението на риска (продължение)

Концепцията за трите линии на защита е от основно значение за управлението и културата на риска, тъй като установява, че подходящото управление на риска и защитата срещу нежелани рискове не се ограничава до рисковите функции.

- Групата разполага с генериращи приходи бизнес звена, които формират първата линия на защита на системата за вътрешен контрол. Отговорността за контрол и управление на риска се формира от зададените процедури за включване на клиента, класификация на риска на клиента и надлежна проверка на клиента. Задълженията за контрол в първата линия на защита също така се подчертават от двойната отговорност на тези отдели, които едновременно генерират бизнес и в същото време следят свързаните рискове и контроли.
- Втората линия на защита включва различните функции за управление на риска и съответствие в банката. Чрез определяне на минимални стандарти за цялата група, ПроКредит Холдинг укрепва втората линия на защита във всички институции на ПроКредит в съответствие с регулаторните стандарти на Германия и ЕС. ПроКредит Холдинг също така гарантира, че тези изисквания са включени в политиките и процедурите на групата ПроКредит.
- Третата линия на защита се състои от отдел „Вътрешен одит“ на банката, който се подпомага от груповия одит на ПроКредит Холдинг. Груповият одит отговаря за осигуряване на качеството, мониторинг и техническо ръководство на третата линия на защита в банките ПроКредит. Веднъж годишно отдел „Вътрешен одит“ прави оценка на риска на всички дейности на Групата, чиято цел е изготвяне на базиран на риска годишен одиторски план. Отдел „Вътрешен одит“ докладва на Одит комитета на Групата, който обикновено заседава на тримесечие. Одит екипът на ПроКредит групата наблюдава качеството на одитите, извършени в ПроКредит Банк, и предоставя технически указания.

Освен това има допълнителни нива на външен контрол, които допълват съществуващите три вътрешни линии на защита на ПроКредит Банк. Те включват външни одитори и органите на банков надзор.

Ключови елементи при управлението на риска

Рисковият апетит определя рамката за управление на риска. Това е съзнателно решение за степента, до която Групата е готова да поема рискове, за да постигне своите стратегически цели. Рисковият апетит е дефиниран за всички съществени рискове и е представен в рисковата стратегия. Силната информираност на ПроКредит Банк относно аспектите на околната среда и устойчивостта (ESG рискове) също дава информация за този процес.

Управлението на риска включва идентифициране, количествено определяне, управление, мониторинг, контролиране и отчитане на рисковете. При управлението на рисковете, Банката взема предвид „Минималните изисквания за управление на риска“ (MaRisk – германски стандарти за управление на риска), публикуваните актове на национални и международни регулаторни органи, както и знанието на Банката за пазарите, придобито в продължение на много години. Механизмите, предназначени за ограничаване и смекчаване на рисковете, се наблюдават редовно, за да се гарантира тяхната ефективност, а процедурите и методите, използвани за управление на рисковете, търпят непрестанно развитие. Основните елементи на управлението на риска в ПроКредит Банк са представени по-долу:

4 Управление на риска (продължение)

б Стратегия при управлението на риска (продължение)

- Ежегодно изготвяната проверка на рисковете гарантира идентифицирането на всички материални и нематериални рискове и ако е необходимо, се взема предвид при стратегията и процесите за управление на риска.
- Всички поети рискове се управляват така, че винаги да се осигури адекватно ниво на капитал, както в нормативната, така и в икономическата перспектива, също и адекватни нива на ликвидност по всяко време.
- Всички ПроКредит институции прилагат единна обща рамка за управление на риска, която определя минимални стандарти за цялата група. Политиките и стандартите за управление на риска се одобряват от ръководството на ПроКредит Банк и се обновяват минимум веднъж годишно. Те уточняват отговорностите на Групата и установяват минимални изисквания за управление, мониторинг и отчетност.
- Провеждат се мониторинг и контрол върху материалните рискове и възможните концентрации на риск чрез използване на всеобхватни инструменти за анализ. За всички материални рискове съществуват индикатори за ранно предупреждение и лимити, които са под постоянно наблюдение. Ефективността на избраните мерки, лимити и методи се наблюдава и контролира непрекъснато.
- Провеждат се регулярни стрес тестове за всички материални рискове. Стрес тестовете се извършват, както за всяка отделна рискова категория, така и за всички рискови категории заедно.
- Изготвят се регулярни и извънредни доклади върху рисковия профил, включващи подробни описания и коментари.
- Налице са адекватни процеси и процедури на ефективна система за вътрешен контрол. Системата е изградена на принципите на разделението на отговорностите, двойния контрол и разделянето на фронт от бек офис до управленско ниво за всички рискови операции. Това гарантира, че управлението и контролът на риска се извършват независимо от функциите на фронт офиса.
- Всички нови и значително променени продукти/услуги, бизнес процеси, инструменти, ИТ системи или организационни структури се подлагат на анализ „Оценка на рисковете при въвеждане на нов проект/процес“ преди прилагането им за първи път. Това се отнася и за дейности на нови пазари и чрез нови канали за дистрибуция. По този начин се осигурява предварителната оценка на новите рискове и провеждането на необходимата подготовка и тестове преди внедряването на нов или значително променен продукт за първи път.

Управление на индивидуалните рискове

Съществените рискове за ПроКредит Банк са кредитен риск, пазарни рискове (валутен риск и лихвен риск), ликвиден и финансов риск, операционен риск, рискове, произтичащи от пране на пари, финансиране на тероризъм и други дейности, забранени със закон, бизнес риск и риск на модела.

4 Управление на риска (продължение)

б Стратегия при управлението на риска (продължение)

ESG рисковете са екологични, социални или корпоративни управленски събития или условия, възникването на които може да има действително или потенциално негативно въздействие върху финансовото състояние и финансовите резултати, както и върху репутацията. Групата умишлено не третира ESG рисковете като отделна категория, тъй като едва ли би било възможно да се изолира такъв риск. Управлението на ESG рисковете е неразделна част от бизнес стратегията. ESG рисковете могат да имат съществено въздействие върху всички идентифицирани видове рискове, като допринасят като фактор за тяхната същественост. Банката приема, че ESG рисковете за институцията имат най-голямо влияние върху кредитния риск, произтичащ от бизнеса с клиенти, т.е. въздействието, което ESG рисковете оказват върху клиентите и съответните бизнес модели и по този начин върху способността им да оцелеят.

Управлението на материалните рискове в ПроКредит групата е описано по-подробно в следващия раздел.

в Кредитен риск

Групата определя кредитен риск като риск една от страните в дадена транзакция да не изпълни договорните си задължения, или да не ги изпълни напълно или навреме. В рамката на общия кредитен риск се прави разлика между кредитния риск от клиента, риска от контрагента (заедно с риска от емитента) и риска на държавата. Кредитният риск е най-значимият риск, на който е изложена Групата, и кредитните експозиции към клиенти имат най-голям дял в този риск.

Максимални експозиции към кредитен риск

Видове експозиции	31 дек. 2023	31 дек. 2022
Вземания от банки	178,398	245,476
Инвестиционни ценни книжа (ССДВД)	109,055	65,393
Дългови ценни книжа с фиксиран лихвен процент	109,055	65,393
Кредити и вземания от клиенти, нетно	2,919,590	2,754,326
Кредити и вземания от клиенти, нетно	2,919,590	2,754,326
Други активи	7,753	7,326
Други финансови активи	7,753	7,326
Условни задължения и ангажименти	652,629	594,887
Банкови гаранции	96,621	110,955
Акредитиви	1,689	2,705
Кредитни ангажименти (отменени ангажименти по заеми)	554,319	481,227

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Кредитен риск от клиента

Основните цели на управлението на кредитния риск са да се постигне високо качество на кредитния портфейл, ниска концентрация на риска в рамките на кредитния портфейл и подходящо покритие на кредитния риск с провизии за кредитни загуби. Благодарение на диверсификацията на операциите в цяла България и Гърция и на опита, натрупан от ПроКредит Банк през последните години, Групата има обширна експертиза, която позволява да ограничи ефективно кредитния риск от клиентите.

ПроКредит Банк обслужва широк спектър от клиенти, вариращи от относително малки бизнес клиенти с все по-формализирани структури до по-големи малки и средни предприятия, както и физически лица. При кредитните операции се прилагат следните принципи:

- Анализ на кредитоспособността на кредитните клиенти и погасителната способност, включително оценка на бъдещите парични потоци, както и оценка на аспектите на ESG;
- Внимателно документиране на оценката на кредитния риск и процесите, проведени по време на кредитиране, така че извършеният анализ да бъде разбираем от трети страни;
- Строго избягване на свръхзадължняване на клиентите на Групата;
- Изграждане на дълготрайни отношения с клиента, поддържане на постоянен контакт и документиране на развитието на кредитната експозицията в рамките на редовните мониторингови доклади;
- Стриктен мониторинг на изплащането на кредита;
- Прилагане на клиентски ориентирано, интензивно управление на кредита в случаите на просрочие;
- Изземване на обезпечението в случай на неплатежоспособност.

Рамката за управление на кредитния риск е залегнала в съответните политики и стандарти. Политиките уточняват, наред с други точки, отговорностите при управлението на кредитния риск, принципите на организация при кредитирането, принципите при кредитните операции и рамката за оценка на обезпечения на кредитните експозиции. Стандартите съдържат подробни обяснения на кредитните операции при бизнес клиенти и физически лица, както и гамата от предлагани продукти. Те също определят правилата за реструктуриране, провизиране и отписване. По този начин политиките и стандартите определят мерките за намаляване на риска преди самото отпускане на кредита (оценка на кредитния риск, разглеждане на аспектите на ESG) и след отпускането (например регулярен мониторинг на финансовото състояние, преглед на показателите за ранно предупреждение и засилено управление на проблемни кредити).

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Групата дели кредитните си експозиции на три клиентски категории: малки и средни бизнес кредитни експозиции и кредитни експозиции на физически лица. Малките експозиции са между 100 и 750 хиляди евро. Делят се на две подкатегории: долният сегмент малки предприятия са кредитни експозиции до 250 хиляди евро, а горният сегмент малки предприятия са кредитни експозиции, които са до 750 хиляди евро. Средните експозиции са над 750 хиляди евро. Делят се на две подкатегории: долният сегмент средни предприятия са кредитни експозиции до 1,500,000 евро, а горният сегмент средни предприятия са кредитни експозиции над 1,500,000 евро. В зависимост от клиентската категория, към която се причислява дадена експозиция, съществуват и съответни процеси за оценка на кредитния риск. Тези процеси се различават помежду си по следните показатели: степен на разделение на отговорностите, вид информация, предоставяща базата за кредитния анализ, критерии за кредитни решения и изисквания за обезпечения. За рисковите кредитни експозиции над 500,000 евро се прилага строго разделение на фронт и бек офис функции до управленско ниво.

Опитът на Групата показва, че задълбочената оценка на кредитоспособността представлява най-ефективната форма на управление на кредитния риск. Поради това решенията за отпускане на кредит се основават предимно на анализ на финансовото състояние и кредитоспособността на клиента. ПроКредит Банк поддържа редовен контакт със своите клиенти, включително редовни посещения на място, за да гарантира адекватно отчитане на техните специфични характеристики и нужди. За физическите лица оценката се основава основно на размера и източника на доходи и общата им задлъжнялост.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Оценка на ESG рисковете като част от кредитния риск

Оценката на кредитния риск взема предвид ESG рисковете на всички нива на процеса за кредитиране и наблюдение. Процесът започва на етапа на кандидатстване за заем с проверка на потенциалните кредитополучатели срещу изключване от страна на банката и списъци за наблюдение за екологично и социално въздействие. По принцип ПроКредит Банк не желае да влиза в бизнес отношения с клиенти, които са изложени на значителни управленски, екологични и/или социални рискове, нито желае да финансира проекти и икономически дейности, които имат отрицателно въздействие върху околната среда или обществото. На всички бизнес клиенти се определя екологична категория въз основа на въздействието върху околната среда, причинено от техните бизнес операции. Клиентите със силно въздействие върху околната среда обикновено са обект на по-подробна и цялостна оценка, включително управление и аспекти на изменението на климата по отношение на екологичните и социалните рискове на техния бизнес модел. Оценките на екологичния и социалния риск на ниво кредитополучател се извършват в различна степен в зависимост от екологичната категория на кредитополучателя, нивото на индивидуалния кредитен риск и, в случай на финансиране на проекти за възобновяема енергия, въз основа на инсталиран капацитет. Тази вътрешна оценка на риска е част от процеса на годишен мониторинг. Когато се анализира финансовото състояние на кредитополучателите, по-специално платежоспособността им, се взема предвид възможното въздействие на рисковете, присъщи за тяхната индустрия, и други фактори, идентифицирани в оценката на риска. Портфейлът също се анализира по отношение на потенциалното въздействие на рисковете от прехода и физическите климатични рискове. Рискът от прехода, който произтича от политически и регулаторни решения, е много ограничен предвид структурата на портфейла на банката. Анализът на физическите рискове се основава на данни за сектора и местоположението за отделни експозиции, които се оценяват с помощта на краткосрочни, средносрочни и дългосрочни климатични прогнози.

Процес на одобрение на кредитни експозиции

Всички решения за отпускане на кредит се взимат на кредитен комитет. Членовете му имат лимити за одобрение, които отразяват техните експертни познания и опит. Всички решения за средни кредитни експозиции се взимат на кредитен комитет в централния офис на Групата. Ако експозициите са особено големи по размер, решението се взема от Надзорния съвет на Банката, обикновено след положително гласуване от Груповия кредитен риск комитет в ПроКредит Холдинг.

Най-важната основа за вземане на решения в рамките на кредитния комитет е предложението за финансиране и структурата на обезпечението, което е съобразено с потребностите на клиента, и зависи от рисковия му профил. В този контекст общите параметри по отношение на обезпечението са: сумата на заема, периодът на кредита, качеството на предоставената от клиента документация и риск класификацията.

Политиката за управление на кредитния риск ограничава възможността за отпускане на необезпечени кредити. В зависимост от рисковия профил и срока на експозицията, кредитите могат да се отпускат и без да са напълно обезпечени. Като общо правило кредитните експозиции с по-висок рисков профил са покрити с физическо обезпечение, най-вече чрез ипотeki на недвижими имоти.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Като правило, оценката на обезпечението се извършва въз основа на становища, изготвяни от външни независими експерти. За да се гарантира, че намалението на стойността на обезпечението се идентифицира на ранен етап, за да могат да се предприемат подходящи мерки, проверките за адекватност на стойността на обезпеченията се извършват, когато има индикатори за обезценка и поне веднъж годишно. Оценките трябва да се актуализират регулярно, като проверките за достоверност се извършват от специализиран персонал в Групата.

Поради изискванията за обезпеченост по кредитите, ипотеката на недвижимо имущество е сред най-важните инструменти за ограничаване на кредитния риск. Въпреки че най-големият дял е съсредоточен в недвижимите имоти, разпределението му по индивидуално предназначение, местоположение и свързания с него пазар е диверсифицирано по региони и икономически сектори, подобно на разпределението на кредитния портфейл на Групата. В този контекст рискът от концентрация на обезпечение се счита за нисък. Таблицата, която е представена по-долу, показва разпределението на кредитите и вземанията от клиенти според вида на обезпечението:

Обезпечение	31 дек. 2023	31 дек. 2022
Ипотеки	42%	42%
Гаранции от ЕИФ	18%	23%
Машини и транспортни средства	13%	8%
Парични средства	11%	7%
Други видове обезпечение	7%	5%
Без обезпечение	9%	15%
Общо	100%	100%

Таблицата по-долу показва балансовата стойност и стойността на съответното обезпечение, държано срещу кредити и вземания от корпоративни клиенти, измерено по амортизирана стойност, различна от договори за обратно изкупуване и продажба. За всеки кредит стойността на оповестеното обезпечение е ограничено до номиналната стойност на кредита, срещу който се държи.

	2023		2022	
	Брутна балансова стойност	Обезпечение	Брутна балансова стойност	Обезпечение
Фази 1 и 2	2,941,052	2,211,052	2,769,369	2,234,432
Фаза 3 и „РОСИ“	25,042	20,549	29,132	27,107

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Следващата таблица разпределя кредитните експозиции за жилищни заеми на физически лица по диапазони на съотношението на кредита към стойността на обезпечението (LTV). LTV се изчислява като отношение на brutната сума на заема към стойността на обезпечението. Оценката на обезпечението изключва всякакви корекции за получаване и продажба на обезпечението. Стойността на обезпечението за жилищни ипотечни заеми се базира на стойността на обезпечението при възникване на експозицията, актуализирана въз основа на промените в индексите на цените на жилищата.

LTV съотношение	31 дек. 2023	31 дек. 2022
По-малко от 50%	48,679	39,641
51%-70%	62,671	49,360
71%-90%	92,959	89,010
90%-100%	33,769	36,039
Повече от 100%	46,618	48,825
Общо	284,696	262,875

Групата има отпуснати кредити към МСП по линия на Програма JEREMIE (Съвместни европейски ресурси за микро до средни предприятия), която е съвместна инициатива на Европейската комисия и групата на Европейската инвестиционна банка („ЕИБ“)/ Европейския инвестиционен фонд („ЕИФ“) с цел да подобри достъпа до финансиране на малките и средни предприятия в рамките на структурните фондове. През 2016 г. стартираха две нови програми съвместно с ЕИФ – InnovFin SME Guarantee Facility и SME Initiative Guarantee Facility. Кредитите, отпуснати по програмите, са частично гарантирани от "ЕИФ". През 2020 г. имаше разширение на програмата InnovFin за портфейл от заеми за МСП, включително такива за подкрепа вследствие на COVID-19. През 2020 г. стартираха нови гаранционни програми с ЕИФ: JEREMIE България – гаранция за документарно финансиране за портфейл от заеми и документарни операции, ESIF EAFRD Гърция за портфейл от заеми за земеделски производители и ESIF ERDF Гърция за портфейл от кредити за МСП. През 2021 г. стартираха нови гаранционни програми с ЕИФ в рамките на Паневропейския гаранционен фонд за портфейл от заеми за МСП. Освен това в Гърция беше подписано споразумение за гаранция с Гръцката банка за развитие (HDB) за портфейл от заеми за МСП. Към края на 2023 г. общият кредитен портфейл по програмите, представени по-горе, е в размер на 601,817 хиляди лева в края на 2023 г. (2022: 696,318 хиляди лева).

През 2023 г. ПроКредит Банк сключи споразумение за финансова гаранция с Европейския инвестиционен фонд, покриващо портфейл от бизнес кредити в размер на 300 млн. евро. Сделката е синтетична секюритизация, при която банката прехвърля кредитен риск чрез финансова гаранция.

Ранно откриване и наблюдение на риска

Ранното откриване на увеличен кредитен риск на ниво кредитополучател е заложено във всички процеси, свързани с кредитирането, което води до бърза оценка на степента на финансовите затруднения, пред които са изправени клиентите. Това се прави на ниво индивидуален клиент и за конкретна част от кредитния портфейл (например за клиенти в конкретна индустрия или регион) въз основа на наличната в момента подходяща информация, като например финансови данни на клиента или пазарна информация.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

В допълнение към тази оценка Групата прилага показатели за ранна идентификация на риска, които са базирани на количествени и качествени рискови характеристики, като тези показатели се прилагат и наблюдават на портфейлно ниво. Те са отчасти специфични за клиента и включват: намалените обороти или салда по сметки, висока усвоеност на предоставените кредитни линии и овърдрафти за по-дълъг период от време, блокирани банкови сметки, просрочия и промени в структурата на собствеността или регистрирания адрес на бизнеса. Освен това Групата идентифицира потенциални рискове за клиенти с общи рискови фактори, като тези, произтичащи от специфични икономически сектори или географски региони. Такива рискови фактори могат също да доведат до ограничения на експозициите към определени групи клиенти. Ако Групата не може да изключи увеличение на кредитния риск на клиент, той се добавя към списък за наблюдение и се наблюдава редовно и по-внимателно, което действа като предварителен етап на специално управление. Редовното следене и анализ на тези показатели за ранно предупреждение спомага за управлението на обслужвания портфейл, да се идентифицират потенциалните рискове от неизпълнение на ранен етап и да се предприемат необходимите мерки за избягване на значително увеличение на кредитния риск. Отчети за съответните портфейли редовно се изпращат на управителите на клонове, централата на Банката и в обобщен вид на ПроКредит Холдинг. Допълнително, на тримесечна база отдел Общ риск изготвя отчет, в който се изследва кредитния портфейл на Групата за концентрация по икономически отрасли и подотрасли и географски региони, както и тенденции в качеството на портфейла в тези икономически отрасли/подотрасли. Също така, Групата следи регулярно и промените във външната среда с оглед оценката на тяхното потенциално влияние върху кредитния ѝ портфейл.

Съответни кредитни рискови събития

Групата непрекъснато следи своя кредитен портфейл за възможни рискове. През финансовата 2023 г. няколко макроикономически събития бяха идентифицирани като отрицателни фактори, влияещи върху кредитния риск и платежоспособността на нашите клиенти. Те включват повишаването на лихвените проценти след рестриктивната парична политика на много централни банки, все още високата инфлация, особено през първата половина на годината. Много от тези събития също бяха изострени отчасти от влошаването на ситуацията със сигурността в световен мащаб, включително войната в Украйна и подновения конфликт в Близкия изток.

Освен това Групата анализира кредити към клиенти от икономически сектори, които смята за рискови. По този начин ПроКредит Банк анализира и оценява вторичните ефекти върху клиенти от сектори, които биха могли да бъдат изложени на потенциални въздействия от прекъсвания на веригата на доставки, икономическо забавяне и инфлация. Постоянно предизвикателните макроикономически условия през 2023 г., по-специално инфлацията, продължават да се анализират редовно в контекста на нашите клиенти. Не се наблюдава системно влошаване на качеството на кредитния портфейл поради икономическите условия.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Поради повишаването на лихвените проценти през тази година, Групата все още обръща особено внимание на потенциалното отрицателно въздействие на високите лихвени проценти върху своите клиенти. Основната цел е ранното идентифициране на клиенти, за които по-нататъшното увеличение на лихвените проценти може да доведе до ограничена платежоспособност. Те се наблюдават по-отблизо като част от списък за наблюдение, като се обмислят допълнителни мерки, за да се предотвратят възможни неизпълнения. Анализите показаха, че по-голямата част от клиентите са в състояние да понесат или прехвърлят увеличената лихвена тежест. Въз основа на индикаторите за качество на кредитния портфейл в края на 2023 г., Групата не успя да идентифицира значителна промяна в кредитния риск на клиента. Освен това в момента може да се наблюдава облекчаване на съответните референтни лихвени проценти в сравнение с увеличенията през 2022 г. и първата половина на 2023 г. Въпреки това Групата продължава да взема предвид горепосочените ефекти като част от общата негативна перспектива.

Развитие, зависимо от риска и качеството

На база определените показатели за качество на активите Групата разпределя кредитния портфейл в следните категории: обслужван; с намалено обслужване; и в неизпълнение. Тази категоризация се основава на система за класифициране на риска, която отчита просрочените плащания, както и други рискови характеристики на длъжника, които включват иницирането на процедура по несъстоятелност или съдебна такава, реструктуриране или реализиране на обезпечение от други банки. Също така и други фактори, които свидетелстват за значително влошаване на финансовото състояние на клиента могат да бъдат взети предвид. Индикаторите за качество на активите позволяват да е налице ясна представа за качеството на кредитния портфейл на Групата и са един от най-важните инструменти в рамките на процеса за управление на кредитния риск. Индикаторите и свързаните с тях вътрешни процеси са определени в съответствие с изискванията на Европейския банков орган. Категориите са следните:

- **Обслужван кредитен портфейл (performing)** – не показва признаци за потенциално увеличение на кредитния риск. Независимо, че някои експозиции имат индикация за ранно предупреждение, това не е задължително да има за резултат увеличение на кредитния риск. Тези експозиции са Фаза 1, с изключение на експозициите, които показват значително увеличение на кредитния риск, които са разпределени във Фаза 2.
- **Портфейл с намалено обслужване (underperforming)** – включва експозиции, които показват увеличен кредитен риск. Това може да е породено от временни затруднения, свързани с изплащането (просрочие над 30 до 90 дни), реструктуриране или влошаване на финансовото състояние на клиента, изразено чрез корекция на риск класификацията. Независимо от това, Групата все още смята, че е възможно експозициите да бъдат изцяло погасени (например – вследствие на реструктуриране). Тези експозиции са Фаза 2, с изключение на експозициите, които не показват значително увеличение на кредитния риск, които са разпределени във Фаза 1.
- **Портфейл в неизпълнение (defaulted), (Фаза 3)** – включва всички експозиции в неизпълнение, съгласно регулаторната дефиниция за неизпълнение (Регламент (ЕС) №575/2013 съгласно (ЕС) 2019/876 (CRR II), чл. 178), при които са налице продължителни затруднения в изплащането (просрочие над 90 дни) или други фактори. Те са налице, когато е малко вероятно кредитополучателят за изплати изцяло задълженията си към Групата или когато е започната съдебна процедура.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

След идентифицирането на повишен риск от неизпълнение за дадена кредитна експозиция, тя се поставя под специално управление и се причислява към категорията на портфейла с намалено обслужване (underperforming). Специално за бизнес клиентите това се състои в пряка комуникация, откриване на причината за завишен риск от неизпълнение и стриктно наблюдение на бизнес дейностите, извършвани от клиента. За физическите лица всяка промяна в дохода или състоянието на дълга се проучва по-подробно чрез търсене на контакт с тях. Решенията за мерките за намаляване на риска от неизпълнение при индивидуалните кредитни експозиции се взимат от специални оправомощени органи (напр. Кредитен комитет за реструктуриране). В допълнение, може да бъде възложено на специализирани служители по събирания на взимания да окажат подкрепа в процеса на специално управление на кредитната експозиция.

Една от първите стъпки при управлението на такива кредити е да се определи икономическото и финансовото състояние на клиента, тъй като това е базата за вземане на решение дали експозицията може да бъде реструктурирана или не. Целта е подобно решение да се вземе на ранен етап, докато шансовете за стабилизиране са високи и преди експозицията да навлезе в напреднал стадий на забавяне на плащането. Когато дадена кредитна експозиция е класифицирана като в неизпълнение, специални служители поемат отговорността за тези кредити. Въз основа на перспективите за клиента се разработва стратегия с цел реструктуриране или излизане от експозицията. Тези служители се подкрепят от правния отдел на Групата. В случай на реализация на обезпечението, то се осребрява чрез продажба на трети страни на възможно най-високата цена, обикновено чрез публичен търг. По-голямата част от продадените обезпечения се състои от материални активи като земя или сгради.

Загуби от обезценка

Моделът за очакваните кредитни загуби (ОКЗ), съгласно МСФО 9, е централен елемент на подхода, чрез който се остойностяват кредитни загуби за балансови и задбалансови финансови инструменти, и продължава да бъде оптимизиран. Изчислените загуби от обезценка се определят на базата на очакваните кредитни загуби съгласно няколко бъдещи сценария на неизпълнение. Това представлява комбинираната сума от вероятно претеглените резултати от сценариите. Оценките на ОКЗ се основават на надеждна информация за минали събития, настоящи условия и прогнози за бъдещи икономически условия. Подробно описание на спецификите на модела е представено по-долу.

Трифазов подход

Както при всички дългови инструменти, кредитите и авансите на клиенти се разпределят между трите, изброени по-долу фази, въз основа на промените в качеството на кредитите след първоначалното им признаване и с различна методология за провизиране, прилагана за всеки етап. Експозициите могат да променят фазата си през целия си срок.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

- **Фаза 1** – включва експозиции, за които кредитният риск към отчетната дата не се е увеличил значително след първоначалното им признаване, както и тези, които показват нисък кредитен риск към отчетната дата или за които не са налице условия за прехвърлянето им във Фаза 2 или Фаза 3, това включва и експозиции, които са били пренасочени към Етап 1 от други етапи. Като цяло активите се разпределят към Фаза 1 при първоначалното им признаване, с изключение на закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка („POCI“). За активите във Фаза 1 на разход се признават очакваните кредитни загуби, произтичащи от възможно неизпълнение в рамките на 12 месеца след отчетната дата. За експозиции с остатъчен матуритет по-малък от 12 месеца се прилага по-краткият договорен матуритет.
- **Фаза 2** – включва експозиции, за които към отчетната дата е налице значително увеличение на кредитния риск първоначалното им признаване, но при които не са налице обективни доказателства за обезценка. Тук се включват и експозиции, които са прехвърлени от Фаза 3 към Фаза 2. Провизиите за загуби от обезценка се определят в размер, еквивалентен на очакваните кредитни загуби за целия остатъчен срок.
- **Фаза 3** – включва всички експозиции (с изключение на POCI), т.е. към отчетната дата има обективни доказателства за обезценка. Съответното изчисляване на провизиите за обезценка се базира на очаквани кредитни загуби за целия срок на кредита при 100% вероятност за неизпълнение.
- **POCI** експозициите са обезценени експозиции, които обаче се отчитат отделно и се различават от другите експозиции във Фаза 3 при признаването на провизиите за загуби от обезценка.

Изчисляване на ОКЗ

Очакваните кредитни загуби се изчисляват, като се прилагат следните основни параметри:

Експозиция при неизпълнение (EAD):

EAD е експозицията, която се очаква да бъде дължима в случай на неизпълнение по кредит. Тя се базира на текущата експозиция към клиента и потенциалните промени в текущата сума съгласно договора поради погасяване. EAD на финансов актив е неговата очаквана експозиция (включително кредитен риск от задбалансова дейност) към момента на възникване на неизпълнение. За експозиции с регулярно погасяване, моделираната EAD се коригира, като се вземат предвид очакванията за предплащания въз основа на исторически наблюдения, сценарии по отношение на икономическата среда и прогнози, насочени към бъдещето. За потенциални експозиции, които могат да възникнат в бъдеще от използването на съществуващи кредитни ангажменти, като кредитни линии и овърдрафти, се прави оценка на потенциалните бъдещи суми чрез използване на исторически наблюдения. За финансови гаранции и акредитиви се определя коефициент на конверсия 100% или 50% на базата на експертна оценка.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Вероятност от неизпълнение (PD):

PD представлява вероятността от неизпълнение по кредит в рамките на определен период от време. Тя се базира на исторически данни за събития за неизпълнение като дата, вид и размер на неизпълнението, както и от информация за рисковите характеристики на клиентите, както се използват в системата за вътрешна риск класификация. Параметрите отчитат спецификата на страната, а също и различни нива на риск за определени клиентски сегменти в банката. Групата използва статистически модели, разработени от ПроКредит Холдинг, за да анализира историята на данните и да генерира прогнози, насочени към бъдещето, за вероятностите по подразбиране въз основа на сценарии по отношение на икономическата среда (PiT оценка). В допълнение, определят се PD, свързани с остатъчния срок на експозициите, които количествено определят как се очаква те да се променят в резултат на изтичане на времето.

Загуба при неизпълнение (LGD):

LGD представлява очакваната кредитна загуба в случай на неизпълнение, като се базира на вероятността за възстановяване от неизпълнение и прогнозните проценти на възстановяване за двата сценария (възстановяване/невъзстановяване). LGD се изчислява на базата на дисконтираните парични потоци въз основа на исторически данни за средствата, получени от клиенти в неизпълнение, като се включват разходи реализиране на обезпечения и гаранции. Оценките на LGD въз основа на сценарии по отношение на икономическата среда са адаптирани да бъдат прогнози, насочени към бъдещето.

Входните данни за оценка на параметрите на кредитния риск се основават на многогодишни исторически данни за всички кредитополучатели в Групата. Използва се регресионен анализ за оценка на влиянието на характеристиките на клиентския риск, както и на макроикономическите фактори за разглежданите параметри. Многоетапният процес на подбор на съответните макроикономически фактори, които се отнасят до различни измерения на икономическата среда (икономическо представяне, инфлация, безработица, лихвен процент, сила на валутата, цени на енергията), се основава на професионална преценка, тяхната статистическа значимост и икономическа значимост. Публикациите на Международния валутен фонд (МВФ), звено за проучвания към списание Economist и Европейската централна банка (ЕЦБ) се използват като източници за исторически данни и прогнози за следните съответни макроикономически фактори: БВП, инфлация, ниво на безработица, лихвен процент по кредитите, паритет на покупателната способност, индекс на цените на газа и петрола. За да се установят параметрите на ОКЗ, се изчислява вероятна средно-претеглена стойност въз основа на различните сценарии за макроикономическите фактори.

Изчисляването на разходите за обезценка е автоматизирано и се основава на параметри за експозиции във Фаза 1 и Фаза 2, както и индивидуално незначими експозиции във Фаза 3. Разходите за обезценка за индивидуално значими експозиции от Фаза 3 се оценяват от кредитни анализатори.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Изчислението за загуба при неизпълнение (LGD) беше допълнено през първото полугодие на 2023 г. Оценките на коефициента LGD се основават на парични потоци, като се използват исторически данни за плащания, получени от клиенти в неизпълнение, като се вземат предвид разходите за възстановяване и размера на кредитната експозиция. Новите елементи на изчислението на LGD осигуряват подробна оценка на загубата при неизпълнение, включваща вероятността за връщане към състояние на изпълнение и за реализиране на наличните обезпечения и гаранции. Новият подход прилага концептуално различно третиране на експозициите в различните фази на МСФО 9. Поради използването на индивидуална информация за обезпечения, произтичащите проценти на загуба при неизпълнение (LGD) може да се различават за всеки договор.

Адаптирането на модела дава възможност за по-чувствително към риска количествено определяне на обезценките и изричното включване на обезпеченията и гаранциите към него. Изчисляването на процента на загуба се извършва на по-детайлно ниво в сравнение с предходния подход. Това се прави, като се вземат предвид различни характеристики на експозицията, които емпирично се оказват, че влияят върху степента на загуба. Следователно по-детайлното изчисление отразява разликите в очакваните нива на загуба. Моделът цялостно изследва различни сценарии за възможни възстановявания от обезпечение на клиента в случай на неизпълнение.

Нетният ефект от допълнението в методологията след ефекта към май 2023 от приложените корекции на параметрите може да се види в таблицата по-долу (в хил. лева):

Фаза	Експозиция	Обезценки преди допълнение на модела	Обезценки след допълнение на модела	Промяна на обезценките
Фаза 1	2,733,795	25,275	25,495	220
Фаза 2	65,769	3,267	2,901	(366)
Реалокирани кредити от Фаза 1 във Фаза 2 в следствие на промени в други параметри	27,908	879	840	(39)
Реалокирани кредити от Фаза 2 във Фаза 1 в следствие на промени в други параметри	4,075	3	3	-
Фаза 3	4,718	2,921	2,501	(420)
Индивидуално оценявани	20,705	13,420	13,420	-
Общо	2,856,970	45,765	45,160	(605)

Настоящата икономическа обстановка и няколко кризи, възникващи едновременно, правят прилагането и разчитането на параметрите на кредитния риск, базирани единствено на историческа информация, като не напълно приложими. Следователно, няколко адаптации са извлечени и приложени към резултатите от моделите на кредитния риск, за да отразят икономическата среда в по-голяма степен при количественото определяне на кредитния риск. В настоящата икономическа среда на групата Прокредит настъпиха едновременно няколко кризи: война в Украйна, повишаване на общото ниво на цените, проблеми с веригата за доставки, повишаване на цените на енергията и несигурност на наличността на енергийни ресурси.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Нито една от споменатите кризи не се е случила през времето, обхванато от хронологичните данни, използвани за прилагане на модела за оценка на кредитния риск. Освен това някои исторически връзки между ключовите променливи може вече да не статистически значими. Следователно, ефектите от тези извънредни ситуации не могат да бъдат включени в прогнозите на параметрите чрез стандартните спецификации на модела, но трябва да бъдат взети под внимание чрез моделни наслагвания. Това доведе до адаптиране на основните параметри на кредитния риск.

Общата несигурност нараства поради кризите, следователно по-песимистичните сценарии са по-подходящи за извличане на прогнози за параметрите на кредитния риск, отколкото сценариите, които отразяват и се основават на общата среда преди кризите. Поради продължаващата напрегната ситуация в руско-украинската война, с възможни странични ефекти, засягащи икономическото състояние на страните, в които оперира Групата ПроКредит, теглото на сценариите (базов/песимистичен/оптимистичен) е коригирано за изчисляването на параметри на допустимите загуби. В стандартния случай теглото е 50% за базовия сценарий и по 25% за песимистичен и оптимистичен сценарий. Корекцията на тежестта на сценариите остава непроменена от края на годината, като основният сценарий получава тежест от 50%, песимистичният сценарий - 40%, а оптимистичният - 10%. В сравнение с претеглянето в стандартния случай наслагванията водят до увеличение на обезценките в размер на 1 милион лева.

Енергийна криза с нестабилни цени и ограничена наличност, както и повишена инфлация и по-високи лихвени проценти, не може да бъде отразена във всички параметри на модела поради липсата на статистически корелации в макроикономическите фактори и историческите нива на неизпълнение/загуби. Поради това корекциите на параметрите бяха запазени за PD и LGD за всички банки в групата ПроКредит. Корекциите се основават на наблюдения на максималните проценти на неизпълнение и загуби от исторически събития в кризите, които служат като нива на стрес. Ключовите параметри, вероятност от неизпълнение (PD) и загуба при неизпълнение (LGD), са увеличени с помощта на дефинираната вероятност за възникване на нивото на стрес (20%, въз основа на експертна оценка). Модификацията на изчислението на LGD включва и спиране на връщането от състояние на неизпълнение на кредитна експозиция. Корекциите на значителни параметри на модела доведоха до увеличение с 12.2 млн. лева на обезценките.

Моделно наслагване	Ефект
Макроикономически ефекти от негативно развитие поради продължаващата руска инвазия в Украйна	1.0 млн. лева
Ефекти от многофакторна криза върху параметрите на кредитния риск	12.2 млн. лева
Общо	13.2 млн. лева

Настоящите макроикономически прогнози от базата данни на Световната икономическа перспектива на МВФ и звеното за проучвания към списание Economist бяха използвани при определянето на разходите за обезценка. Параметрите се изчисляват чрез претегляне на трите сценария (основен/песимистичен/оптимистичен), като основният сценарий обикновено се претегля на 50%, песимистичният сценарий - 40%, а оптимистичният - 10%. Коефициентът на тежест беше коригиран, за да отрази оценката на текущата напрегната макроикономическа ситуация.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

България	БВП в %		Инфлация в %	Промяна в лихвения процент по кредитите %	Промяна в цената на петрола в %		Тегло
	2023	2024	2024	2024	2023	2024	
Основен сценарий	1.7	3.2	2.2	-0.1	-59.4	30.8	50%
Песимистичен сценарий	0.3	1.8	7	0.4	-22.3	67.8	40%
Оптимистичен сценарий	3.9	5.4	-1.2	-0.6	-88.5	1.6	10%

Чувствителността на разходите за обезценка се анализира по отношение на влиянието на съответните макроикономически фактори. Чувствителността се изчислява чрез едновременно увеличаване или намаляване на всички фактори на прилагания макроикономически модел, в зависимост от очакваната посока на въздействие на фактора, за да се симулира положителна или отрицателна макроикономическа среда. Следващата таблица представя разходите за обезценка за Групата със съответните макроикономически промени.

в хил. лева	Година	Разходи за обезценка 100% основен сценарий	Разходи за обезценка 100% оптимистичен сценарий	Разходи за обезценка 100% песимистичен сценарий	Разходи за обезценка, претеглени (50%/10%/40%)
Разходи за обезценка	2023	43,953	35,915	52,339	46,504

Изчисленията и съответните макроикономически фактори, използвани в анализа за 2022 г. са:

България	БВП в %		Инфлация в %		Промяна в лихвения процент по кредитите %			Промяна в цената на петрола в %	Тегло
	2022	2023	2023	2024	2022	2023	2024	2024	
Основен сценарий	3.9	3.0	2.4	2.0	0.1	0.1	0.2	-5.7	50%
Песимистичен сценарий	2.6	1.6	6.7	6.3	0.6	0.6	0.7	13.7	40%
Оптимистичен сценарий	6.0	5.0	-1.2	-1.6	-0.5	-0.4	-0.3	-24.7	10%

в хил. лева	Година	Разходи за обезценка 100% основен сценарий	Разходи за обезценка 100% оптимистичен сценарий	Разходи за обезценка 100% песимистичен сценарий	Разходи за обезценка, претеглени (50%/10%/40%)
Разходи за обезценка	2022	40,694	29,891	52,097	44,175

Промените в тези предположения могат да доведат във времето до промени в загуби за обезценка. Групата ПроКредит оценява, че ръководството изпълнява значителна преценка и че съществува степен на несигурност на оценката при определяне размера на загубите за обезценка за финансови активи, които са оценени колективно и на индивидуална основа. Управленската преценка се основава на приложимите дефиниции на неизпълнение, на подхода за определяне на значително увеличение на кредитния риск и на структурата на използваните перспективни макроикономически променливи.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Значително увеличение на кредитния риск

При определяне дали е настъпило или не значително увеличение на кредитния риск (SICR), се използва както количествена, така и качествена информация.

Количественото тестване за значително увеличение на кредитния риск се основава на сравнение към всяка отчетна дата на PD за целия остатъчен срок на експозицията спрямо PD за целия срок на експозицията при възникването ѝ. Счита се, че значително увеличение на кредитния риск е налице, ако разликата в PD надвишава определена граница с коефициент 2.5. В такъв случай, съответният финансов инструмент се прехвърля от Фаза 1 във Фаза 2. Обратно прехвърляне от Фаза 2 във Фаза 1 е възможно, когато свързаният кредитен риск намалее значително.

В допълнение, за определяне дали е налице или не значително увеличение на кредитния риск се използват и качествени показатели. Трансфер от Фаза 1 към Фаза 2 се извършва при наличие на някой от следните критерии:

- Плащания по договор са в просрочие над 30 дни, но по-малко от 90 дни.
- Експозицията е класифицирана като преструктурирана според вътрешната политика (промяна на първоначално договорените договорни условия).
- Класифициране на кредита в рискови класове 6 или 7, които са свързани с увеличен кредитен риск.
- Разпознаване на възможно увеличение на кредитния риск въз основа на информация от системата за ранно предупреждение.

Обезценени кредитни експозиции

Ако една кредитна експозиция се счита за обезценена, тя се прехвърля съответно към Фаза 3. Определението за обезценка съгласно МСФО 9 е в съответствие с определението, което се прилага за портфейла в неизпълнение за целите на вътрешното управление на риска, както и с дефиницията за неизпълнение за регулаторни цели (Регламент (ЕС) № 575/2013 съгласно (ЕС) 2019/876 (CRR II), чл.178). Тази дефиниция по подразбиране се прилага за всички експозиции, които са част от кредитния портфейл на банката. Групата счита експозицията за обезценена, когато е налице поне една от долните характеристики за неизпълнение за неизпълнение и очакваните парични потоци от кредитна експозиция са негативно повлияни до степен, до която не може да се предположи пълно погасяване на вземането.

При определяне на провизии във Фаза 3 се прави разлика между индивидуално значими обезценени и индивидуално незначими обезценени кредитни експозиции, като прагът е 250,000 евро на ниво група от кредитополучатели. За значими експозиции с индикации за обезценка се извършва индивидуална оценка за определяне на провизиите, като се вземат предвид очакваните притоци, включително продажба на обезпечение при наличие на такова. За индивидуално незначими експозиции провизиите се базират на колективна оценка на параметрите на кредитния риск с модела на ОКЗ.

Преминаването на експозиция от Фаза 3 към фаза с по-добро кредитно качество е възможно, ако клиентът е в състояние да изплати дълговете си изцяло, без да се прибегва до реализация на обезпечение. Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка не отговарят на условията за миграция между фазите.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка („РОСІ“)

В съответствие с изискванията на МСФО Групата въведе специално третиране на РОСІ експозициите. В бизнес модела на Банката придобиването на подобни активи, при които е налице висока вероятност от неизпълнение, не е разрешено. Съответно РОСІ експозиции могат да възникнат само по време на предоговаряне или съществена промяна на договорните парични потоци по съществуваща експозиция. РОСІ активите нямат обезценка при първоначално признаване. През следващите периоди всички промени по отношение на очакваните загуби през оставащия период до падежа (ОКЗ за целия срок на кредита) се признават като разход в отчета за приходи и разходи и се отчитат съответно като провизии за загуби от обезценка за тези експозиции.

Промени в условията на договорите (модификации)

Модификации на първоначално договорените кредитни задължения могат да бъдат предоставени с цел подобряване на възможността за събиране и, ако е възможно, да се избегне неизпълнение, възбрана или придобиване на обезпечение. Групата използва както количествени, така и качествени фактори, за да определи дали е настъпила съществена промяна на договорните условия. Количествено, наличието на модификация по заем се оценява с помощта на тест на нетната настояща стойност (NPV тест). В случай на съществена промяна първоначалният заем се отписва и се признава нов по справедливата му стойност към датата на промяната. В случай на несъществена промяна, печалбата или загубата от промяната се признава в отчета за приходи и разходи.

Отписване

Когато един кредит е несъбираем, той се отписва срещу съответната провизия за обезценка, която е била заделена, при условие че няма оправдано очакване за погасяване. Преките и непреки разходи за активно управление на кредитни експозиции, които не са отписани, трябва да са пропорционални на размера на неизплатената експозиция.

Групата извършва оценка на специфични индивидуални обезценки за кредитни експозиции без значение на размера, ако няма разумни очаквания за възстановяване. В зависимост от резултата от оценката, Групата може да реши да отпише или да запази активна кредитната експозиция, за да позволи текущо възстановяване. Част от отписаните експозиции все още са обект на принудителни действия.

Следващата таблица представя преглед на съответните брутни и нетни експозиции, както и провизиите за обезценка на финансови активи, по фази.

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	РОСІ	Общо
	12 мес. ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок		
Към 31 декември 2023					
Брутна стойност	2,768,231	172,821	24,441	601	2,966,094
Обезценка	(21,464)	(11,753)	(13,193)	(94)	(46,504)
Балансова стойност	2,746,767	161,068	11,248	507	2,919,590
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	РОСІ	Общо
	12 мес. ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок		
Към 31 декември 2022					
Брутна стойност	2,664,761	104,608	28,455	677	2,798,501
Обезценка	(22,807)	(4,353)	(16,918)	(97)	(44,175)
Балансова стойност	2,641,954	100,255	11,537	580	2,754,326

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Следващата таблица представя брутни и нетни експозиции, според икономическия сектор и по фази.

Към 31 декември 2023	Бизнес кредити					Кредити на физически лица			Общо
	Търговия на едро и дребно	Селско, горско и рибно стопанство	Производство	Транспорт и складиране	Други икономически дейности	Жилищни	Инвестиционни кредити и овърдрафти	Други	
Фаза 1									
Брутна стойност	407,065	511,609	354,111	133,419	984,627	282,827	41,653	52,920	2,768,231
Обезценка	(2,297)	(3,390)	(2,605)	(741)	(8,876)	(2,148)	(557)	(850)	(21,464)
Балансова стойност	404,768	508,219	351,506	132,678	975,751	280,679	41,096	52,070	2,746,767
Фаза 2									
Брутна стойност	18,326	35,682	37,047	4,143	71,346	1,420	285	4,572	172,821
Обезценка	(843)	(1,990)	(2,693)	(61)	(6,064)	(38)	(7)	(57)	(11,753)
Балансова стойност	17,483	33,692	34,354	4,082	65,282	1,382	278	4,515	161,068
Фаза 3									
Брутна стойност	4,294	1,636	8,011	155	9,518	449	48	330	24,441
Обезценка	(1,355)	(694)	(4,023)	(73)	(6,583)	(202)	(21)	(242)	(13,193)
Балансова стойност	2,939	942	3,988	82	2,935	247	27	88	11,248
РОСИ									
Брутна стойност	-	5	-	-	596	-	-	-	601
Обезценка	-	(5)	-	-	(89)	-	-	-	(94)
Балансова стойност	-	-	-	-	507	-	-	-	507

Към 31 декември 2022	Бизнес кредити					Кредити на физически лица			Общо
	Търговия на едро и дребно	Селско, горско и рибно стопанство	Производство	Транспорт и складиране	Други икономически дейности	Жилищни	Инвестиционни кредити и овърдрафти	Други	
Фаза 1									
Брутна стойност								52,69	
Обезценка	404,284 (2,995)	526,109 (2,949)	363,023 (4,024)	128,174 (725)	903,692 (8,857)	261,916 (2,237)	24,872 (273)	1 (747)	2,664,761 (22,807)
Балансова стойност	401,289	523,160	358,999	127,449	894,835	259,679	24,599	51,944	2,641,954
Фаза 2									
Брутна стойност	11,068	17,834	38,256	1,304	35,770	198	-	178	104,608
Обезценка	(589)	(818)	(1,544)	(46)	(1,324)	(26)	-	(6)	(4,353)
Балансова стойност	10,479	17,016	36,712	1,258	34,446	172	-	172	100,255
Фаза 3									
Брутна стойност	7,355	2,485	7,940	443	9,014	761	52	405	28,455
Обезценка	(4,300)	(1,333)	(4,339)	(320)	(5,886)	(398)	(26)	(316)	(16,918)
Балансова стойност	3,055	1,152	3,601	123	3,128	363	26	89	11,537
РОСИ									
Брутна стойност	-	-	-	-	677	-	-	-	677
Обезценка	-	-	-	-	(97)	-	-	-	(97)
Балансова стойност	-	-	-	-	580	-	-	-	580

Кредитният риск на ниво портфейл се оценява на тримесечна база, а при необходимост и по-често. Оценката включва анализ на структурата и качеството на портфейла, реструктурирани експозиции, отписвания, коефициент на покритие (провизии към просрочен портфейл) и риск от концентрация.

Рискът от концентрация в Групата се ограничава ефективно чрез високата степен на диверсификация. Това произтича от кредитирането на малки и средни предприятия от

различни икономически сектори и на физически лица. От географска гледна точка кредитите и вземанията от клиенти са към клиенти, които са резиденти на България и Гърция.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

В допълнение, ПроКредит Банк ограничава също риска от концентрация в портфейла си, посредством следните изисквания: отпускането на големи кредитни експозиции (надвишаващи 10% от собствения капитал) изисква одобрението на Груповия комитет по управление на кредитния риск и Надзорния съвет в Групата. Голяма кредитна експозиция не може да надвишава 25% от регулаторния капитал, а сборът от всички големи кредитни експозиции не може да надвишава 150% от него. В края на 2023 г. най-голямата кредитна експозиция на Групата е 16% от регулаторния капитал.

Непрекъснатото обучение на персонала осигурява правилната оценка на кредитния риск при отпускането на кредити, както и внимателното проследяване на кредитните експозиции през целия им срок и своевременното взимане на подходящи мерки.

Групата следи концентрацията на риска по икономически сектори и географско местоположение. Анализът на концентрациите на кредитния риск е показан по-долу. Бизнес кредитите включват кредити за бизнес цели (оборотни средства или инвестиции), отпуснати на малки и средни клиенти. Бизнес кредитите включват също и земеделски кредити, както и бизнес овърдрафти и револвиращи кредити. Кредитите на физически лица включват потребителски и жилищни кредити, както и овърдрафти и кредитни карти.

Към 31 декември 2023	Заеми, брутно <= 50,000 EUR	Заеми, брутно >50,000 <= 250,000 EUR	Заеми, брутно >250,000 <= 500,000 EUR	Заеми, брутно >500,000 <= 1,500,000 EUR	Заеми, брутно > 1,500,000 EUR	Общо заеми, брутно
Бизнес кредити	306,985	456,077	746,703	443,909	627,916	2,581,590
Търговия на едро и дребно	57,879	96,714	140,228	87,854	47,010	429,685
Селско, горско и рибно стопанство	111,045	154,979	171,442	58,138	53,328	548,932
Производство	35,994	75,699	134,810	85,954	66,712	399,169
Транспорт и складиране	32,405	28,730	33,487	32,779	10,316	137,717
Снабдяване с електричество, газ, парно и климатизация	12,596	17,463	124,722	73,035	311,227	539,043
Строителство и недвижими имоти	14,456	32,035	73,238	67,847	87,852	275,428
Хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг	6,081	13,094	19,096	11,834	7,742	57,847
Други икономически дейности	36,529	37,363	49,680	26,468	43,729	193,769
Кредити на физически лица	196,650	136,668	49,679	1,507	-	384,504
Жилищни	107,427	127,892	47,870	1,507	-	284,696
Инвестиционни кредити и овърдрафти	31,797	8,380	1,809	-	-	41,986
Други	57,426	396	-	-	-	57,822
Брутен кредитен портфейл	503,635	592,745	796,382	445,416	627,916	2,966,094

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Към 31 декември 2022	Заеми, брутно <= 50,000 EUR	Заеми, брутно >50,000 <= 250,000 EUR	Заеми, брутно >250,000 <= 500,000 EUR	Заеми, брутно >500,000 <= 1,500,000 EUR	Заеми, брутно > 1,500,000 EUR	Общо заеми, брутно
Бизнес кредити	111,373	667,222	448,977	649,205	580,651	2,457,428
Търговия на едро и дребно	21,974	138,796	83,950	134,840	43,147	422,707
Селско, горско и рибно стопанство	43,407	236,714	126,852	96,070	43,385	546,428
Производство	11,819	100,909	89,046	128,802	78,643	409,219
Транспорт и складиране	11,106	46,150	24,423	37,852	10,390	129,921
Снабдяване с електричество, газ, парно и климатизация	4,257	25,189	44,895	129,906	273,296	477,543
Строителство и недвижими имоти	3,727	43,957	42,772	72,113	77,938	240,507
Хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг	2,116	14,445	9,579	20,059	7,224	53,423
Други икономически дейности	12,967	61,062	27,460	29,563	46,628	177,680
Кредити на физически лица	88,926	214,954	33,518	3,675	-	341,073
Жилищни	29,383	197,271	32,546	3,675	-	262,875
Инвестиционни кредити и овърдрафти	10,540	13,412	972	-	-	24,924
Други	49,003	4,271	-	-	-	53,274
Брутен кредитен портфейл	200,299	882,176	482,495	652,880	580,651	2,798,501

Таблиците по-долу представят кредитния портфейл от кредитни и условни задължения и ангажименти, разделени по риск класификациите, приложени от Групата.

Към 31 декември 2023

Кредити и вземания от клиенти	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	POCI	Общо
Риск класификации 1-5: обслужвани	1,928,243	54,058	-	-	1,982,301
Риск класификации 6-7: с намалено обслужване	-	70,596	-	-	70,596
Риск класификация 8: обезценени	-	-	23,257	592	23,849
Експозиции без риск класификация	839,988	48,167	1,184	9	889,348
Брутна балансова стойност	2,768,231	172,821	24,441	601	2,966,094

Към 31 декември 2022

Кредити и вземания от клиенти	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	POCI	Общо
Риск класификации 1-5: обслужвани	1,860,458	69,104	-	-	1,929,562
Риск класификации 6-7: с намалено обслужване	16,920	34,945	-	-	51,865
Риск класификация 8: обезценени	-	-	27,121	677	27,798
Експозиции без риск класификация	787,383	559	1,334	-	789,276
Брутна балансова стойност	2,664,761	104,608	28,455	677	2,798,501

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Към 31 декември 2023

Условни задължения и ангажменти (Прил. 30)	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Договори по МСС37	Общо
Риск класификации 1-5: обслужвани	516,634	14,059	14	68,300	599,007
Риск класификации 6-7: с намалено обслужване	-	4,868	-	328	5,196
Риск класификация 8: обезценени	-	-	292	-	292
Експозиции без риск класификация	36,073	9,829	13	2,219	48,134
Брутна балансова стойност	552,707	28,756	319	70,847	652,629

Към 31 декември 2022

Условни задължения и ангажменти (Прил. 30)	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Договори по МСС37	Общо
Риск класификации 1-5: обслужвани	432,988	26,557	20	78,412	537,977
Риск класификации 6-7: с намалено обслужване	17	1,013	-	34	1,064
Риск класификация 8: обезценени	-	-	587	7	594
Експозиции без риск класификация	48,873	74	1	6,304	55,252
Брутна балансова стойност	481,878	27,644	608	84,757	594,887

Експозициите без риск класификация включват експозиции към физически лица или предприятия, които са под 50 000 евро. Следващата таблица представя балансовите стойности на финансовите инструменти на Групата, категоризирани по географски региони към 31 декември:

Към 31 декември 2023	България	Гърция	Германия	Румъния	Общо
Активи					
Вземания от банки	14,166	6	164,226	-	178,398
Инвестиционни дългови книжа (ССДВД)	32,026	-	77,029	-	109,055
Кредити и вземания от клиенти, нетно	2,174,632	744,958	-	-	2,919,590
Други финансови активи	6,553	1,200	-	-	7,753
Общо активи	2,227,377	746,164	241,255	-	3,214,796

Условни задължения и ангажменти (Прил. 30)	604,252	48,377	-	-	652,629
--	---------	--------	---	---	---------

Към 31 декември 2022	България	Гърция	Германия	Румъния	Общо
Активи					
Вземания от банки	-	6	235,674	9,796	245,476
Инвестиционни дългови книжа (ССДВД)	51,981	-	13,412	-	65,393
Кредити и вземания от клиенти, нетно	2,094,312	660,014	-	-	2,754,326
Други финансови активи	6,502	824	-	-	7,326
Общо активи	2,152,795	660,844	249,086	9,796	3,072,521

Условни задължения и ангажменти (Прил. 30)	535,129	59,758	-	-	594,887
--	---------	--------	---	---	---------

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Кредитни ангажименти

Основното предназначение на този вид инструменти е да се гарантира наличието на средства, когато те бъдат поискани от клиента. Гаранциите, които представляват неотменим ангажимент от страна на Групата да плати, в случай че клиентът не изпълни свое задължение към трета страна, пораждат същия кредитен риск, както кредитите.

Ангажиментите за предоставяне на кредити представляват неизползваната част от кредити и гаранции. Относно кредитния риск по ангажименти за предоставяне на кредити, Групата е изложена на потенциален риск от загуба в размер на неизползваната част от кредита. Вероятният размер на загубата е по-малък от общата стойност на ангажиментите, тъй като повечето ангажименти за предоставяне на кредити са подчинени на условия за поддържане на определени кредитни стандарти от страна на клиентите.

г Риск от контрагента (включително риск от емитента)

Групата определя риска от контрагента, включително риска от емитента, като риск при който контрагентът/емитентът не може да изпълни договорните си задължения навреме или изцяло. В Групата рискът от контрагента произтича предимно от поддържане на високо ниво на ликвидни активи с цел намаляване на ликвидния риск. Също така налице са и структурни експозиции към БНБ и към Банката на Гърция под формата на минимални задължителни резерви.

По принцип партньорите на Групата са БНБ, Банката на Гърция, Българското правителство и търговските банки. Основните експозиции са салдата по сметките, краткосрочни депозити, високо ликвидни ценни книжа, а в много ограничен мащаб - прости деривативни инструменти за управление на ликвидността и с цел хеджиране (предимно лихвени суапове, валутни форуърди и суапове). В рамките на консервативната инвестиционна стратегия Групата ефективно ограничава риска от контрагента и риска от емитента.

Рамката за управление на риска от контрагента се одобрява от ръководството на Банката и е заложена в съответните политики и стандарти. Същите дефинират риска от контрагента, определят отговорностите на ниво банка и постановяват минималните изисквания относно управлението, мониторинга и отчетността. Както Комитетът за управление на активите и пасивите, така и Комитетът за оценка на общия риск вземат решения по отношение на риска от контрагента.

Управлението на риска от контрагента се състои в принципа ликвидните активи в Групата да се инвестират сигурно и във възможно най-голяма степен по диверсифициран начин. Групата опитва да генерира приходи от тези активи, но по-важната и цел е да осигури надеждно разпределение и своевременно наличие на активите, следователно преобладават съображенията за риска. Поради това Групата работи само с внимателно подбрани надеждни банки с висок кредитен рейтинг, предоставя депозити за кратки срокове (до три месеца, но обикновено за по-кратко) и използва само много ограничено количество прости финансови инструменти.

4 Управление на риска (продължение)

г Риск от контрагента (включително риск от емитента) (продължение)

Рискът от емитента се управлява на същия принцип. На Групата е забранено да извършва спекулативна търговия. По принцип се закупуват само високоликвидни ценни книжа, обикновено с максимален матуритет до три години при фиксирани лихвени проценти. Ликвидността в лева се инвестира предимно в БНБ или български държавни облигации. От друга страна, пласментите в евро и щатски долари се инвестират като цяло в Банката на Гърция (само евро), се правят като цяло в ПроКредит Банк Германия или ценни книжа, емитирани от институции, които са с международно признат рейтинг поне AA-. Влиянието от страна на промените на пазара върху Групата е ограничено.

Експозицията на Групата към риск от контрагента и емитента се увеличи през 2023 г. в сравнение с края на 2022 г., поради нарастването на клиентските депозити и съответното увеличение на ликвидните средства. Пласираните средства са концентрирани в централни банки и ПроКредит Банк Германия. Ликвидните активи, различни от паричните средства на Групата, са разпределени по следния начин:

Контрагент	31 дек. 2023	в %	31 дек. 2022	в %
Централни банки	809,513	74%	524,717	62%
Задължителен резерв	421,545	39%	286,996	34%
Други парични еквиваленти	387,968	35%	237,721	28%
Банкови групи	178,398	16%	245,476	30%
Чуждестранни банки	164,232	15%	245,476	30%
Местни банки	14,166	1%	-	-
Дългови ценни книжа, издадени от българското правителство	32,026	3%	51,981	6%
Дългови ценни книжа, издадени от други институции	77,029	7%	13,412	2%
Общо	1,096,966	100%	835,586	100%

В таблицата по-долу е представено разпределение на притежаваните дългови инструменти и вземанията от банки в зависимост от определения кредитен рейтинг, според кредитната оценка на рейтинговата агенция Фич:

Към 31 декември 2023 г.

Рейтинг	Дългови ценни книжа	Вземания от банки	Общо
AA- to AAA	77,029	127	77,156
BBB- to BBB+	32,026	178,271	210,297
Общо	109,055	178,398	287,453

Към 31 декември 2022 г.

Рейтинг	Дългови ценни книжа	Вземания от банки	Общо
AA- to AAA	13,412	10	13,422
BBB- to BBB+	51,981	245,466	297,447
Общо	65,393	245,476	310,869

4 Управление на риска (продължение)

г Риск от контрагента (включително риск от емитента) (продължение)

Експозицията към контрагент се обезценява, ако е настъпило едно или повече събития с неблагоприятен ефект върху очакваните бъдещи парични потоци. Примери за такива събития са нарушение на договора (като неизпълнение или просрочено плащане), значителни финансови затруднения на контрагента или значително влошаване на външния рейтинг. Нито една от показаните позиции не е в просрочие, нито показва признаци за обезценка към 31 декември 2023 г. По този начин експозициите се причисляват към Фаза 1 (performing). Групата е начислила провизии в съответствие с изискванията на МСФО 9 (вижте също прил. 14-17 към консолидирания финансов отчет).

Както кредитният риск от клиента, така и рискът към контрагента и емитента се управляват на базата на система от лимити. ПроКредит Банк сключва сделки единствено с партньори, които преди това са били внимателно анализирани и за които има одобрен лимит. За банките и банковите групи се определя общ лимит, като се прави разграничение между банки и банковите групи в ОИСР държави и такива извън ОИСР. Типичният матуритет на срочните депозити е до три месеца; по-дългите срокове подлежат на одобрение. Също така се изисква одобрение преди всяка инвестиция в ценни книжа. Рискът от контрагента на Групата се измерва и анализира редовно като част от изчислението на вътрешната капиталова адекватност. При изчисляване на коригираната спрямо риск и срок експозиция, се вземат предвид всички експозиции.

д Пазарен риск

Пазарните рискове включват риска от потенциални загуби от промени в пазарните цени като например обменни курсове или други параметри, които влияят върху цените. Видовете пазарен риск, засягащи ПроКредит Групата, са валутният риск и лихвеният риск в банков портфейл. Групата управлява пазарните рискове по такъв начин, че тяхното въздействие да е възможно най-ограничено в рамките на цялостната риск перспектива. В съответствие с груповата стратегия, валутен или лихвен риск не могат да бъдат поети за спекулативна търговия. Валутните и лихвените деривати се използват единствено за хеджиране или ликвидност. ПроКредит Банк не притежава търговски портфейл.

Реформа на референтните лихвени проценти

ПроКредит Банк (България) ЕАД и дъщерните ѝ дружества не са пряко изложени на реформата на референтните лихвени проценти, която е предприета в световен мащаб и води до подмяна на някой от основните международни референтни лихвени проценти. Банката няма кредитни продукти или финансови инструменти, които са свързани с междубанковите референтни лихвени проценти (IBORs) или EONIA.

От 2018 г. с премахването на българския референтен лихвен индекс СОФИБОР, единственият референтен лихвен индекс, който се използва за кредити с променлив лихвен процент, е 6-месечен EURIBOR. Аналогично, финансовите инструменти на Банката също са обвързани с EURIBOR с различни сроčnosti. Тъй като реформата на EURIBOR беше свързана само с подобряване на методологията му, тя не оказва влияние върху необходимост от промяна в кредитните договори на Банката.

4 Управление на риска (продължение)

д Пазарен риск (продължение)

Валутен риск

Валутният риск се определя като риска, при който Групата може да понесе загуби поради колебания във валутните курсове. Валутният риск може да окаже неблагоприятно въздействие върху приходите и да доведе до спад в регулаторните капиталови коефициенти.

Рамката за управление на валутния риск е одобрена от ръководството на Групата и е заложена в съответните политики и стандарти. Същите дефинират валутния риск, определят отговорностите на ниво банка и постановяват минималните изисквания за управлението, мониторинга и отчетността. Както Комитетът за управление на активите и пасивите, така и Комитетът за оценка на общия риск вземат решения по отношение на валутния риск.

Резултатите се повлияват отрицателно, когато обемите на активите и пасивите, деноминирани в чуждестранни валути, не съвпадат и обменните курсове се променят неблагоприятно. Основният индикатор на риска, който улавя несъответствието на баланса за всяка валута, е откритата валутна позиция. Лимитите за откритата валутна позиция се определят на ниво банка. Общата откритата валутна позиция се изчислява като сума от абсолютните стойности на отделните валутни позиции и се ограничава до 10% от капитала на Групата, освен ако отклонение от този праг не е одобрен от Комитета за управление на активите и пасивите или Комитета за управление на риска. Определен е праг от 7.5% от капитала на ПроКредит Банк за индикатор за ранно предупреждение за общата сума на открити валутни позиции, и $\pm 5\%$ за всяка отделна откритата валутна позиция.

ПроКредит Банк оперира в среда, където местната валута е стабилна поради валутния борд в България. Той гарантира, че в средносрочен план не се очакват колебания на местната валута към обменния курс на еврото. Тъй като почти всички активи и пасиви са деноминирани или в местна валута, или в евро, експозицията на Групата към валутен риск е незначителна. Общата нетна позиция в чуждестранна валута на ПроКредит Банк (с изключение на еврото, към което е обвързан левът) практически се поддържа на 0% от капитала (към 31.12.2023 г. стойността е 0,1%) и валутният риск е несъществен.

4 Управление на риска (продължение)

д Пазарен риск (продължение)

Таблицата по-долу обобщава експозицията на Групата към валутен риск.

Към 31 декември 2023 г.	Левове	Евро	Щ.Д.	Други	Общо
Активи					
Парични средства и средства в централни банки	385,865	460,844	830	-	847,539
Вземания от банки	-	116,602	57,628	4,168	178,398
Инвестиционни ценни книжа (ССДВД)	1,204	80,571	35,993	-	117,768
Кредити и вземания от клиенти, нетно	1,558,466	1,361,083	41	-	2,919,590
Деривативни финансови активи	-	9,125	-	-	9,125
Други финансови активи	6,060	1,690	3	-	7,753
Общо финансови активи	1,951,595	2,029,915	94,495	4,168	4,080,173
Пасиви					
Привлечени средства от банки	-	12,665	-	-	12,665
Привлечени средства от клиенти	2,018,702	1,364,809	96,883	4,224	3,484,618
Привлечени средства от финансови институции	-	251,076	-	-	251,076
Пасиви по лизинг	5,053	1,123	-	-	6,176
Деривативни финансови пасиви	-	1,888	-	-	1,888
Други финансови пасиви	2,997	1,905	8	2	4,912
Общо финансови пасиви	2,026,752	1,633,466	96,891	4,226	3,761,335
Нетна балансова позиция	(75,157)	396,449	(2,396)	(58)	318,838
Условни задължения и ангажименти (Прил. 30)	487,970	163,068	1,591	-	652,629
Открити спот сделки	(17,602)	14,767	2,646	196	7
Към 31 декември 2022 г.	Левове	Евро	Щ.Д.	Други	Общо
Активи					
Парични средства и средства в централни банки	271,513	285,846	3,669	-	561,028
Вземания от банки	-	182,803	56,618	6,055	245,476
Инвестиционни ценни книжа (ССДВД)	918	52,039	19,588	-	72,545
Кредити и вземания от клиенти, нетно	1,431,750	1,322,494	82	-	2,754,326
Деривативни финансови активи	-	15,117	-	-	15,117
Други финансови активи	5,523	1,801	2	-	7,326
Общо финансови активи	1,709,704	1,860,100	79,959	6,055	3,655,818
Пасиви					
Привлечени средства от банки	-	22,607	-	-	22,607
Привлечени средства от клиенти	1,781,394	1,188,655	84,740	5,927	3,060,716
Привлечени средства от финансови институции	-	230,716	-	-	230,716
Пасиви по лизинг	3,005	1,254	-	-	4,259
Деривативни финансови пасиви	-	47	-	-	47
Други финансови пасиви	2,303	1,416	8	2	3,729
Общо финансови пасиви	1,786,702	1,444,695	84,748	5,929	3,322,074
Нетна балансова позиция	(76,998)	415,405	(4,789)	126	333,744
Условни задължения и ангажименти (Прил. 30)	411,945	179,437	3,505	-	594,887
Открити спот сделки	-	4,792	(4,784)	-	8

4 Управление на риска (продължение)

д Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск в банковия портфейл

Лихвеният риск е рискът от загуби, породени от промени в пазарните нива на лихвените проценти, като основно произтича от структурни несъответствия между лихвочувствителните активи и пасиви. Целта на Групата при управлението на лихвения риск е тези разлики да бъдат възможно най-малки във всички валути.

Рамката за управление на лихвения риск е одобрена от ръководството на Групата и е залегнала в политиките и стандартите. Те дефинират лихвения риск, определят отговорностите на ниво банка и постановяват минималните изисквания за управлението, мониторинга и отчетността. Комитетът за оценка на общия риск е отговорен за всички ключови решения, свързани с управлението на лихвения риск, като анализира профила на лихвения риск в Групата минимум веднъж на тримесечие.

С цел управление на лихвения риск, ПроКредит Банк отпуска кредити с променлив лихвен процент. По този начин следващите дати, при които се променя лихвеният процент на активите, могат да бъдат по-добре съпоставени със съответните дати, на които се променя лихвеният процент на задълженията дори когато задълженията са с по-краткосрочни падежи от тези на кредитите. С цел да предоставя заеми с променлив лихвен процент по прозрачен начин, Групата използва публично достъпни лихвени проценти като база за промяна на лихвените проценти.

Измерването, мониторингът, ограничаването и управлението на лихвения риск на Групата се базира на влиянието на икономическата стойност (EVI) и индикатори, ориентирани към печалбата и загубата. Рискът се измерва редовно, минимум веднъж на тримесечие. Активите и пасивите, се разпределят във времеви интервали в зависимост от условията на съответните договори, като по този начин отделните договори се обединяват в еднородни групи. Безсрочните депозити се включват в анализа на дисбаланса като безлихвени. Спестовните сметки се включват в анализа на дисбаланса в съответствие с техните очаквани падежи, които са получени от анализ на историческото развитие в цялата група. В допълнение, редовно актуализирани допускания за планирани бизнес развития се използват за изчисляване на индикатора P&L.

В таблицата по-долу са включени активите и пасивите на Групата, представени по дисконтирани бъдещи парични потоци, групирани според по-ранната от двете дати – следваща дата на промяна на лихвения процент или договорната дата на падеж. Общите недисконтирани парични потоци се състоят от дължими суми по главница и лихва. Факторите на кредитния риск (провизиите) също се вземат предвид. Провизираните суми се приспадат пропорционално от паричните потоци. Таблицата по-долу обобщава излагането на Групата на лихвен риск.

4 Управление на риска (продължение)

д Пазарен риск (продължение)

Към 31 декември 2023 г.

	До 1 месец	1 – 3 месеца	3 – 12 месеца	1 – 5 години	Над 5 години	Нелих- вени	Общо недисконт. пар. потоци	Обща балансова стойност
Активи								
Парични средства и средства в								
централни банки	398,772	-	-	-	-	448,767	847,539	847,539
Вземания от банки	173,638	-	-	-	-	4,769	178,407	178,398
Инвестиционни ценни книжа (ССДВД)	23,013	5,678	57,199	26,384	-	7,738	120,012	117,768
Кредити и вземания от клиенти, нетно	140,564	184,751	1,210,981	1,064,187	723,998	-	3,324,481	2,919,590
Деривативни финансови активи	9,125	-	-	-	-	-	9,125	9,125
Други финансови активи	-	-	-	-	-	7,753	7,753	7,753
Общо финансови активи	745,112	190,429	1,268,180	1,090,571	723,998	469,027	4,487,317	4,080,173
Пасиви								
Привлечени средства от банки	5,929	76	343	2,093	4,167	57	12,665	12,665
Привлечени средства от клиенти	1,350,641	112,435	393,608	34,817	1,321	1,591,796	3,484,618	3,484,618
Привлечени средства от финансови								
институции	39,088	15,094	107,500	109,098	36	-	270,816	251,076
Пасиви по лизинг	80	159	850	3,581	1,506	-	6,176	6,176
Деривативни финансови пасиви	1,887	-	-	-	-	-	1,887	1,888
Други финансови пасиви	-	-	-	-	-	4,912	4,912	4,912
Общо финансови пасиви	1,397,625	127,764	502,301	149,589	7,030	1,596,765	3,781,074	3,761,335
Лихвен дисбаланс	(652,513)	62,665	765,879	940,982	716,968	(1,127,738)	706,243	318,838

Към 31 декември 2022 г.

	До 1 месец	1 – 3 месеца	3 – 12 месеца	1 – 5 години	Над 5 години	Нелих- вени	Общо недисконт. пар. потоци	Обща балансова стойност
Активи								
Парични средства и средства в								
централни банки	245,734	-	-	-	-	315,294	561,028	561,028
Вземания от банки	213,240	28,455	-	-	-	3,848	245,543	245,476
Инвестиционни ценни книжа (ССДВД)	117	19,928	24,588	23,186	-	6,392	74,211	72,545
Кредити и вземания от клиенти, нетно	121,435	184,930	1,168,458	924,541	611,998	-	3,011,362	2,754,326
Деривативни финансови активи	15,117	-	-	-	-	-	15,117	15,117
Други финансови активи	-	-	-	-	-	7,326	7,326	7,326
Общо финансови активи	595,643	233,313	1,193,046	947,727	611,998	332,860	3,914,587	3,655,818
Пасиви								
Привлечени средства от банки	42	76	343	1,831	4,887	15,428	22,607	22,607
Привлечени средства от клиенти	1,114,997	80,684	333,189	19,221	1,005	1,511,620	3,060,716	3,060,716
Привлечени средства от финансови								
институции	34,910	13,743	63,765	134,240	4,291	-	250,949	230,716
Пасиви по лизинг	-	-	-	-	-	4,259	4,259	4,259
Деривативни финансови пасиви	47	-	-	-	-	-	47	47
Други финансови пасиви	-	-	-	-	-	3,729	3,729	3,729
Общо финансови пасиви	1,149,996	94,503	397,297	155,292	10,183	1,535,036	3,342,307	3,322,074
Лихвен дисбаланс	(554,353)	138,810	795,749	792,435	601,815	(1,202,176)	572,280	333,744

4 Управление на риска (продължение)

д Пазарен риск (продължение)

Лихвеният риск се определя количествено на базата на въздействието върху икономическата стойност и на базата на 12-месечния ефект върху приходите и разходите. Моделирани специфични за страната, безрискови криви на доходност се използват в подход с много криви за дисконтиране на паричните потоци. Групата приема +/- паралелно изместване на кривите на доходността. За EUR или USD шокът за лихвения процент е +/- 200 базисни пункта, докато за националната валута величината на шока се определя на базата на исторически анализ, като минималният лихвен шок е определен на ± 200 базисни пункта. Определят се ограничения по отношение на регулаторния капитал за въздействието върху икономическата стойност и по отношение на прогнозния нетен доход от лихви за ефекта върху приходите и разходите. И двата показателя останаха в границите си.

31 декември 2023		31 декември 2022	
Стойност на икономическо въздействие	12-месечен ефект върху приходите и разходите	Стойност на икономическо въздействие	12-месечен ефект върху приходите и разходите
(15,520)	(32,798)	(13,530)	(35,485)

е Ликвиден риск и риск, свързан с финансирането

Ликвидният риск и рискът, свързан с финансирането, се отнасят до краткосрочните и дългосрочни възможности на ПроКредит Групата да посреща финансовите си задължения напълно и своевременно, дори в ситуации на стрес.

Рамката за управление на ликвидния риск и риска за финансиране на ПроКредит Банк е одобрена от ръководството на Групата и е залегнала в съответните политики и стандарти. Те дефинират ликвидния риск, определят отговорностите на ниво банка и постановяват минималните изисквания за управлението, мониторинга и отчетността. Комитетът по управление на активите и пасивите е отговорен за всички ключови оперативни решения, свързани с управлението на ликвидния риск. Избрани показатели на ликвидния риск се отчитат и представят детайлно всеки месец на Комитета за управление на риска на ПроКредит Групата.

4 Управление на риска (продължение)

е Ликвиден риск и риск, свързан с финансирането (продължение)

Краткосрочният ликвиден риск се измерва, наред с други инструменти, и чрез анализ на дисбаланса между падежите на активите и пасивите. Мониторинга на риска се извършва посредством 30-дневен индикатор за ликвидност (коефициент за достатъчна ликвидност, SLI) и период, в който банката отговаря на критериите за поддържане на достатъчен обем ликвидни средства, които да покрият настъпили задължения, както и в съответствие с изискванията за минимална стойност за ликвиден коефициент (коефициент за ликвидно покритие, LCR). SLI показва дали Банката разполага с достатъчна ликвидност във връзка очакваните входящи и изходящи парични потоци през следващите 30 дни. Периодът, в който банката отговаря на критериите за поддържане на достатъчен обем ликвидни средства, които да покрият настъпили задължения е, периодът, през който банката е в състояние да изпълни всички задължения за плащане, въпреки намалените ликвидни входящи парични потоци и увеличените изходящи парични потоци. При изчисленията се вземат под внимание изходящи потоци, които са определени чрез исторически анализ на движенията на депозитите в Групата. Периодът, в който Групата отговаря на критериите за поддържане на достатъчен обем ликвидни средства, които да покрият настъпили задължения, е 90 дни на ниво обща валута. LCR показва дали Групата притежава достатъчно ликвидност, за да посрещне нетните изходящи парични потоци в рамките на следващите 30 дни дори в случай на определени неблагоприятни сценарии на икономически шок. Определят се и се наблюдават също и индикатори за ранно предупреждение.

Пазарни, специфични за институцията, комбинирани и дългосрочни стрес-тестове се провеждат ежемесечно и извънредно с цел подsigуряване на достатъчна наличност от ликвидни средства, за посрещане на задълженията дори и при неблагоприятни условия. Нещо повече, ПроКредит Банк има план за ликвидност при извънредни ситуации. Ако възникнат непредвидени обстоятелства и се окаже, че някоя отделна институция от ПроКредит Групата не разполага с достатъчно ликвидни средства, ПроКредит Холдинг е разработил план за ликвидност при извънредни ситуации и ще се намеси като „кредитор от последна инстанция“. За тази цел ПроКредит Холдинг поддържа адекватен ликвиден резерв. Размерът на ликвидния резерв се определя на базата на групови стрес тестове и се наблюдава регулярно. В допълнение ПроКредит Холдинг е разработил план за ликвидност при извънредни обстоятелства.

Ликвидността на Групата се управлява на ежедневна база от съответните отговорни звена на базата на одобрени от Комитета за управление на активите и пасивите прогнози за паричните потоци, които се наблюдават от отдел Управление на риска и Комитета за управление на активите и пасивите.

Ликвидността на ПроКредит Банк остана адекватна и стабилна през годината. Това се дължи главно на голямо увеличение на депозитите от клиенти, както и на нови споразумения за финансиране от международни финансови институции. Групата разполагаше с достатъчна ликвидност, за да изпълни своевременно всички финансови задължения по всяко време през 2023 г.

4 Управление на риска (продължение)

е Ликвиден риск и риск, свързан с финансирането (продължение)

Таблицата по-долу представя анализ на недисконтираните парични потоци по финансови активи и пасиви на Групата, групирани по остатъчния срок до техния договорен падеж.

Анализ на падежите на финансовите активи и финансовите пасиви

Към 31 декември 2023 г.	До 1 месец	1 – 3 месеца	3 – 12 месеца	1 – 5 години	Над 5 години	Брутна номинална сума	Обща балансова стойност
Активи							
Парични средства и средства в централни банки	847,763	-	-	-	-	847,763	847,539
Вземания от банки	178,407	-	-	-	-	178,407	178,398
Инвестиционни ценни книжа (ССДВД)	14,454	14,113	33,556	49,188	8,713	120,024	117,768
Кредити и вземания от клиенти, нетно	86,329	175,592	980,415	1,294,525	821,624	3,358,485	2,919,590
Деривативни финансови активи	-	-	-	-	9,125	9,125	9,125
Други финансови активи	7,753	-	-	-	-	7,753	7,753
Общо финансови активи	1,134,706	189,705	1,013,971	1,343,713	839,462	4,521,557	4,080,173
Пасиви							
Привлечени средства от банки	6,673	60	269	1,496	4,167	12,665	12,665
Привлечени средства от клиенти	2,923,377	85,014	442,921	39,341	-	3,490,653	3,484,618
Привлечени средства от финансови институции	2,056	8,618	44,506	227,148	-	282,328	251,076
Пасиви по лизинг	80	159	850	3,581	1,506	6,176	6,176
Деривативни финансови пасиви	-	-	-	-	1,888	1,888	1,888
Други финансови пасиви	4,912	-	-	-	-	4,912	4,912
Общо финансови пасиви	2,937,098	93,851	488,546	271,566	7,561	3,798,622	3,761,335
Ликвиден дисбаланс	(1,802,392)	95,854	525,425	1,072,147	831,901	722,935	318,838
Условни задължения и ангажименти	652,629	-	-	-	-	652,629	652,629
Към 31 декември 2022 г.	До 1 месец	1 – 3 месеца	3 – 12 месеца	1 – 5 години	Над 5 години	Брутна номинална сума	Обща балансова стойност
Активи							
Парични средства и средства в централни банки	561,182	-	-	-	-	561,182	561,028
Вземания от банки	216,143	29,337	-	-	-	245,480	245,476
Инвестиционни ценни книжа (ССДВД)	109	19,495	4,555	42,554	7,152	73,865	72,545
Кредити и вземания от клиенти, нетно	80,963	176,742	959,839	1,143,880	687,992	3,049,416	2,754,326
Деривативни финансови активи	-	-	-	-	15,117	15,117	15,117
Други финансови активи	7,326	-	-	-	-	7,326	7,326
Общо финансови активи	865,723	225,574	964,394	1,186,434	710,261	3,952,386	3,655,818
Пасиви							
Привлечени средства от банки	16,263	58	265	1,470	4,551	22,607	22,607
Привлечени средства от клиенти	2,612,545	80,517	348,996	19,833	-	3,061,891	3,060,716
Привлечени средства от финансови институции	2,732	14,293	26,543	199,626	7,461	250,655	230,716
Пасиви по лизинг	57	114	581	2,171	1,336	4,259	4,259
Деривативни финансови пасиви	-	-	-	-	47	47	47
Други финансови пасиви	3,729	-	-	-	-	3,729	3,729
Общо финансови пасиви	2,635,326	94,982	376,385	223,100	13,395	3,343,188	3,322,074
Ликвиден дисбаланс	(1,769,603)	130,592	588,009	963,334	696,866	609,198	333,744
Условни задължения и ангажименти	594,887	-	-	-	-	594,887	594,887

4 Управление на риска (продължение)

е Ликвиден риск и риск, свързан с финансирането (продължение)

В позицията „Привлечени средства от клиенти“ с падеж до 1 месец са включени всички безсрочни и спестовни депозити в размер на 2,809,950 хил. лева (2022 г.: 2,513,252 хил. лева). Ръководството на Групата счита, че тези средства няма да бъдат изтеглени по едно и също време или в рамките на периода, за който се отнасят. В допълнение, при анализ на поведението на вложителите в Групата бе установено, че 81% от срочните депозити не са били изтеглени на падеж, а автоматично са предоговорени при сходни условия.

Рискът, свързан с финансиране, е опасността да не може да се получи допълнително финансиране или същото да се получи при по-висока цена. В тази връзка, той обхваща части от несистемния ефект от изменението на лихвените проценти. Този риск се ограничава от факта, че Групата финансира своите кредитни операции предимно чрез клиентски депозити, като депозитните операции са фокусирани върху целевата група от бизнес клиенти и физически лица спестители, с които са установени трайни взаимоотношения. Това се допълва от дългосрочни кредитни линии от международни финансови институции. Финансирането на Групата се доказва като устойчиво дори по време на стрес. Към края на декември 2023 г. най-големият източник на финансиране са депозитите с 3,485 млн. лв., а задълженията към международни финансови институции са вторият по големина източник на финансиране, възлизащ на 251 млн. лв.

Групата управлява, измерва и ограничава риска за финансиране посредством планиране на бизнеса, анализ на дисбаланса на падежите и определени индикатора. Нуждите от финансиране на Групата, възникващи в процеса на бизнес планирането, се следят и редовно се ревизират. Комитетът за управление на активите и пасивите следи развитието на всички значими индивидуални сделки с институции, които предоставят външно финансиране, и по-специално международните финансови институции. ПроКредит Холдинг и ПроКредит Банк Германия също предлагат мостово финансиране. Важен индикатор за ограничаване на риска от финансиране е показателят за концентрация на депозити, който има зададен праг за отчитане от 5% (стойността му бе 4.1% в края на 2023 г.). Още два индикатора допълнително ограничават финансирането от междубанковия пазар до ниско ниво.

ж Управление на операционния риск

В съответствие с Регламента за капиталовите изисквания, Групата определя операционния риск като риска от загуба, произтичаща от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора или системи (например повреда на системите за обработка на данни, присвояване, човешка грешка, дефектни процеси, структурни слабости, недостатъчен мониторинг) или от външни събития (например престъпни дейности, природни бедствия). Това определение включва риска от измами, ИТ риск, правен риск, репутационен риск и аутсорсинг риска. Целта на управлението на операционния риск е да идентифицира, анализира и оцени всички съществени рискове на ранен етап и да избегне повторната им поява чрез прилагане на превантивни мерки, които смекчават идентифицираните рискове.

4 Управление на риска (продължение)

ж Управление на операционния риск (продължение)

В Групата има определени служители, които да осигуряват ефективно внедряване на рамката за управление на операционен риск и риск от измами в институцията. В допълнение, Комитетът за управление на операционния риск взима решения за въпроси, свързани с операционния риск. Съществуващата централизирана и децентрализирана процедура за отчетност гарантира, че ръководството, както и останалите членове на Комитета за управление на операционния риск получават редовни подробни доклади относно операционния риск, въз основа на които да взимат решения. Операционният риск се отчита и наблюдава в рамките на изчисляването на капиталовата адекватност на Групата по икономическия подход.

Един от ключовите компоненти на управлението на операционния риск е подробното отчитане на рисковите събития, произтичащи от операционни рискове. В тази връзка беше създадена база данни за рискови събития с цел да бъдат документирани, анализирани и ефективно комуникирани всички идентифицирани операционни рискови събития над определен паричен праг в ПроКредит групата. Чрез тази единна предварително изградена структура за документиране на рискови събития се гарантира, че се отделя достатъчно внимание на прилагането на необходимите коригиращи или превантивни мерки за намаляване или избягване на операционния риск или риска от измами.

Освен това ежегодно в Групата се извършват оценки на операционния риск и риска от измами. Тази всеобхватна оценка на риска има за цел да идентифицира потенциалните рискове и приложените контроли за смекчаване на риска във всички процеси в групата. Ако в определени области се установи по-високо ниво на риск, се разработват планове за действие и тяхното изпълнение се следи отблизо. За разлика от последващия анализ на рисковите събития, записани в базата данни, тези оценки на риска се извършват систематично, за да се идентифицират и оценят ключовите рискове и да се оцени адекватността на процесите на контрола. За областите, идентифицирани като високорискови, се определят мерки за смекчаване на риска. Тези два контролни компонента се допълват взаимно и предоставят цялостната картина на профила на операционния риск за Групата.

В допълнение за Групата са определени индикатори за ранно предупреждение (ключови рискови индикатори за измама), за да се идентифицират областите в банковия бизнес с повишен риск от измами. Индикаторите за ранно предупреждение се анализират редовно и при необходимост се договарят превантивни мерки.

За да бъде завършено управлението на операционния риск, всички нови продукти, процеси, инструменти или услуги трябва да преминат през процес за одобрение на нови рискове (NRA) преди тяхното въвеждане или използване за първи път. От процеса се изисква да гарантира, че са оценени всички нови рискове и всички необходими подготовки и тестове са завършени преди внедряването. По отношение на възлагането на услуги на външни изпълнители се извършва оценка на риска на доставчика и на изнесените услуги, за да бъде измерено въздействието на потенциалните загуби и да бъде разпознат рискът, и при необходимост смекчен с определени планове за действие и смекчаващи мерки.

4 Управление на риска (продължение)

ж Управление на операционния риск (продължение)

С цел ограничаване на рисковете, свързани с информационни технологии („ИТ рискове“), Групата е въвела стандарти за ИТ инфраструктурата, непрекъсваемостта на бизнеса и информационната сигурност. Регулярните контроли по отношение на информационната сигурност и непрекъсваемостта на бизнеса са част от съществуващите процеси и процедури. Групата извършва класификация на информационните активи и провежда годишна риск оценка на критичните информационни активи. Рамката за непрекъсваемост на бизнеса, която е приложена в Групата, гарантира, че указаните рискове се разбират от всички членове на екипа. Критичните процеси се идентифицират и необходимите ресурси за възстановяване на операциите се разпределят в съответствие с приоритизирането на процесите. Групата е внедрила пълна програма за информационна сигурност, за да повиши компетентността, готовността и информираното вземане на решения на служителите по теми като фишинг, социално инженерство, хакерство, изнудване, вируси, други техники и вектори на атаки заедно с приложените противодействия. Основната цел на стратегията за информационна сигурност е съобразена с бизнес стратегията на Групата и силно подкрепяна от ръководството.

Ключов елемент от оценката на риска е оценката на аутсорсинга. Групата спазва последните насоки на ЕБО (EBA/GL/2019/02) по отношение на възлагането на услуги на външни изпълнители. Групата поддържа регистър на всички изнесени дейности и извършва оценка на риска за всеки отделен процес. Ежегодно Групата извършва мониторинг на всички договори за изнесените дейности, който е в пълно съответствие с насоките на ЕБО. Оценката на индикаторите за ранно предупреждение се извършва въз основа на резултатите от годишния мониторинг, което допълнително допринася за прегледа на риска, свързан с изнесените дейности.

3 Рискове, произтичащи от пране на пари, финансиране на тероризма и други деяния, наказуеми от закона

Етичното поведение е неразривна част от ценностно ориентирания бизнес модел на Групата. Това е отразено в Кодекса за поведение на служителите на Групата, както и в съдържанието на уводните курсове за нов персонал и в учебните програми на ПроКредит академиите. Предотвратяването на прането на пари, финансирането на тероризма и измамите са ключови моменти във визията на Групата. Това се вижда от критериите, използвани за избор на клиенти, и от съвсем малкото случаи на вътрешни измами в Групата.

Групата изпълнява всички регулаторни изисквания по отношение на превенцията на прането на пари и финансирането на тероризма, които в много отношения са по-стриктни от правните изисквания, преобладаващи в отделните държави, където оперира ПроКредит групата. Тъй като ПроКредит групата се наблюдава от Федералното управление за финансов надзор на Германия, Групата също изпълнява изискванията, предвидени в германския Закон за изпирането на пари, както и изискванията, приложими на европейско равнище.

4 Управление на риска (продължение)

3 Рискове, произтичащи от пране на пари, финансиране на тероризма и други деяния, наказуеми от закона (продължение)

Етичната отговорност е документирана под формата на Кодекс за поведение и Изключващ списък, които съдържат основните правила и разпоредби, които всички служители на ПроКредит групата са задължени да спазват. Груповите насоки относно предотвратяването на изпирането на пари, финансирането на тероризма и измамни дейности, заедно с подчинените им директиви, уточняват как тези основни правила трябва да се прилагат на практика.

Освен идентифицирането на всички договарящи се страни и изясняването на целите за бизнес отношенията, събирането на клиентски данни винаги включва определяне на действителния собственик (beneficial owner) на средствата, които се управляват чрез клиентските сметки. Действителните собственици са физически лица, които практически се възползват от дадена бизнес структура, дори и да не са персонално упоменати в рамките на бизнес отношенията с даден клиент.

ПроКредит Банк използва специализиран софтуер за идентифициране на плащанията, които дават повод за съмнение за пране на пари, финансиране на тероризъм или измама. Експертите Мерки срещу изпиране на пари работят в тясно сътрудничество с компетентните правоприлагащи органи и докладват редовно на съответното отговорно длъжностно лице за мерките срещу изпирането на пари в ПроКредит Холдинг, което от своя страна е основният контакт за надзорните и правоприлагащите органи в Германия и други държави.

и Управление на капитала

Управлението на капитала в Групата се ръководи от принципа, че институцията в нито един момент не може да поеме риск, по-голям от размера на капитала, необходим за покриването му. Рамката за управлението на капитала в Групата има следните цели:

- Спазване на регулаторните изисквания за капитала (нормативна перспектива).
- Осигуряване на вътрешна капиталова адекватност (икономическа перспектива).
- Съответствие с вътрешно определени изисквания за капиталова адекватност и създаването на достатъчен капиталов буфер, за да се гарантира работата на Групата.
- Подкрепа за Групата при изпълнението на плановите ѝ за устойчив растеж.

Капиталовата адекватност се управлява посредством използването на различни индикатори, за които са установени лимити и показатели за ранно предупреждение. Индикаторите включват изчисляване на капиталова адекватност в съответствие с изискванията на Регламента за капиталовите изисквания (CRR), коефициент на ливъридж от първи ред в съответствие с CRR и изчисляване на капитализацията в рамките на икономическата перспектива (т.е. вътрешен анализ на адекватността на капитала – “БААК”). ПроКредит Банк спазва изискванията, наложени от съответните национални надзорни органи. Управлението на капитала в ПроКредит Банк се ръководи от специфични политики и се контролира на месечна база от ръководството.

4 Управление на риска (продължение)

и Управление на капитала (продължение)

Капитализация в рамките на икономическата перспектива

Да се гарантира, че Групата поддържа достатъчно ниво на капитализация по всяко време е ключов елемент от процесите за управление на риска и за управление на капитала. В контекста на икономическата перспектива, капиталовите нужди, произтичащи от специфичния рисков профил на Групата, се сравняват с наличните капиталови ресурси, за да се гарантира, че капитализацията на институцията е достатъчна по всяко време. Капитализацията в икономическа перспектива бе на достатъчно ниво през цялата 2023 г.

Методологията, която се използва за изчисляване на необходимия икономически капитал за покриване на различните рискове, се базира на приложими и налични статистически модели. Оценяваните материални рискове и лимитите, определени за всеки риск, отразяват специфичния рисков профил на Групата, като се базират на годишно провежданата проверка на рисковете. Следните рискове се включват при изчисляване на вътрешния капитал: кредитен риск (включващ кредитен риск на клиента и риск на контрагента); валутен риск; лихвен риск; операционен риск.

Капитализация в рамките на нормативната перспектива

В нормативната перспектива се анализира дали регулаторните и надзорните капиталови изисквания са били изпълнени непрекъснато. Такъв е бил случаят по всяко време през отчетния период.

От 1 януари 2014 г. споразумението „Базел III“ за собствения капитал на банките, бе въведено в България чрез Директива IV и Регламента за капиталовите изисквания (CRR) (EU) №575/2013, е задължително за Групата. Съгласно чл. 92 на Регламент 575/2013 минималното капиталово изискване за съотношение на обща капиталова адекватност е в размер на 8% от общата рискова експозиция. В допълнение към това изискване се включват и капиталовите буфери, които БНБ изисква от банките в България да поддържат съгласно разпоредбите на Наредба №8 за капиталовите буфери на банките. Това са:

- предпазен капиталов буфер под формата на базов собствен капитал от първи ред, равняващ се на 2.5% от общата сума на рисковата експозиция;
- буфер за системен риск под формата на базов собствен капитал от първи ред, равняващ се на 3.0% от общата сума на рисковата експозиция в България;
- антицикличен капиталов буфер под формата на собствен капитал от първи ред, равен на 2.0% от експозициите към кредитен риск в България.

След включване на капиталовите буфери към капиталовите изисквания тяхната минимално изискуема стойност ефективно става 14.3% към 31.12.2023 г., съгласно регулаторната рамка, приложима за ПроКредит Банк. Политиката на Групата за вътрешното управление на капитала поставя дори по-строги изисквания за общата капиталова адекватност с праг на докладване от 15.8% и лимит 15.3% (към 31.12.2023 г.).

4 Управление на риска (продължение)

и Управление на капитала (продължение)

При определяне на капиталовите изисквания за целите на изчисляване на капиталовата адекватност съгласно разпоредбите на Регламент 575/2013, Групата прилага следните подходи:

- Капиталови изисквания за кредитен риск и риск от контрагента –Стандартизиран подход съгласно Трета част, Дял II, Глава 2 на Регламент 575/2013. При изчисляването на капиталовите изисквания за кредитния риск се прилагат техники за редуциране на кредитния риск. Рисковите стойности, произтичащи от кредитния риск, се намаляват частично чрез признаване на гаранциите от Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ), паричните обезпечения и ипотеките на недвижими имоти.
- Капиталови изисквания за операционен риск – Стандартизиран подход съгласно Трета част, Дял III, Глава 3 на Регламент 575/2013. В сравнение с регулаторните капиталови изисквания за операционен риск, които са в размер на 13.1 милиона лева, средната годишна загуба съгласно базата данни на рискови събития през последните три години е в размер на 59 хиляди лева.

Тъй като ПроКредит Банк не притежава търговски портфейл и освен това не участва в операции, включващи стоки, валутният риск е единственият пазарен риск, който трябва да се има предвид. Въпреки това, ПроКредит Банк не изчислява капиталово изискване за валутен риск, тъй като общата нетна валутна позиция (с изключение на валутата EUR) на практика се поддържа на ниво много близо до 0% от капитала (към 31.12.2023 г. е 0.1%, което е по-малко от минималния праг от 2%, съгласно Регламент 575/2013).

Регулаторните капиталови съотношения се изчисляват, като собственият капитал се разделя на сумата от рисково-претеглените активи, като при изчисляване на всяко от съотношенията само съответните капиталови компоненти се вземат под внимание (на базовия собствен капитал от първи ред, на капитала от първи ред и на обща капиталова адекватност). Информация за регулаторните капиталови съотношения на Групата е представена по-долу:

Собствен капитал	2023	2022
Базов собствен капитал от първи ред	295,853	269,701
Общо собствен капитал	295,853	269,701
Рисково-претеглени активи		
Рисково-претеглени активи за кредитен риск	1,364,004	1,585,561
Рисково-претеглени активи за операционен риск	163,770	144,696
Общо рисково-претеглени активи	1,527,774	1,730,257
Отношение на капиталова адекватност		
Базов собствен капитал от първи ред	19.4%	15.6%
Отношение на адекватност на капитала от първи ред	19.4%	15.6%
Отношение на обща капиталова адекватност	19.4%	15.6%

Базовият собствен капитал от първи ред на Групата се състои от акционерен капитал, резерви и неразпределена печалба. Приспадат се нематериалните активи, допълнителни корекции на оценките за балансовите позиции, признати по пазарна стойност, инвестиции в нефинансови дъщерни предприятия и други намаления, свързани с корекции на кредитния риск. ПроКредит Банк увеличи акционерния си капитал с 29,337 хил. лв. през 2023 г.

4 Управление на риска (продължение)

и Управление на капитала (продължение)

Рисково претеглените активи на Групата намаляха през отчетния период, като промяната бе в резултат на подписано споразумение за синтетична секюритизация с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ). Чрез него ЕИФ предоставя гаранционен ангажимент, който включва гаранция за първостепенен транш и междинен транш на синтетична секюритизация. Споразумението е в съответствие с изискванията на част трета, дял II, глава 5 Секюритизация от Регламент (ЕС) № 575/2013, като банката запазва значим нетен икономически интерес, който във всички случаи е не по-малък от 5%.

Сделка за синтетична секюритизация

На 20.06.2023 г. ПроКредит Банк (България) ЕАД подписа с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) споразумение за синтетична секюритизация, според което ПроКредит Банк е инициатор и бенефициент, докато ЕИФ е доставчик на кредитна защита. Целта на споразумението е предоставяне на гаранционен ангажимент, който включва гаранция за първостепенен транш и междинен транш на синтетична секюритизация. Споразумението за синтетична секюритизация е в съответствие с изискванията на част трета, дял II, глава 5 Секюритизация от Регламент (ЕС) № 575/2013, като Групата запазва значим нетен икономически интерес, който във всички случаи е не по-малък от 5%. Крайната дата на споразумението е 30.06.2043 г., като за периода до 30.06.2025 г. ПроКредит Банк може да включва референтни кредитни експозиции към портфейла, който е обект на синтетична секюритизация, до размера на първоначалния референтен портфейл.

Групата реализира споразумението за синтетична секюритизация, за да оптимизира своя регулаторен капитал и да се възползва от възможности за кредитиране чрез структуриране на синтетична секюритизация за постигане на прехвърляне на значителен риск по отношение на портфейл от МСП и корпоративни експозиции, създаден от банката при осъществяване на обичайната ѝ дейност. Прехвърлянето на риска по синтетичната секюритизация беше постигнато с помощта на инструмент за редуциране на кредитния риск (синтетична секюритизация). От регулаторна гледна точка портфейлът от кредити остава в баланса на ПроКредит Банк, докато гаранцията прехвърля значителен кредитен риск към ЕИФ и съответно намалява рисково претеглените суми на секюритизирани експозиции. Банката може да претендира за гаранционни плащания по отношение на гарантирания кредитен портфейл, разпределен към първостепенен и междинен транш.

Сделката има следната структура на финансовата гаранция към 31.12.2023:

Транш	Стойност на транша	Дял	Гаранция	Запазен % (общо за сделката)
Първостепенен	495,817	84.5%	100%	
Междинен	79,213	13.5%	100%	
Подчинен	11,736	2.0%	0%	
Общо	586,766	100.0%		10%

Стойността на споразумението за финансова гаранция не се променя в отговор на промени в определени показатели. Таксите, които трябва да бъдат платени, не са променливи въз основа на кредитни рейтинги или кредитен индекс. Следователно гаранцията не отговаря на критериите да бъде класифицирана като дериват. Споразумението изисква от ЕИФ да възстанови на ПроКредит Банк кредитни загуби от определения кредитен портфейл. Следователно споразумението се третира като договор за финансова гаранция.

4 Управление на риска (продължение)

и Управление на капитала (продължение)

В рамките на МСФО договорите за финансова гаранция се реферират като кредитни подобрения. Счетоводното третиране зависи от това дали кредитното подобрение се счита за неразделна част от заема.

Ако финансовата гаранция е неразделна част от заема, са налице следните постановки:

- а) разходи по гаранцията се третират като транзакционни разходи и се включват в ефективния лихвен процент и
- б) очакваните парични потоци се включват в измерването на очакваните кредитни загуби.

Определянето дали гаранцията е неразделна част от договорните условия на заема включва професионална преценка. Могат да се вземат предвид следните показатели, за да се оцени дали има връзка между заема и споразумението за финансова гаранция:

- гаранцията е част от договорните условия на заема,
- налице е връзка при сключването на гаранцията и заема, т.е. заемът не би бил сключен без гаранцията,
- заемът не може да бъде прехвърлен без гаранцията,
- кредитното подобрение на заема се изисква от местните закони и разпоредби,
- заемът и гаранцията се търгуват като пакет на пазара,
- гаранцията е сключена по същото време или малко след усвояването на кредита.

Споразумението финансова гаранция между ПроКредит и ЕИФ не отговаря на критериите, посочени по-горе, тъй като обхваща вече договорен кредитен портфейл, който е разрешено да бъде коригиран от време на време (чрез намаление, корекции, премахване, попълване). Ако чрез новоотпуснати заеми бъде попълнен секюритизирания портфейл по време на периода на попълване, това ще стане след тяхното отпускане. Това означава, че отпускането на заемите се извършва независимо дали сделката е налице или не и че договорът за финансова гаранция не е неразделна част от кредитния портфейл. Следователно разходите за такси не са включени в ефективния лихвен процент и очакваните парични потоци не са включени в изчисляването на очакваните кредитни загуби.

Ако финансовата гаранция не е неразделна част от заема, МСФО 9 не предоставя насоки относно счетоводното третиране на получените финансови гаранции. ПроКредит Банк решава да отчете получените гаранции като право на възстановяване по отношение на кредитната загуба съгласно МСС 37. Следователно тя признава актив, когато е почти сигурно, че кредитната загуба ще бъде уредена от ЕИФ. Във всички останали случаи договорът за финансова гаранция е задбалансова позиция и не се признава като актив. Разходите за такси за задбалансови позиции се разсрочват през срока на гаранцията като част от разходите за такси и комисионни в отчета за печалбата или загубата.

й Системи за вътрешен контрол и за управление на риска при процеса на финансова отчетност

Системите за вътрешен контрол и за управление на риска в рамките на процеса на финансова отчетност на ПроКредит Банк включват принципите, процедурите и средствата за ефикасно, разходно-ефективно и съобразено с правилата прилагане на изискванията за финансова отчетност. Основните рискове, които са налице при една надлежна и уместна финансова отчетност, са некоректното показване на финансовата позиция и представяне или закъсняло публикуване. Системата за вътрешен контрол в рамките на процеса на финансова отчетност се основава на същите общи принципи, както подходът за управлението на риска, и е интегрална част на системата за управление на риска.

4 Управление на риска (продължение)

й Системи за вътрешен контрол и за управление на риска при процеса на финансова отчетност (продължение)

Ръководството носи основна отговорност по отношение на системите за вътрешен контрол и за управление на риска в рамките на процеса на финансова отчетност, а по този начин и за нейната ефективност и мониторинг. Ръководството установява общите принципи и определя областите на отговорност. Финансовата функция от своя страна прилага изискванията на ръководството и определя специфичните параметри в съответните зададени рамки. Функцията на управлението на операционния риск определя и оценява рисковете регулярно. Оценката на рисковете включва оценяване на операционните и рискове от измама, както и преглед на ефективността на съответните контроли. В случай на необходимост се определят и прилагат подходящи мерки с цел лимитиране на идентифицираните рискове.

Процесът на финансова отчетност има за цел да стандартизира, доколкото е възможно, прилагането на международните стандарти за финансово отчитане и свързаните процеси. Функцията за Счетоводство и данъци на ПроКредит групата създава счетоводно указание, което се прилага в цялата група и което определя материалните процеси в съответни политики, като се взема под внимание принципът на двойния контрол. Процесите по изготвяне на финансови отчети до голяма степен са автоматизирани, като функционалностите на основните ИТ приложения са определени на централизирана база. ИТ правата се определят и преглеждат регулярно в зависимост от съответните политики.

Процесът на финансова отчетност се подпомага от многопластова система за контрол. Това осигурява съответствие с правните изисквания, а също и прилагането на вътрешните политики. Звената в Групата подготвят информация, която е релевантна за финансовата отчетност с помощта на ИТ приложенията, които са приложими в рамките на Групата. Информационните пакети на звената в Групата се преглеждат, като се взема под внимание принципът на двоен контрол, а след това са обект на стандартизирани проверки за качеството им.

В допълнение, Вътрешният одит подпомага Управителния и Надзорния съвет по отношение на техните контролни функции чрез независими и обективни одити, които са риск насочени. Регулярни проверки се извършват на процесите на финансова отчетност с цел да се установи дали те са ефективни, надеждни и разходно-ефективни.

5 Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

Таблицата, представена по-долу, обобщава балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата, разпределени в йерархичното ниво, което съответства на методите, приложени за определяне на справедливата стойност на инструментите.

Към 31 декември 2023 г.

Финансови активи	Категория*	Брутна балансова стойност	Обща справедлива стойност	Йерархия на справедливата стойност		
				Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Парични средства	АС	38,250	38,250	38,250	-	-
Средства в централни банки	АС	809,289	809,513	-	809,513	-
Вземания от банки	АС	178,398	178,398	-	178,398	-
Инвестиционни ценни книжа (облигации)	ССДВД	109,055	109,055	97,417	11,638	-
Инвестиционни ценни книжа (акции)	ССДВД	8,713	8,713	7,451	-	1,262
Кредити и вземания от клиенти, нетно	АС	2,919,590	2,982,768	-	-	2,982,768
Деривативни финансови активи	СС	9,125	9,125	-	9,125	-
Други финансови активи	АС	7,753	7,753	-	7,753	-
Общо		4,080,173	4,143,575	143,118	1,016,427	2,984,030

Финансови пасиви	Категория*	Брутна балансова стойност	Обща справедлива стойност	Йерархия на справедливата стойност		
				Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Привлечени средства от банки	АС	12,665	12,665	-	6,640	6,025
Привлечени средства от клиенти	АС	3,484,618	3,484,453	-	2,846,359	638,094
Привлечени средства от финансови институции	АС	251,076	238,787	-	-	238,787
Пасиви по лизинг	АС	6,176	6,176	-	6,176	-
Деривативни финансови пасиви	СС	1,888	1,888	-	1,888	-
Други финансови пасиви	АС	4,912	4,912	-	4,912	-
Общо		3,761,335	3,748,881	-	2,865,976	882,906

Към 31 декември 2022 г.

Финансови активи	Категория*	Брутна балансова стойност	Обща справедлива стойност	Йерархия на справедливата стойност		
				Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Парични средства	АС	36,464	36,464	36,464	-	-
Средства в централни банки	АС	524,564	524,718	-	524,718	-
Вземания от банки	АС	245,476	245,480	-	245,480	-
Инвестиционни ценни книжа (облигации)	ССДВД	65,393	65,393	65,393	-	-
Инвестиционни ценни книжа (акции)	ССДВД	7,152	7,152	6,176	-	976
Кредити и вземания от клиенти, нетно	АС	2,754,326	2,815,176	-	-	2,815,176
Деривативни финансови активи	СС	15,117	15,117	-	15,117	-
Други финансови активи	АС	7,326	7,326	-	7,326	-
Общо		3,655,818	3,716,826	108,033	792,641	2,816,152

Финансови пасиви	Категория*	Брутна балансова стойност	Обща справедлива стойност	Йерархия на справедливата стойност		
				Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Привлечени средства от банки	АС	22,608	22,608	-	16,230	6,378
Привлечени средства от клиенти	АС	3,060,717	3,059,756	-	2,572,817	486,939
Привлечени средства от финансови институции	АС	230,716	215,025	-	-	215,025
Пасиви по лизинг	АС	4,259	4,259	-	4,259	-
Деривативни финансови пасиви	СС	47	47	-	47	-
Други финансови пасиви	АС	3,729	3,729	-	3,729	-
Общо		3,322,076	3,305,424	-	2,597,082	708,342

* категории: СС – по справедлива стойност; АС – амортизирана стойност; ССДВД – по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

5 Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (продължение)

(i) Парични средства

Справедливата стойност на активите съответства на тяхната балансова стойност.

(ii) Вземания от банки

Вземанията от банки включват междубанкови депозити. Справедливата стойност на позициите с плаващ лихвен процент и овърнайт депозити съвпада с тяхната балансова стойност. Справедливата стойност на депозитите с фиксиран лихвен процент се базира на дисконтираните парични потоци чрез прилагане на лихвени проценти, използвани на паричния пазар за инструменти с подобен кредитен риск и матуритет.

(iii) Инвестиционни ценни книжа

Портфейлът на Групата от държавни ценни книжа се отчита по справедлива стойност, като се използва Ниво 1: данни за обявени пазарни цени (непроменени) на активни пазари за същите инструменти. При малка част от инвестиционните ценни книжа на Групата не са налични пазарни стойности (акции на SWIFT и Борика).

(iv) Кредити и вземания от клиенти

Предоставените кредити и вземания от клиенти са представени нетно след приспадане на обезценката. Изчислената справедлива стойност на кредитите представлява дисконтираната сума на очакваните бъдещи парични потоци, като се използва лихвеният процент, който групата прилага за задължения със сходен риск и матуритет. Разликата между справедливите и балансовите стойности изразява промените в настоящите пазарни лихвени проценти.

(v) Финансови пасиви

Справедливата стойност на депозитите, които нямат определен матуритет, включително на нелихвените такива, е сумата, която е платима при поискване. Справедливата стойност на депозити с фиксиран лихвен процент и на други заемни средства, които нямат обявена пазарна цена, се базира на дисконтираните парични потоци чрез прилагане на лихвени проценти по нововъзникнали задължения, които имат подобен остатъчен матуритет.

Лихвени проценти, определени от отдел Капиталови пазари и ликвидност на ПроКредит групата, се използват като входящи данни за модел за дисконтирани парични потоци, ако не са налични пазарни лихвени проценти, които да се приложат за определянето на справедливата стойност на финансов пасив, отчитан по амортизирана стойност. Те са представени в Ниво 3 по отношение на използваните хипотези. Лихвени проценти, определени от отдел Капиталови пазари и ликвидност на ПроКредит групата, са съобразени, като са взети под внимание цената на финансиране в зависимост от валутата и матуритета, като е добавена и премия за риск, която зависи от вътрешния рисков профил за всяко дружество в рамките на ПроКредит групата (вкл. ПроКредит Банк (България) ЕАД). Вътрешно определените лихвени проценти регулярно се сравняват с тези, приложими при операции с трети лица, и следователно са в съответствие с нормална сделка между пазарни участници към датата на оценка и при текущите пазарни условия.

6	Нетен доход от лихви	2023	2022
	Приходи от лихви, изчислени по метода на ефективния лихвен процент		
	Кредити и вземания от клиенти	117,816	81,075
	Вземания от банки	17,379	2,209
	Инвестиционни ценни книжа	1,701	64
	Деривати в квалифицирани хеджиращи отношения	5,322	906
	Общо приходи от лихви, изчислени по метода на ефективния лихвен процент	142,218	84,254
	Приходи от лихви от деривати	237	-
	Общо приходи от лихви	142,455	84,254
	Разходи за лихви и подобни разходи		
	Привлечени средства от клиенти	6,426	865
	Привлечени средства от банки и финансови институции	8,734	4,169
	Пасиви по лизинг	217	138
	Деривати в квалифицирани хеджиращи отношения	3,414	878
	Разходи за лихви по деривати	115	48
	Общо разходи за лихви и подобни разходи	18,906	6,098
	Нетен доход от лихви	123,549	78,156
В приходите от лихви от кредити и вземания от клиенти за 2023 г. са включени 1,593 хил. лева, които са били начислени лихви по обезценени кредити (2022 г.: 1,546 хил. лева).			
7	Разходи за обезценка	2023	2022
	Нетна загуба от обезценка на средства в централни банки	70	25
	Нетна загуба/(реинтегриране) на обезценка за вземания от банки	(4)	4
	Нетно реинтегриране на обезценка за инвестиционни ценни книжа (ССДВД)	(7)	(3)
	Нетна загуба от обезценка на задбалансови позиции	158	575
	Нетна загуба от обезценка на други активи	223	101
	Обезценка на кредити и вземания от клиенти:		
	• Нетна загуба от обезценка на кредити и вземания от клиенти	7,258	15,818
	• Приходи от отписани кредити	(1,770)	(2,375)
	• Директно отписани кредити	339	508
	• Модификации	(204)	(812)
	• Приходи от непризнати лихви МСФО 9	(645)	(596)
	Общо разходи за обезценка	5,418	13,245

8	Нетен доход от такси и комисиони	2023	2022
	Приходи от такси и комисиони		
	Откриване и обслужване на сметки	10,226	9,887
	Такси, свързани с кредити	6,855	6,438
	Картови операции	6,679	5,662
	Парични преводи	6,352	4,613
	Касови операции на машини	3,335	2,608
	Застрахователни такси	1,068	979
	Комисиони за обслужване	72	130
	Други	219	650
	Общо приходи от такси и комисиони от клиенти	34,806	30,967
	Банкови гаранции и акредитиви	1,194	951
	Общо приходи от такси и комисиони	36,000	31,918
	Разходи за такси и комисиони	2023	2022
	Гаранции по програмите на ЕИФ	3,514	1,273
	Картови операции	2,402	1,885
	Кореспондентски сметки	635	579
	Други	361	310
	Общо разходи за такси и комисиони	6,912	4,047
	Нетен доход от такси и комисиони	29,088	27,871
	Таксите, свързани с кредити, включват: такса за промяна в условията на кредита; такса за предсрочно погасяване; такса ангажимент; такса искане за кредит; такса за оценка на обезпечение.		
9	Нетен доход от валутни операции	2023	2022
	Печалба от сделки в чуждестранна валута	10,348	9,837
	Печалба от валутна преоценка	449	472
	Общо нетен доход от валутни операции	10,797	10,309
10	Други приходи / Други разходи	2023	2022
	а) Други приходи		
	Приходи от нефинансови услуги	1,356	975
	Възстановяване на обезценка на иззети активи	7	870
	Приходи от деривативни финансови инструменти	-	731
	Такса за обслужване на закрити неактивни сметки	-	98
	Дивиденди от инвестиционни ценни книжа	88	90
	Приходи от продажба на иззети активи	-	35
	Приходи от продажба на активи	-	27
	Други оперативни приходи	1,812	1,988
	Общо други приходи	3,263	4,814

10 Други приходи / Други разходи (продължение)	2023	2022
б) Други разходи		
Загуба от деривативни финансови инструменти	1,016	-
Такси към БНБ	834	684
Загуба от продажба на активи	196	-
Загуба от продажба на иззети активи	35	-
Други разходи, свързани с иззети активи	24	76
Такса за обслужване на закрити неактивни сметки	94	-
Други оперативни разходи	195	-
Общо други разходи	2,394	760

Позицията "Дивиденди от инвестиционни ценни книжа" включва дивиденди, които са получени от дружества, в капитала на които Групата има неконтролиращо участие. "Такси към БНБ" включва такса банков надзор, такса платежен надзор и такса реструктуриране, които се плащат на Българска народна банка.

11 Разходи за персонала	2023	2022
Заплати	29,472	22,239
Разходи за пенсионно осигуряване	2,077	1,767
Други разходи за социално осигуряване	2,156	1,644
Други разходи за персонала	250	118
Общо разходи за персонала	33,955	25,768

12 Административни разходи	2023	2022
Данъци, различни от тези върху печалбата	8,495	6,716
Амортизация на дълготрайни активи (прил. 18)	7,903	6,432
Разходи за комуникация и транспорт	5,835	4,368
Консултантски, правни и одит услуги	5,579	4,378
Маркетинг, реклама и представителни разходи	5,009	1,979
Други професионални услуги	3,778	2,824
Плащания към Фонда за гарантиране на влоговете в банките и Фонда за реструктуриране на банките	3,628	3,341
Обучение	3,254	2,386
Охрана	1,574	963
Поддръжка и комунални разходи	1,617	1,750
ИТ разходи	1,366	1,258
Разходи за наем	60	34
Други административни разходи	2,445	1,826
Общо административни разходи	50,543	38,255

Сумите, начислени през 2023 г., за услугите, предоставени от регистрираните одитори за задължителен съвместен независим финансов одит, са както следва: за КПМГ Одит ООД: 143 хил. лева без ДДС, за Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД: 44 хил. лева без ДДС. През 2023 г. на Групата начисли суми за други незадължителни одиторски услуги, предоставяни от КПМГ Одит ООД, на обща стойност 73 хил. лева без ДДС и от Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД: 15 хил. лева без ДДС.

12 Административни разходи (продължение)

Други незадължителни одиторски услуги, извършени от КПМГ Одит ООД, са както следва:

- Одит на финансова информация със специална цел на ПроКредит (България) ЕАД, изготвена към 31 декември 2023 г., в съответствие със счетоводните инструкции на ПроКредит Холдинг АГ за компонентите, подлежащи на консолидация;
- Преглед на финансова информация със специална цел на ПроКредит България ЕАД, изготвена към 30 юни 2023 г., в съответствие със счетоводните инструкции на ПроКредит Холдинг АГ за компонентите, подлежащи на консолидация;
- Одит в съответствие с Международните одиторски стандарти на междинните финансови отчети, изготвени съгласно Международните стандарти за финансови отчети за периода, приключващ на 30 септември 2023 г.
- Процедури във връзка със системите за вътрешен контрол на Групата в съответствие с изискванията на чл. 76, ал. 7, т. 1 от Закона за кредитните институции и чл. 5 от Наредба 14 на БНБ за 2023 г.

Други незадължителни одиторски услуги, извършени от Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД, са както следва:

- Одит в съответствие с Международните одиторски стандарти на междинните финансови отчети, изготвени съгласно Международните стандарти за финансови отчети за периода, приключващ на 30 септември 2023 г.
- Процедури във връзка със системите за вътрешен контрол на Банката в съответствие с изискванията на чл. 76, ал. 7, т. 1 от Закона за кредитните институции и чл. 5 от Наредба 14 на БНБ за 2023 г.

За 2022 г. начислената сума за услугите, предоставени от външни одитори, възлиза на 177 хил. лева без ДДС.

13 Разходи за данъци	2023	2022
Текущ данък	11,541	4,824
Отсрочен данък (прил. 19)	91	104

Общо разходи за данъци **11,632** **4,928**

Данъкът върху печалбата се различава от теоретичния данък, който възниква при използване на основната данъчна ставка, както следва:

	2023	2022
Печалба преди данъчно облагане	74,387	43,122
от която в Гърция	22,789	10,046
Теоретичен данък в Гърция	6,180	1,408
Теоретичен данък при данъчна ставка 10 % (2022 г.: 10%)	5,160	3,308
Данъчен ефект от приходи необлагаеми за данъчни цели	(3)	(180)
Данъчен ефект от разходи непризнати за данъчни цели	295	392
Разходи за данъци	11,632	4,928

Ефективната данъчна ставка за 2023 г. е: 15.6% (2022 г.: 11.4%).

14 Парични средства и средства в централни банки	2023	2022
Парични средства в брой	38,250	36,464
Наличности по сметки в централни банки (без МЗР)	387,968	238,263
Обезценка за наличности по сметки в централни банки	(224)	(154)
МЗР	421,545	286,455
Общо парични средства и средства в централни банки	847,539	561,028
Вземания от банки с матуритет до 3 месеца	178,392	235,648
МЗР неучастващи в паричните наличности за паричния поток	(421,545)	(286,455)
Обезценка на парични средства в брой и сметки в централни банки	224	-
Сметки в централни банки неучастващи в паричните наличности за паричния поток	(121)	-
Общо парични средства и парични еквиваленти за целите на паричния поток	604,489	510,221

Следващата таблица показва средствата в централни банки в три фази за целите на измерването на очакваните кредитни загуби към 31 декември 2023 г.

Наличности по сметки в централни банки

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	РОСІ	Общо
Брутна стойност към 1 януари 2022 г.	546,974	-	-	-	546,974
Отписване	-	-	-	-	-
Намаление	(22,256)	-	-	-	(22,256)
Брутна стойност към 31 декември 2022 г.	524,718	-	-	-	524,718
Отписване	-	-	-	-	-
Увеличение	284,795	-	-	-	284,795
Брутна стойност към 31 декември 2023 г.	809,513	-	-	-	809,513

Обезценка за наличности по сметки в централни банки

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	РОСІ	Общо
Стойност към 1 януари 2022 г.	(129)	-	-	-	(129)
Отписване	-	-	-	-	-
Увеличение на кредитния риск	(25)	-	-	-	(25)
Стойност към 31 декември 2022 г.	(154)	-	-	-	(154)
Отписване	-	-	-	-	-
Увеличение на кредитния риск	(70)	-	-	-	(70)
Брутна стойност към 31 декември 2023 г.	(224)	-	-	-	(224)

15 Вземания от банки	2023	2022
Разплащателни сметки	164,232	206,310
Вземания от банки до 3 месеца	14,166	29,375
Вземания от банки над 3 месеца	-	9,795
Обезценка за вземания от банки	-	(4)
Общо вземания от банки	178,398	245,476

Следващата таблица показва вземанията от банки в три фази за целите на измерването на очакваните кредитни загуби към 31 декември 2023 г.

Вземания от банки

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	POCI	Общо
Брутна стойност към 1 януари 2022 г.	122,085	-	-	-	122,085
Нови финансови активи	39,170	-	-	-	39,170
Отписване	(38,336)	-	-	-	(38,336)
Увеличение	122,561	-	-	-	122,561
Брутна стойност към 31 декември 2022 г.	245,480	-	-	-	245,480
Нови финансови активи	14,166	-	-	-	14,166
Отписване	(39,171)	-	-	-	(39,171)
Намаление	(42,077)	-	-	-	(42,077)
Брутна стойност към 31 декември 2023 г.	178,398	-	-	-	178,398

Обезценка за вземания от банки

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	POCI	Общо
Стойност към 1 януари 2022 г.	-	-	-	-	-
Нови финансови активи	-	-	-	-	-
Увеличение на кредитния риск	(4)	-	-	-	(4)
Стойност към 31 декември 2022 г.	(4)	-	-	-	(4)
Нови финансови активи	-	-	-	-	-
Намаление на кредитния риск	4	-	-	-	4
Брутна стойност към 31 декември 2023 г.	-	-	-	-	-

16 Инвестиционни ценни книжа (ССДВД)

	Към 31 декември 2023 г.		
	Котирувани	Некотирувани	Общо
Български държавни дългови ценни книжа	32,026	-	32,026
Дългови ценни книжа на други институции	77,029	-	77,029
Акции	7,451	1,262	8,713
Общо инвестиционни ценни книжа	116,506	1,262	117,768

	Към 31 декември 2022 г.		
	Котирувани	Некотирувани	Общо
Български държавни дългови ценни книжа	51,981	-	51,981
Дългови ценни книжа на други институции	13,412	-	13,412
Акции	6,176	976	7,152
Общо инвестиционни ценни книжа	71,569	976	72,545

Акциите включват участия в местни и чуждестранни финансови посредници.

16 Инвестиционни ценни книжа (ССДВД) (продължение)

Следващата таблица показва дълговите ценни книжа в три фази за целите на измерването на очакваните кредитни загуби към 31 декември 2023 г.

Инвестиционни ценни книжа

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	РОСІ	Общо
Брутна стойност към 1 януари 2022 г.	61,455	-	-	-	61,455
Нови финансови активи	24,372	-	-	-	24,372
Отписване	(19,898)	-	-	-	(19,898)
Намаление	(536)	-	-	-	(536)
Брутна стойност към 31 декември 2022 г.	65,393	-	-	-	65,393
Нови финансови активи	67,775	-	-	-	67,775
Отписване	(25,186)	-	-	-	(25,186)
Увеличение	1,073	-	-	-	1,073
Брутна стойност към 31 декември 2023 г.	109,055	-	-	-	109,055

Движението на акциите е представено в таблицата по-долу:

	2023	2022
Начално салдо	7,152	7,106
Печалби/(загуби) от промяна в справедливата стойност	1,738	(301)
Валутна преоценка	(177)	347
Крайно салдо	8,713	7,152

17 Кредити и вземания от клиенти, нетно

	2023	2022
Брутна стойност на кредити и вземания от клиенти	2,966,094	2,798,501
Обезценка	(46,504)	(44,175)
Общо кредити и вземания от клиенти, нетно	2,919,590	2,754,326

17 Кредити и вземания от клиенти, нетно (продължение)

Таблицата по-долу представя промените в brutната стойност и обезценката за кредитни загуби за кредити и вземания от клиенти, отчитани по амортизирана стойност, в рамките на началото и края на отчетния период.

Кредити и вземания от клиенти – бизнес кредити

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	POCI	Общо
Брутна стойност към 1 януари 2022 г.	2,025,627	46,266	35,738	751	2,108,382
Нови финансови активи	899,011	-	-	-	899,011
Модификации на договорените парични потоци	(11)	(133)	-	-	(144)
Погашение	(381,961)	(12,727)	(4,146)	-	(398,834)
Отписване	-	-	(10,052)	-	(10,052)
Промяна в начислената лихва	139	54	720	1	914
Промяна в главницата и таксите за отпускане	(123,903)	(13,442)	(4,429)	(75)	(141,849)
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 2	(153,516)	153,516	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 3	(1,364)	-	1,364	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 1	60,340	(60,340)	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 3	-	(10,007)	10,007	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 2	-	1,043	(1,043)	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 1	921	-	(921)	-	-
Брутна стойност към 31 декември 2022 г.	2,325,283	104,230	27,238	677	2,457,428
Нови финансови активи	750,665	-	-	-	750,665
Модификации на договорените парични потоци	(73)	199	30	-	156
Погашение	(302,475)	(30,573)	(3,664)	-	(336,712)
Отписване	-	-	(4,772)	-	(4,772)
Промяна в начислената лихва	2,675	300	453	-	3,428
Промяна в главницата и таксите за отпускане	(255,180)	(30,304)	(3,043)	(76)	(288,603)
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 2	(357,791)	357,791	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 3	(991)	-	991	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 1	228,472	(228,472)	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 3	-	(7,620)	7,620	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 2	-	991	(991)	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 1	247	-	(247)	-	-
Брутна стойност към 31 декември 2023 г.	2,390,832	166,542	23,615	601	2,581,590

17 Кредити и вземания от клиенти, нетно (продължение)

Обезценка за кредити и вземания от клиенти – бизнес кредити

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	POCI	Общо
Стойност към 1 януари 2022 г.	(12,763)	(2,571)	(18,735)	(10)	(34,079)
Нови финансови активи	(5,393)	-	-	-	(5,393)
Намаления, дължащи се на отписване	2,298	497	1,668	-	4,463
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 2	1,018	(1,018)	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 3	12	-	(12)	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 1	(571)	571	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 3	-	2,164	(2,164)	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 2	-	(93)	93	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 1	(8)	-	8	-	-
Увеличение на кредитния риск	(16,850)	(7,412)	(12,389)	(99)	(36,750)
Намаление на кредитния риск	12,707	3,552	5,705	12	21,976
Изписвания	-	-	9,649	-	9,649
Увеличение поради реструктуриране	-	(12)	-	-	(12)
Намаление поради реструктуриране	-	-	-	-	-
Стойност към 31 декември 2022 г.	(19,550)	(4,322)	(16,177)	(97)	(40,146)
Нови финансови активи	(7,081)	-	-	-	(7,081)
Намаления, дължащи се на отписване	1,225	421	2,216	-	3,862
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 2	6,997	(6,997)	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 3	6	-	(6)	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 1	(2,713)	2,713	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 3	-	884	(884)	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 2	-	(356)	356	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 1	(2)	-	2	-	-
Увеличение на кредитния риск	(14,441)	(22,818)	(9,694)	-	(46,953)
Намаление на кредитния риск	17,649	18,836	6,870	3	43,358
Изписвания	-	-	4,598	-	4,598
Увеличение поради реструктуриране	-	(16)	(8)	-	(24)
Намаление поради реструктуриране	-	3	1	-	4
Стойност към 31 декември 2023 г.	(17,910)	(11,652)	(12,726)	(94)	(42,382)

Кредити и вземания от клиенти – физически лица

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	POCI	Общо
Брутна стойност към 1 януари 2022 г.	276,777	639	2,977	-	280,393
Нови финансови активи	123,384	-	-	-	123,384
Модификации на договорените парични потоци	(667)	-	-	-	(667)
Погашение	(24,758)	(138)	(439)	-	(25,335)
Отписване	-	-	(1,281)	-	(1,281)
Промяна в начислената лихва	45	1	(93)	-	(47)
Промяна в главницата и таксите за отпускане	(34,976)	(74)	(324)	-	(35,374)
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 2	(794)	794	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 3	(144)	-	144	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 1	359	(359)	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 3	-	(493)	493	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 2	-	6	(6)	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 1	253	-	(253)	-	-
Брутна стойност към 31 декември 2022 г.	339,479	376	1,218	-	341,073
Нови финансови активи	122,078	-	-	-	122,078
Модификации на договорените парични потоци	48	-	-	-	48
Погашение	(34,513)	(464)	(157)	-	(35,134)
Отписване	-	-	(302)	-	(302)
Промяна в начислената лихва	141	(2)	25	-	164
Промяна в главницата и таксите за отпускане	(41,097)	(2,121)	(205)	-	(43,423)
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 2	(10,486)	10,486	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 3	(29)	-	29	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 1	1,707	(1,707)	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 3	-	(317)	317	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 2	-	26	(26)	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 1	72	-	(72)	-	-
Брутна стойност към 31 декември 2023 г.	377,400	6,277	827	-	384,504

17 Кредити и вземания от клиенти, нетно (продължение)

Обезценка за кредити и вземания от клиенти – физически лица

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	POCI	Общо
Стойност към 1 януари 2022 г.	(2,932)	(78)	(2,106)	-	(5,116)
Нови финансови активи	(1,413)	-	-	-	(1,413)
Намаления, дължащи се на отписване	261	9	375	-	645
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 2	10	(10)	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 3	2	-	(2)	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 1	(5)	5	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 3	-	28	(28)	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 2	-	-	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 1	(3)	-	3	-	-
Увеличение на кредитния риск	(576)	(28)	(855)	-	(1,459)
Намаление на кредитния риск	1,404	42	616	-	2,062
Изписвания	-	-	1,257	-	1,257
Увеличение поради реструктуриране	(5)	-	-	-	(5)
Намаление поради реструктуриране	-	-	-	-	-
Стойност към 31 декември 2022 г.	(3,257)	(32)	(740)	-	(4,029)
Нови финансови активи	(1,173)	-	-	-	(1,173)
Намаления, дължащи се на отписване	317	6	129	-	452
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 2	109	(109)	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 3	-	-	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 1	(16)	16	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 3	-	6	(6)	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 2	-	(1)	1	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 1	(19)	-	19	-	-
Увеличение на кредитния риск	(618)	(111)	(353)	-	(1,082)
Намаление на кредитния риск	1,102	123	211	-	1,436
Изписвания	-	-	274	-	274
Увеличение поради реструктуриране	(2)	-	-	-	(2)
Намаление поради реструктуриране	2	-	-	-	2
Стойност към 31 декември 2023 г.	(3,555)	(102)	(465)	-	(4,122)

18 Дълготрайни материални и нематериални активи

	Земя и сгради	Обза- веждане	Активи с право на ползване- сгради	Немате- риални активи	Общо
Отчетна стойност					
Стойност към 1 януари 2022 г.	53,233	21,401	5,183	16,463	96,280
Придобити	2,434	7,817	2,002	5,301	17,554
Отписани	(898)	(2,585)	(1,175)	(133)	(4,791)
Стойност към 31 декември 2022 г.	54,769	26,633	6,010	21,631	109,043
Натрупана амортизация					
Стойност към 1 януари 2022 г.	10,825	10,618	1,463	9,649	32,555
Разходи за амортизация	1,123	2,570	808	1,931	6,432
Натрупана амортизация по отписани активи	(265)	(2,238)	(402)	(103)	(3,008)
Стойност към 31 декември 2022 г.	11,683	10,950	1,869	11,477	35,979
Балансова стойност					
Стойност към 1 януари 2022 г.	42,408	10,783	3,720	6,814	63,725
Стойност към 31 декември 2022 г.	43,086	15,683	4,141	10,154	73,064
Отчетна стойност					
Стойност към 1 януари 2023 г.	54,769	26,633	6,010	21,631	109,043
Придобити	2,614	6,373	2,880	9,856	21,723
Отписани	(1,130)	(3,958)	(264)	(181)	(5,533)
Стойност към 31 декември 2023 г.	56,253	29,048	8,626	31,306	125,233
Натрупана амортизация					
Стойност към 1 януари 2023 г.	11,683	10,950	1,869	11,477	35,979
Разходи за амортизация	1,229	3,141	1,035	2,498	7,903
Натрупана амортизация по отписани активи	(1)	(2,844)	(264)	(118)	(3,227)
Стойност към 31 декември 2023 г.	12,911	11,247	2,640	13,857	40,655
Балансова стойност					
Стойност към 1 януари 2023 г.	43,086	15,683	4,141	10,154	73,064
Стойност към 31 декември 2023 г.	43,342	17,801	5,986	17,449	84,578

19 Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъчни начисления включват следните временни разлики:

	2023	2022
Отсрочени данъчни активи		
Иззети активи	215	212
Неизползван отпуск от служители и провизии за пенсии	85	117
Активи с право на ползване	58	-
Други временни разлики	31	31
Общо отсрочени данъчни активи	389	360
Отсрочени данъчни пасиви		
Дълготрайни активи	586	466
Други временни разлики	46	46
Общо отсрочени данъчни пасиви	632	512
Нетни отсрочени данъци	(243)	(152)

Следващата таблица представя промяната на отсрочените данъци:

	2023	2022
Неизползван отпуск от служители и провизии за пенсии	(32)	27
Иззети активи	3	(142)
Активи с право на ползване	58	-
Дълготрайни материални активи	(120)	11
Обща промяна в отсрочените данъци (прил. 13)	(91)	(104)

20 Други активи

	2022	2021
Търговски вземания	6,874	6,715
Иззети активи	-	28
Авансови плащания и разходи за бъдещи периоди	3,135	1,691
Неразрешени овърдрафти	879	611
Други данъчни вземания	275	41
Обезценка за търговски вземания	(536)	(313)
Общо други активи	10,627	8,773

Иззетите активи, които са показани в таблицата по-горе, включват недвижими имоти, селскостопанска и урегулирана земя и др. Те се отчитат по по-ниската от балансовата стойност на отписаните кредити или справедливата стойност, намалена с разходите за продажба. Равнение на балансовата стойност на иззетите активи е, както следва:

20 Други активи (продължение)

Иззети активи	2023	2022
Стойност към 1 януари	28	214
Придобиване	-	347
Продажба	-	(1,438)
(Обезценка)/Възстановяване на обезценка на иззети активи	(28)	905
Стойност към 31 декември	-	28

По отношение на иззети активи и инвестиционни имоти справедливата стойност се определя на база на вътрешни изчисления. Групата прилага следните модели на оценка:

- Метод на възстановителната стойност. При този метод под внимание се вземат текущите възстановителни разходи за възпроизвеждане на актива, като се включват и разходите за транспорт и за въвеждане в употреба.
- Метод на приходната стойност. Отчита се настоящата стойност на нетните парични потоци, които се очаква да бъдат генерирани от актива, като се вземат предвид темпът на нарастване на приходите и планираните капиталови разходи; очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират, като се прилага лихвен процент, който е рисково претеглен.
- Метод на пазарните аналози. При този метод е налице пряко сравнение с продажните цени на сходни активи.

Следващата таблица показва стойността на другите финансови активи в три фази за целите на измерването на очакваните кредитни загуби към 31 декември 2023 г.

Други финансови активи

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	РОСІ	Общо
Брутна стойност към 1 януари 2022 г.	3,832	-	-	-	3,832
Нови финансови активи	7,326	-	-	-	7,326
Отписване	(3,832)	-	-	-	(3,832)
Брутна стойност към 31 декември 2022 г.	7,326	-	-	-	7,326
Нови финансови активи	7,753	-	-	-	7,753
Отписване	(7,326)	-	-	-	(7,326)
Брутна стойност към 31 декември 2023 г.	7,753	-	-	-	7,753

Обезценка за други активи

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	РОСІ	Общо
Стойност към 1 януари 2022 г.	(211)	-	-	-	(211)
Нови финансови активи	(116)	-	-	-	(116)
Отписване	14	-	-	-	14
Стойност към 31 декември 2022 г.	(313)	-	-	-	(313)
Нови финансови активи	(261)	-	-	-	(261)
Отписване	38	-	-	-	38
Стойност към 31 декември 2023 г.	(536)	-	-	-	(536)

21 Привлечени средства от банки	2023	2022
Разплащателни сметки	6,640	16,230
Получени заеми	6,025	6,377

Общо привлечени средства от банки	12,665	22,607
--	---------------	---------------

Разплащателните сметки включват задължения към ПроКредит Банк Германия в размер на 6,640 хил. лева (2022 г.: 16,218 хил. лева). Получените заеми са задължения към ПроКредит Банк Германия в размер на 6,025 хил. лева (2022 г.: 6,377 хил. лева) и са с падеж 2034 г.

22 Привлечени средства от клиенти	2023	2022
Депозити на виждане		
- Физически лица	408,392	405,736
- Бизнес клиенти	1,165,715	1,083,305
Общо депозити на виждане	1,574,107	1,489,041

Спестовни влогове		
- Физически лица	573,662	511,597
- Бизнес клиенти	676,530	546,361
Общо спестовни влогове	1,250,192	1,057,958

Срочни депозити		
- Физически лица	315,461	193,420
- Бизнес клиенти	322,799	294,480
Общо срочни депозити	638,260	487,900

Преводи в процес на изпълнение	22,059	25,817
--------------------------------	--------	--------

Общо привлечени средства от клиенти	3,484,618	3,060,716
--	------------------	------------------

23 Привлечени средства от финансови институции

Институция	Крайна година на падеж	2023	2022
Европейска инвестиционна банка (EIB)	2028	77,727	85,169
ПроКредит Холдинг	2027	60,060	60,093
Европейска банка за възстановяване и развитие (EBRD)	2027	50,648	58,236
Европейски фонд за Югоизточна Европа (EFSE)	2026, 2027	58,572	18,992
Европейски инвестиционен фонд (EIF)	2026	4,069	8,226
Общо привлечени средства от финансови институции		251,076	230,716

Споразумението за заем с Европейския инвестиционен фонд е по програма Джереми и е насочено към съфинансиране на малки и средни предприятия. Групата е в съответствие с всички коефициенти, включени в съответните договори за 2023 г. Заемите, получени от финансови институции, не са обезпечени от Групата.

24 Пасиви по лизинг

Банката като лизингополучател

Банката наема няколко помещения за клоновете си. Лизингът обикновено е за период от 10 години. Има няколко договора за дългосрочен наем на апартаменти и складове, необходими за подпомагане на дейността на банката.

Банката наема и краткосрочно апартаменти и паркоместа, ИТ оборудване и диспенсъри за вода. Тези договори за наем са краткосрочни и/или договори за наем на вещи с ниска стойност. Банката е избрала да не признава като активи с право на ползване и пасиви по лизинг за тези договори.

Пасивите по лизинги могат да се анализират, както следва:

	2023	2022
Общо пасиви по лизинг	6,176	4,259
	2023	2022
Краткосрочни пасиви по лизинг	1,089	752
Дългосрочни пасиви по лизинг	5,087	3,507
Общо пасиви по лизинг	6,176	4,259
	2023	2022
Минимални лизингови вноски		
До 1 година	1,269	844
Между 1 и 5 години	4,225	2,690
Над 5 години	1,896	1,544
Общо минимални лизингови вноски	7,390	5,078
Намалени със сумите, представляващи финансови разходи	(1,214)	(819)
Настояща стойност на минималните лизингови вноски	6,176	4,259
	2023	2022
Разходи за лихви по пасиви по лизинг	217	138
Разходи, свързани с лизинг на активи с ниска стойност	608	413
Общо разходи, свързани с лизинг	825	551

Групата има общи изходящи парични потоци по лизинг в размер на 1,167 хил. лева през 2023 г. (1,085 хил. лева през 2022 г.).

25 Деривативни финансови активи и пасиви

Деривативните финансови активи и пасиви представляват нетната позиция на дисконтираните лихвени плащания по лихвени суапи с ПроКредит Банк Германия. Деривативните финансови активи и пасиви са представени в таблицата по-долу.

	31.12.2022		
	Справедлива стойност		
	Номинална стойност	Активи	Пасиви
Лихвени суапи	146,935	9,125	1,888
Общо	146,935	9,125	1,888

25 Деривативни финансови активи и пасиви (продължение)

	Номинална стойност	31.12.2022 Справедлива стойност	
		Активи	Пасиви
Лихвени суапи	141,867	15,117	39
Валутни спот сделки	4,792	-	8
Общо	146,659	15,117	47

Групата определя лихвените суапи като инструменти за хеджиране в хеджиращото взаимоотношение (счетоводно отчитане на хеджирането) в съответствие с МСФО 9. Те се използват за хеджиране срещу промени в справедливата стойност на кредити с фиксирана лихва, дължащи се на лихвен риск (микро хеджиране на справедлива стойност).

Групата хеджира основните транзакции с фиксирана лихва с лихвени суапи, по които се плаща фиксирана и се получава плаваща лихва в контекста на микрохеджирането. Основните и хеджиращите транзакции влизат в пълно хеджиращо взаимоотношение. Критичните условия на хеджиращия инструмент и хеджираната позиция съвпадат или са тясно свързани.

	2023		2022	
	Активи	Пасиви	Активи	Пасиви
Експозиция за риск				
Лихвен риск				
Определени за хеджиране на справедлива стойност	8,851	1,888	14,739	39
Общо лихвени деривати	8,851	1,888	14,739	39

	Матуритет 2023			Матуритет 2022		
	Под 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Под 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
Експозиция за риск						
Лихвен риск						
Хеджиране на кредити и вземания от клиенти						
Номинална стойност	-	-	142,354	-	-	136,196
Среден фиксиран лихвен процент	-	-	4.0%	-	-	3.9%

Хеджиране на справедлива стойност

Сумите, свързани с позиции, определени като хеджиращи инструменти, и неефективността на хеджирането към 31 декември 2023 г. са, както следва:

26 Деривативни финансови активи и пасиви (продължение)

		2023									
		<u>Балансова стойност</u>		Ред в отчета за финансовото състояние, в който е включен хеджиращият инструмент	Промяна в справедливата стойност на хеджиращия инструмент, използвана за изчисляване на неефективността на хеджирането	Неефективност, призната в печалбата или загубата	Позиция в печалбата или загубата, която включва неефективността на хеджирането				
Условна стойност	Активи	Пасиви									
Лихвен риск											
Хеджиране на кредити и вземания от клиенти											
Лихвени суапове – хеджиране на кредити и вземания от клиенти											
	142,354	8,851	1,888	Деривативни активи (пасиви)	(7,737)	(885)	Други разходи				

Сумите, свързани с позиции, определени като хеджирани позиции към 31 декември 2023 г., са както следва:

		2023					
		Натрупана сума на корекциите за хеджиране на справедлива стойност на хеджираните позиции, включени в балансовата стойност на хеджираната позиция		Ред в отчета за финансовото състояние, в който е включена хеджираната позиция	Промяна в справедливата стойност на хеджиращия инструмент, използвана за изчисляване на неефективността на хеджирането	Натрупана сума на корекциите за хеджиране на справедлива стойност, които остават в отчета за финансовото състояние за всички хеджирани позиции, които са престанали да бъдат коригирани за печалби и загуби от хеджиране	
Балансова стойност	Активи	Пасиви	Активи	Пасиви		Активи	Пасиви
Кредити и вземания от клиенти	133,878	-	(7,501)	-	Кредити и вземания от клиенти	7,014	-

Сумите, свързани с позиции, определени като хеджиращи инструменти, и неефективността на хеджирането към 31 декември 2022 г. са, както следва:

		2022									
		<u>Балансова стойност</u>		Ред в отчета за финансовото състояние, в който е включен хеджиращият инструмент	Промяна в справедливата стойност на хеджиращия инструмент, използвана за изчисляване на неефективността на хеджирането	Неефективност, призната в печалбата или загубата	Позиция в печалбата или загубата, която включва неефективността на хеджирането				
Условна стойност	Активи	Пасиви									
Лихвен риск											
Хеджиране на кредити и вземания от клиенти											
Лихвени суапове – хеджиране на кредити и вземания от клиенти											
	136,196	14,739	39	Деривативни активи (пасиви)	14,398	219	Други приходи				

26 Деривативни финансови активи и пасиви (продължение)

Сумите, свързани с позиции, определени като хеджирани позиции към 31 декември 2022 г., са както следва:

		2022			
Балансова стойност		Натрупана сума на корекциите за хеджиране на справедлива стойност на хеджираните позиции, включени в балансовата стойност на хеджираната позиция		Ред в отчета за финансовото състояние, в който е включена хеджираната позиция	
Активи	Пасиви	Активи	Пасиви	Промяна в справедливата стойност на хеджиращия инструмент, използвана за изчисляване на неефективността на хеджирането	Натрупана сума на корекциите за хеджиране на справедлива стойност, които остават в отчета за финансовото състояние за всички хеджирани позиции, които са престанали да бъдат коригирани за печалби и загуби от хеджиране
Кредити и вземания от клиенти	105,687	-	(14,515)	Кредити и вземания от клиенти	(14,132)
					-

26 Други пасиви

2023

2022

Кредитори	4,768	3,584
Други данъчни задължения	1,675	934
Приходи за бъдещи периоди	467	314
Вътрешни задължения	144	145
Други задължения	164	181

Общо други пасиви

7,218

5,158

Другите финансови пасиви представляват позицията „Кредитори“ и „Вътрешни задължения“ в горната таблица.

27 Провизии

2023

2022

Провизии за задбалансови ангажименти	1,332	1,174
Провизии за неизползван отпуск от служителите	410	558
Провизии за пенсии	366	335

Общо провизии

2,108

2,067

Задължения за дефинирани доходи при пенсиониране

Очакваната сума на задължението към всяка една отчетна дата, както и признатите разходи по отношение на доходите при пенсиониране, се базират на актюерски доклад (по-долу е представена информация за актюерските допускания). При плана за дефинирани доходи (задължение за изплащане на доходи при пенсиониране) не е налице инвестиране в специално определени активи.

27 Провизии (продължение)

Изменение на настоящата стойност на задълженията за дефинирани доходи

	2023	2022
Задължения за дефинирани доходи към 1 януари	335	273
Текущи разходи	39	32
Актюерска (печалба)/загуба от промяна във финансовите и демографски допускания	(22)	54
Разходи за лихви	14	4
Изплатени обезщетения	-	(28)
Задължения за дефинирани доходи към 31 декември	366	335

Актюерски допускания

Основните актюерски допускания към отчетната дата са, както следва (представени като средно-претеглени величини).

	2023	2022
Дисконтов фактор към 31 декември	4.03%	1.50%
Норма на увеличение на възнагражденията	5.00%	5.00%
Инфлация	5.00%	5.00%

28 Собствен капитал

Акционерен капитал и премиен резерв

Към 31 декември 2023 г. собственият капитал на Групата се състои от акционерен капитал и премиен резерв. Акционерният капитал на Групата от 262,001 хил. лева е разделен на 262,001 хил. акции с номинална стойност от 1 лев всяка (2022 г: 232,664 хил.). Всички акции дават равно право на глас и са изцяло платени. ПроКредит Холдинг е едноличен собственик на капитала на Групата. Премийният резерв е 3,496 хил. лева. (2022 г: 3,496 хил. лева.).

Неразпределена печалба и резерви

Законови и други резерви - те са разпределени от нетната печалба на Групата в съответствие с Търговския закон, член 246. Средствата по тези резерви може да се използват само за покриване на текуща загуба или загуба от минали години.

Преоценъчни резерви – включват акумулираните преоценки на финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход.

Неразпределена печалба - включва натрупаната печалба на Групата. През 2023 г. Групата изплати дивиденди в размер на 100,760 хил. лева (2022 г: 0 хил. лева).

29 Равняване на движенията на задължения, произтичащи от финансови дейности, към паричните потоци

	Задължения към					Основен капитал			Общо
	Банки	Клиенти	Фин. институции	Пасиви по лизинг	Други пасиви	Собствен капитал/премия	Резерви	Неразпределена печалба	
Баланс към 1 януари 2022 г.	7,048	2,640,518	168,044	3,826	6,770	236,160	23,564	106,630	3,192,560
Постъпления от привлечени средства от банки и фин. институции	-	-	97,792	-	-	-	-	-	97,792
Изплащане на привлечени средства от банки и фин. институции	(347)	-	(35,599)	(947)	-	-	-	-	(36,893)
Изплатени дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо промени от финансови парични потоци	(347)	-	62,193	(947)	-	-	-	-	60,899
Други промени									
Свързани с финансови задължения									
Краткосрочни привлечени средства от банки и фин. институции	15,906	-	-	-	-	-	-	-	15,906
Разходи за данъци	-	-	-	-	4,928	-	-	-	4,928
Платени данъци	-	-	-	-	(3,591)	-	-	-	(3,591)
Задължения към клиенти	-	420,115	-	-	-	-	-	-	420,115
Нереализирани (печалби)/загуби от валутна преоценка	-	(529)	-	-	-	-	-	-	(529)
Увеличение на лизинговия пасив	-	-	-	1,379	-	-	-	-	1,379
Намаление на други пасиви	-	-	-	-	125	-	-	-	125
Разходи за лихви	1,432	866	2,735	139	926	-	-	-	6,098
Платени лихви	(1,432)	(254)	(2,256)	(138)	-	-	-	-	(4,080)
Общо други промени, свързани с финансови задължения	15,906	420,198	479	1,380	2,388	-	-	-	440,351
Свързани със собствения капитал									
Преоценка на инвестиционни ценни книжа, нетно	-	-	-	-	-	-	(1,675)	-	(1,675)
Трансфер	-	-	-	-	-	-	2,934	(2,934)	-
Печалба за годината	-	-	-	-	-	-	-	38,194	38,194
Общо други промени, свързани със собствения капитал	-	-	-	-	-	-	1,259	35,260	36,519
Баланс към 31 декември 2022 г.	22,607	3,060,716	230,716	4,259	9,158	236,160	24,823	141,890	3,730,329
Постъпления от привлечени средства от банки и фин. институции	-	-	58,675	-	-	-	-	-	58,675
Изплащане на привлечени средства от банки и фин. институции	(353)	-	(39,549)	(951)	-	-	-	-	(40,853)
Изплатени дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	(100,760)	(100,760)
Общо промени от финансови парични потоци	(353)	-	19,126	(951)	-	-	-	(100,760)	(82,938)
Други промени									
Свързани с финансови задължения									
Краткосрочни привлечени средства от банки и фин. институции	(9,589)	-	-	-	-	-	-	-	(9,589)
Разходи за данъци	-	-	-	-	11,632	-	-	-	11,632
Платени данъци	-	-	-	-	(8,488)	-	-	-	(8,488)
Задължения към клиенти	-	423,297	-	-	-	-	-	-	423,297
Нереализирани (печалби)/загуби от валутна преоценка	-	(1,195)	-	-	-	-	-	-	(1,195)
Увеличение на лизинговия пасив	-	-	-	2,869	-	-	-	-	2,869
Увеличение на други пасиви	-	-	-	-	3,655	-	-	-	3,655
Разходи за лихви	496	6,426	8,238	217	3,528	-	-	-	18,905
Платени лихви	(496)	(4,626)	(7,004)	(217)	(3,242)	-	-	-	(15,585)
Общо други промени, свързани с финансови задължения	(9,589)	423,902	1,234	2,869	7,085	-	-	-	425,501
Свързани със собствения капитал									
Преоценка на инвестиционни ценни книжа, нетно	-	-	-	-	-	-	2,642	-	2,642
Увеличение на капитала	-	-	-	-	-	29,337	-	-	29,337
Печалба за годината	-	-	-	-	-	-	-	62,755	62,755
Общо други промени, свързани със собствения капитал	-	-	-	-	-	29,337	2,642	62,755	94,734
Баланс към 31 декември 2023 г.	12,665	3,484,618	251,076	6,177	16,243	265,497	27,465	103,885	4,167,626

30 Условни задължения и ангажименти

Задбалансови задължения

Таблицата, представена по-долу показва договорения размер на задбалансовите финансови инструменти на Групата, представляващи кредитни ангажименти:

	2023	2022
Ангажименти по предоставени кредити	554,319	481,227
Банкови гаранции и акредитиви	98,310	113,660
Общо условни задължения и ангажименти	652,629	594,887

Обезценка за условни задължения и ангажименти

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	POCI	Общо
Стойност към 1 януари 2022 г.	(532)	(6)	(61)	-	(599)
Нови финансови активи	(515)	-	-	-	(515)
Отписване	47	4	-	-	51
Прехвърляния между фазите	14	(14)	-	-	-
(Увеличение)/намаление на кредитния риск	39	(133)	(17)	-	(111)
Стойност към 31 декември 2022 г.	(947)	(149)	(78)	-	(1,174)
Нови финансови активи	(804)	-	-	-	(804)
Отписване	55	36	111	-	202
Прехвърляния между фазите	89	(87)	(2)	-	0
(Увеличение)/намаление на кредитния риск	626	(76)	(106)	-	444
Стойност към 31 декември 2023 г.	(981)	(276)	(75)	-	(1,332)

31 Сделки със свързани лица

ПроКредит Холдинг е едноличен акционер, компания-майка на Групата и упражнява контрол върху нейната дейност. ПроКредит Банк има споразумение за стенд-бай линия с ПроКредит Холдинг за 10 млн. евро, която е насочена към управление на ликвидността, но не е усвоена към края на 2023 г. Групата плаща такса ангажимент съгласно споразумението за стенд-бай линията. Групата е получила заеми от ПроКредит Холдинг и ПроКредит Банк Германия (изцяло притежавано дъщерно дружество на ПроКредит Холдинг) по договори за заем. Други банки от ПроКредит групата поддържат разплащателни сметки в Групата, които са оповестени в прил. 21.

Обемът на сделките със свързани лица към края на отчетния период и съответните приходи и разходи за отчетния период са, както следва:

Транзакции/салда с ПроКредит Холдинг	2023	2022
Други приходи	255	224
Задължения в края на годината	60,172	60,219
Разходи за лихви	2,161	1,418
Други разходи	3,818	3,302
От които такси за стенд-бай линия	69	69

31 Сделки със свързани лица (продължение)

Транзакции/салда с други дружества от групата на ПроКредит Холдинг	2023	2022
Кредити и вземания в края на годината	173,152	260,532
Приходи от лихви	10,862	1,925
Други приходи	119	15,123
Задължения в края на годината	14,565	22,674
Разходи за лихви	4,025	1,440
Други разходи	11,050	2,731

През 2023 г. общото възнаграждение на ръководството е било 1,548 хил. лева (2022 г.: 936 хил. лева). Сумата е само за възнаграждения и други суми не са изплащани на ръководството.

32 Друга информация, изисквана по закон

ПроКредит Банк (България) ЕАД има клон в Гърция и три дъщерни предприятия. Седалището на банката, нейната администрация и дъщерните предприятия се намират на адрес София, бул. Тодор Александров 26, а клонът в Гърция се намира на адрес Солун 54627, ул. 26-ти октомври 54-56 и ул. Пегас.

- ПроКредит Пропъртийз ЕАД е основана през 2006 г. и дейността ѝ е строителство, поддръжка и отдаване под наем на инвестиционни имоти.
- ПроКредит Едюкейшън ЕАД е основано през 2018 г. и се занимава с образователни дейности, други образователни дейности, както и всякакви други дейности и услуги, незабранени със закон.
- Частно средно училище Дени Дидро ЕАД е основано през 2020 г. и основната му дейност е осъществяване на образователна дейност и обучение като частно средно училище и всички дейности, свързани с основната дейност на училището. Вписано е в регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование на Министерството на образованието и науката на 18 март 2021 г.
- ПроКредит Банк (България) ЕАД- клон Солун е основан през 2015 г. и предоставя пълен набор от банкови услуги на гръцките клиенти.

В таблицата по-долу е представена повече информация, изисквана от Закона за кредитните институции, чл. 70, ал. 6 и 7. Информацията в колоната за ПроКредит Банк (България) ЕАД е консолидирана за цялата група.

31 декември 2023	ПроКредит Банк (България) ЕАД	ПроКредит Банк (България) ЕАД- клон Солун	ПроКредит Пропъртийз ЕАД	ПроКредит Едюкейшън ЕАД	Частно средно училище Дени Дидро ЕАД
Оборот	164,303	49,551	1,097	490	1,223
Брой служители	567	36	7	1	48
Финансов резултат преди данъчно облагане	74,387	22,789	174	(201)	(712)
Начислени данъци	11,632	6,180	17	-	-
Доходност на активите	1.6%	1.5%	1.4%	(1.4%)	(15.6%)
Получени държавни субсидии	39	-	1	-	22

31 декември 2022	ПроКредит Банк (България) ЕАД	ПроКредит Банк (България) ЕАД- клон Солун	ПроКредит Пропъртийз ЕАД	ПроКредит Едюкейшън ЕАД	Частно средно училище Дени Дидро ЕАД
Оборот	120,389	26,482	1,082	564	677
Брой служители	479	26	9	1	37
Финансов резултат преди данъчно облагане	43,123	10,046	177	(156)	(1,241)
Начислени данъци	4,928	1,408	19	-	-
Доходност на активите	1.1%	1.4%	1.3%	(1.1%)	(33.5%)
Получени държавни субсидии	287	-	4	-	95

33 Събития след датата на финансовия отчет

Няма събития, настъпили след отчетната дата, които да имат съществен ефект върху консолидирания финансов отчет към 31 декември 2023 г.

Годишен консолидиран доклад за дейността на ръководството на ПроКредит Банк (България) ЕАД за 2023 година

Описание на дейността

Групата на ПроКредит Банк (България) ЕАД се състои от ПроКредит Банк (България) ЕАД, ПроКредит Пропъртийз ЕАД, ПроКредит Едюкейшън ЕАД и Частно средно училище Дени Дидро ЕАД (заедно: „Групата“).

ПроКредит Банк (България) ЕАД („ПроКредит Банк“ или „Банката“) е основана през октомври 2001 в резултат на учредителното събрание на акционерите – а именно Европейската банка за възстановяване и развитие („EBRD“), Международната финансова корпорация („IFC“), ПроКредит Холдинг АГ („ПроКредит Холдинг“), Дойче Инвестиционс-унд Енвиронменталсгезелшафт ГмбХ („DEG“) и Комерцбанк АГ. Банката е регистрирана като българско акционерно дружество на 28 септември 2001 г. в Софийски градски съд. От началото на 2013 г. едноличен собственик на капитала на Банката е ПроКредит Холдинг.

ПроКредит Холдинг е компанията-майка на Банката и упражнява контрол върху нейната дейност.

Банката се управлява чрез Надзорен съвет, състоящ се от петима членове, и Управителен съвет, състоящ се от четирима членове, избирани за период от три години.

ПроКредит Банк подкрепя развитието и предоставя пълно банково обслужване. Банката предлага отлично обслужване, както на предприятията, така и на физическите лица. В своята дейност ПроКредит Банк спазва няколко основни принципа: прозрачност в общуването с клиентите; не се насърчава потребителското кредитиране; предоставят се само услуги, които се базират, както на разбирането за профила на конкретния клиент, така и на задълбочен финансов анализ. Този отговорен подход към банковата дейност позволява изграждането на дългосрочни партньорства с клиентите, които са базирани на взаимно доверие и сътрудничество.

В работата си с бизнес клиентите, ПроКредит Банк се фокусира върху малките и средните предприятия, тъй като е уверена, че те създават работни места и имат жизненоважен принос за икономиките, в които работят. Като предлага разбираеми и достъпни депозити и други банкови услуги, и инвестирайки значителни средства във финансовата образованост, ПроКредит Банк се стреми да изгражда култура на спестяване и отговорност, които спомагат за повече стабилност и сигурност във всяко домакинство.

Групата обособява своите клиенти в съответствие с техния бизнес потенциал, като групите биват – бизнес клиенти: малки и средни предприятия, както и физически лица. Бизнес клиентите, които се обслужват от ПроКредит Банк, включват: търговски дружества, земеделски производители и самонаети лица, докато фокусът при физическите лица са получателите на регулярен доход и собственици на бизнес. Групата се стреми да има детайлни познания за своите клиенти от гледна точка на бизнес модел и планове за развитие и инвестиции, като целта е да може да се приложи индивидуален подход към всеки клиент, както и дългосрочна стратегия за неговото обслужване. Стратегически фокус на Групата са производствени дружества, земеделски производители, финансирането на проекти в областта на енергийната ефективност, опазването на околната среда и възобновяемите енергийни източници. ПроКредит Банк също така се фокусира върху обслужването на физически лица, които ценят съвременните банкови услуги, които имат капацитет да спестяват и които предпочитат да извършват банкирането си чрез електронни канали (стратегия за директно банкиране).

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Описание на дейността (продължение)

Акционерите на Групата очакват устойчива възвръщаемост на инвестициите в дългосрочен план, като краткосрочното максимизиране на печалбата не е цел. ПроКредит Банк инвестира усилено в обучението и развитието на своите служители, за да създаде открита и ползотворна работна атмосфера, и да осигури професионално и компетентно обслужване за клиентите.

Развитие и резултати от дейността през 2023 година

Към края на 2023 г. дейността на Групата се осъществява чрез централата ѝ в град София и 6 клона в страната и 1 в Солун (Гърция). Клоновата мрежа обхваща основните бизнес райони на Република България и по този начин Групата предлага пълна гама от банкови услуги в цялата страна.

През 2023 г. ПроКредит Банк продължи своите усилия за подобряване на ефективността в работата си, като едновременно се фокусира върху разширяване на капацитета за предоставяне на качествено и компетентно обслужване, както и към изграждане на дългосрочни отношения със своите клиенти. В Групата функционира адекватна институционална структура под формата на специализирани отдели и тясна комуникация между тях, и централно управление и клонова мрежа. Промените на процесите в Групата целят повишаване на ефективността и качеството на работа на институцията. През 2023 г. бяха налице следните основни развития:

- Въпреки предизвикателната среда, формирана от смущения в енергийния сектор и веригата на доставки, нарастващи цени на енергията, нарастваща инфлация и лихвени проценти и произтичащата от това икономическа несигурност, бе реализирано солидно нарастване на кредитния и депозитния портфейл при основните целеви групи от клиенти – малки и средни предприятия и физически лица, като ръстът през 2023 г. на общия кредитен портфейл бе 6%, докато на общия депозитен портфейл бе 13.9% (с изпреварващ ръст на депозитния портфейл спрямо средните аналогични показатели за банковата система). Постигнатите резултати по отношение на основните бизнес сегменти се основават на оптимизирания процес по привличане на клиенти и одобрение на финансиране, на изготвяне на индивидуални стратегии за работата с отделните предприятия и физически лица, на целенасочените усилия на Групата за привличане на цялостния банков бизнес на клиентите, както и за повишаване на активността им по отношение на извършване на банкови операции. Същевременно, качеството на кредитния портфейл остана на много добро ниво в сравнение със средното на пазара, като делът на кредитите, класифицирани във фаза 3 по МСФО 9, спадна от 1.0% към 31.12.2022 г. до 0.8% към 31.12.2023 г., в резултат на интензивен мониторинг, като се има предвид влиянието на външните фактори върху икономическия сектор, както и състоянието на ликвидността и приходите на съответното дружество.
- Групата продължи своя структуриран подход за привличане на нови бизнес клиенти и физически лица, както и цялостния им банков бизнес, като общият брой клиенти се увеличи с 7% през 2023 г. в сравнение с края на 2022 г. (през 2022 г. растежът бе 8%). Развитата и подобрена инфраструктура помогна за този процес чрез прилагането на концепцията за директно банкиране (включително възможностите за отдалечена идентификация на клиенти, както и за привличане на клиенти чрез цифрови канали). Едновременно с това средномесечният брой на извършените основни банкови операции от един клиент също се увеличи през 2023 г. в сравнение с 2022 г. Това развитие доказва гъвкавостта и устойчивостта на бизнес модела на Групата дори по време на стрес.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Развитие и резултати от дейността през 2023 година (продължение)

- Бяха направени инвестиции в развитие на нови функционалности на информационните системи. Възможностите за извършване на електронни банкови операции бяха разширени с пускането на мобилното приложение на ПроКредит Банк (ProCredit Mobile) и новия дигитален (онлайн) портал. Те допълниха услугите, предоставяни от платформата за интернет банкиране (ПроБанкинг). Разработките са насочени към включване и обслужване на клиенти (бизнес и физически лица), предоставяне на дигитални решения за банковите операции и оптимизиране на вътрешните процеси. Контактният център на Банката продължи да предоставя високо професионално обслужване и да има ключова роля в процеса на привличане на клиенти. Дистанционната видео идентификация се използва за обслужване на настоящите клиенти и тази технология позволява разширяване на обхвата на обслужването на клиентите по ефективен и сигурен начин, предоставяйки възможност за дистанционно електронно подписване на съответните документи. Към края на 2023 г. практически 100% от клиентските операции се извършват по електронен път (чрез ПроБанкинг; мобилно банкиране; операции с карти; операции на банкомат).
- Бяха реализирани редица проекти в областта на опазване на околната среда като: продължава се финансирането на зелени инвестиции; разширяване на възможностите за предоставяне на кредити за изграждане на фотоволтаични централи и инсталации за собствено потребление; провеждане на кампании за повишаване на осведомеността и обучение на персонала, както и споделяне на вътрешен бюлетин; Групата взе участие в редица събития, свързани с темите за устойчиво развитие и опазване на околната среда.
- Групата проведе редица маркетингови и имиджови кампании и дейности, насочени към привличане на нови клиенти (фирми и физически лица). Също така, институцията участва в редица авторитетни обществени и финансови форуми. Това значително помогна в усилията на Групата да увеличи своята клиентска база.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Развитие и резултати от дейността през 2023 година (продължение)

Освен със своите клиенти, ПроКредит Банк гради дългосрочни взаимоотношения и със своите служители. Това е заложено от самото начало – със сериозен и прозрачен процес на подбор на бъдещите служители. Стремехът е да се привлекат отдадени личности, които разбират и подкрепят начина, по който работи Групата, и са готови да допринесат за общото благо. Всички бъдещи служители на Групата преминават през един и същ процес на подбор. В рамките на програмата участниците придобиват знания и умения, както в дисциплини, свързани с банковото дело, така и в областта на комуникацията и аналитичното мислене. Курсът включва теоретични занятия и практическо обучение в клоновете и обслужващите офиси на ПроКредит Банк. Институцията се придържа към валидния за цялата ПроКредит група отговорен подход към персонала, като съблюдава своите етични ценности и не толерира проявите на дискриминация. ПроКредит Банк е уверена, че това гарантира успешно бъдещо сътрудничество със служителите, както и отворена и стимулираща работна среда. Групата е силно ангажирана с предоставянето на възможности за постоянно обучение и развитие на персонала на всички нива. Заедно с политиката за вътрешно израстване на служителите, тези възможности допринасят за изграждането на силен и мотивиран екип. За да отговарят на изискванията към отговорностите на ръководните позиции, всички ръководители задължително посещават курсовете в академиите на ПроКредит групата. През 2023 г. Групата инвестира в обучението на своите служители 3,254 хил. лева (2022 г.: 2,385 хил. лева).

През 2023 г. ПроКредит Банк затвърди своята ангажираност към развитието на българския бизнес и насърчаването на спестовна култура и практика на изграждане на семейни активи сред домакинствата в страната. Групата продължи активно да предоставя нови кредити и да подкрепя реализацията на различни бизнес проекти на своите клиенти. Новият бизнес под формата на новоотпуснати кредити през 2023 г. възлиза на 1,170 млн. лева (2022 г.: 1,370 млн. лева) (включително неусвоени ангажименти), като нетният кредитен портфейл отбеляза ръст спрямо нивото от края на 2023 г с 6% (2023: 2,920 млн. лева, 2022: 2,754 млн. лева). В резултат на целенасочените усилия на Групата за развитие на спестовна култура сред своите клиенти, както и за привличане на целия им банков бизнес, през 2023 г. депозитите на клиенти отбелязаха солиден ръст спрямо предходната година. Увеличението е в размер на 13.9% в сравнение с края на 2022 г., като към 31.12.2023 г. общата депозитната база е в размер на 3,485 млн. лева (2022 г.: 3,061 млн. лева), като е важно да бъде отбелязан реализираният ръст в размер на 274 млн. лева (или 10.6%) при разплащателните сметки и спестовните влогове. Общата сума на активите се увеличи с 11.7% спрямо края на 2022 г. и достигна 4,168 млн. лева към края на 2023 г. (2022 г.: 3,730 млн. лева). Активните депозитни клиенти, обслужвани от ПроКредит Банк към края на 2023 г., са 57,000.

ПроКредит Банк стратегически се фокусира към обслужването на производствени предприятия, тъй като при тях е налице възможност за устойчиво развитие и тяхната дейност има значителен ефект върху заетостта в отделните региони. През 2023 г. бяха финансирани над 370 подобни фирми, като общата стойност на отпуснатите кредити бе в размер на 236 млн. лева през 2023 г.

Групата запазва лидерската позиция на българския финансов пазар по отношение на обслужването на земеделски производители, като в края на 2023 г. клиентите земеделски производители са почти 3,200. През 2023 г. на земеделски производители бяха отпуснати кредити на стойност 292 млн. лева, като по този показател Групата е една от водещите кредитни институции в страната.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Развитие и резултати от дейността през 2023 година (продължение)

Друг фокус в дейността на Групата през годината по отношение на бизнес клиентите бе участието в съвместни програми с доставчици на гаранционни програми за подпомагане на кредитирането на предприятия като: Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ), Национален гаранционен фонд (НГФ), Гръцката банка за развитие (ГБР). Към края на 2023 г. по съвместни програми с такива партньори са отпуснати над 7800 кредита в размер на 1 млрд. евро. ПроКредит Банк ще продължи да разширява съвместната работа с ЕИФ по програмите за финансиране на малки и средни предприятия и през 2024 г.

Важен аспект в дейността на Групата е ангажираността ѝ в дейности, насочени към опазване на околната среда, подобряване на енергийната ефективност и намаляване на екологичния отпечатък. Всички банки, принадлежащи към ПроКредит групата, задават високи стандарти по отношение на ефекта от техните операции върху околната среда. Банките ПроКредит имат тристранен подход към предизвикателствата, свързани с опазването на околната среда:

Първи стълб: Вътрешна система за управление на околната среда – във вътрешната организация на работа на Групата е въведен подход за по-доброто разбиране и подобряването на устойчивото потребление на енергия и ефекта на Групата върху околната среда.

Втори стълб: Управление на риска за околната среда при кредитиране – внедрена система за опазване на околната среда на базата на постоянна оценка на кредитния портфейл (включително отхвърляне на искания за кредит от предприятия участващи в дейности, които се считат за носещи риск за околната среда).

Трети стълб: Популяризирането на „зелени финанси“ – ПроКредит Банк цели да популяризира икономическото развитие, което е максимално съобразено с устойчивото използване на околната среда. Това на практика означава ангажиране в проекти, които се реализират в следните направления: (1) Подобряване на енергийната ефективност; (2) Производство на енергия от възобновяеми източници; (3) Мерки с благоприятно въздействие върху околната среда. Групата изгражда необходимия административен и експертен капацитет, които да ѝ позволят да бъде още по-активна в подкрепата си за реализацията на подобни проекти на своите клиенти.

Групата прилага специално разработена вътрешна методология, която позволява извършването на анализ и оценка на инвестициите на клиентите в областта на енергийната ефективност и опазването на околната среда. През 2023 г. ПроКредит Банк финансира, както бизнес клиенти, така и физически лица при осъществяване на „зелени“ проекти. Сумата на предоставените кредити, възлиза на 903 млн. лева към 31.12.2023 г., като „зеленият“ портфейл на Банката реализира общ ръст от 10% през 2023 г. спрямо края на 2022 г. (основно поради увеличаване на финансирането за производство на енергия от възобновяеми източници) и достигна дял от 30% в общия кредитен портфейл (31.12.2023: 29%). Основен фокус в бизнес дейността на Групата и през 2024 г. ще бъде финансирането на проекти, свързани с подобряване на енергийната ефективност и опазването на околната среда.

През годината ПроКредит Банк продължи да насърчава своите клиенти да ползват пълно банково обслужване от институцията, като различните възможности за електронни и безкасови операции като интернет банкиране, използване на банкови карти и различни устройства, които са на разположение в 24-часовите зони за обслужване, и комуникация с Контактен център са ключови елементи от бизнес стратегията. Този подход в работата спестява време на клиентите, като същевременно позволява служителите да се фокусират върху качеството на обслужване и консултации с клиентите.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Развитие и резултати от дейността през 2023 година (продължение)

По отношение на качеството на активите на Групата в резултат на организирания и структуриран подход в работата с проблемни кредити, нивото на подобни експозиции е значително по-ниско от средното за банковата система. Към 31.12.2023 г. експозициите в просрочие над 90 дни възлизат на 0.36% от общия кредитен портфейл, докато аналогичният показател за банковата система към същата дата според данните, публикувани от БНБ е 2.2%. Един от основните показатели, който Групата наблюдава в процеса на управление на кредитния риск – съотношението на сумата от кредитите в просрочие над 30 дни към общия кредитен портфейл – възлиза на 0.58% към 31.12.2023 г. (2022 г. 0.61%).

Финансови показатели

Изложените по-долу финансови показатели се базират на годишния финансов отчет, изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО).

Отчет за приходи и разходи

Нетен доход от лихви

През финансовата 2023 г. отчетената сума на нетните приходи от лихви възлиза на 123,549 хил. лева. (2022 г.: 78,156 хил. лева), като промяната спрямо предходната година е увеличение в размер на 58.1%.

Приходи от лихви: приходите от лихви в размер на 142,455 хил. лева, 82.7% от които се формират от приходи от лихви от отпуснати кредити. В сравнение с 2022 г. (84,254 хил. лева) общите приходи от лихви се увеличават с 69.1% в резултат на увеличаване на кредитния портфейл и стабилност на нетния лихвен марж през 2023 г.

Разходи за лихви: общите разходи за лихви през 2023 г. възлизат 18,906 хил. лева (2022 г.: 6,098), като основният разход за лихви (66.0%) е сформирани от лихвите, начислени по привлечени средства от банки, други финансови институции, деривати и пасиви по лизинг, в размер на 12,480 хил. лева (2022 г.: 5,233 хил. лева). Останалите разходи за лихви представляват лихви по привлечени средства от клиенти и са в размер на 6,426 хил. лева (34.0%) (2022: 865 хил. лева). В сравнение с 2022 г. е налице увеличение от 210% в общите разходи за лихви. През 2023 г. Банката е усвоила нови кредити от международни финансови институции за 58,675 хил. лв., които са съобразени с изискванията за приемливи задължения съгласно Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници (ЗВПКИИП). Това, съчетано с общия ръст на лихвените нива, доведе до значително увеличение на лихвените разходи към международни финансови институции.

Нетен доход от комисиони

Отчетеният нетен размер на приходи от комисиони възлиза общо в размер на 29,088 хил. лева (2022 г.: 27,871 хил. лева), като е налице общо увеличение от 4.4%.

Приходи от комисиони: общият размер на приходите от комисиони възлиза на 36,000 хил. лева и в сравнение с 2022 г. (31,918 хил. лева) бележи ръст в размер на 12.8%. Ръстът се дължи на увеличени брой банкови операции, като най-голям принос имат таксите по картови операции, касови операции и по паричните преводи.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Финансови показатели (продължение)

Разходи за комисиони: общият размер на разходите за комисиони през 2023 г. възлиза на 6,912 хил. лева. В сравнение с 2022 г. (4,047 хил. лева) общият размер на платените такси се увеличава с 70.8%, като основно това се дължи на увеличение на таксите за картови операции и плащания.

Нетен доход от валутни операции

Общият размер на нетния доход от търговски операции през 2023 г. възлиза на 10,797 хил. лева (2022 г.: 10,309 хил. лева) като налице е ръст от 4.7%, породен от ръста на броя и обема на клиентските транзакции. Сумата на нетния доход от търговски операции включва приходи от валутни операции и валутни преоценки.

Други приходи/ разходи от дейността

В тази позиция се отчитат приходите или разходите, свързани с преоценка, продажба и администриране на придобити активи, които са били обезпечения по проблемни кредитни вземания. През 2023 г. Групата реализира загуба от 17 хил. лева, в сравнение с печалба през 2022 г. (794 хил. лева).

Разходи по Отчета за приходи и разходи

Разходи за обезценка на финансови активи: през 2023 г. Групата е начислила разходи за обезценка в размер на 5,418 хил. лева (2022 г.: 13,245 хил. лева). Резултатът за 2023 г. е свързан с нарастване на кредитния портфейл и повишен кредитен риск за определени експозиции, които се оценяват индивидуално.

Разходи за дейността: общата сума на разходите за дейността на Групата за 2023 г. възлизат на 84,498 хил. лева, което означава увеличение със 32.0% спрямо равнището от 2022 г. (64,023 хил. лева). Основните позиции, в които се реализира ръст, са: разходи за персонал, разходи за маркетинг, разходи, свързани с обучения (включително пътувания с цел обучение), разходи за комуникация и транспорт, разходи за данъци, различни от тези върху печалбата, разходи за други услуги, разходи за охрана и застраховки.

Разпределението на разходите по направления по Отчета за приходи и разходи за 2023 г. е, както следва:

- разходи за персонала: 33,955 хил. лева (2022 г.: 25,768 хил. лева);
- разходи за данъци, различни от тези върху печалбата: 8,495 хил. лева (2022 г.: 6,716 хил. лева);
- разходи за амортизации на активи: 7,903 хил. лева (2022 г.: 6,432 хил. лева);
- други разходи за дейността: 34,145 хил. лева (2022 г.: 25,107 хил. лева).

Финансов резултат

Финансовият резултат на Групата преди данъчно облагане е в размер на 74,387 хил. лева (2022г.: 43,122 хил. лева), а след облагане нетната печалба е в размер на 62,755 хил. лева (2022 г.: 38,194 хил. лева). Групата отчита увеличение на нетната печалба с 64.3%, основно от ръста на оперативните приходи на институцията. Възвращаемостта на собствения капитал за 2023 г. е 15.7% (2022 г.: 9.9%), като по този показател ПроКредит Банк е малко под средното за банковата система (18.3% през 2023 г.).

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Финансови показатели (продължение)

Отчет за финансово състояние

АКТИВИ

Към 31.12.2023 г. активите на ПроКредит Банк по балансова стойност възлизат на 4,167,625 хил. лева (2022 г.: 3,730,329 хил. лева), като е налице ръст от 11.7% спрямо предходната година, породен от растежа на кредитния и депозитния портфейл от клиенти.

Парични средства и средства в централни банки

Парични средства и средства в централни банки към 31.12.2023 г. възлизат на 847,539 хил. лева (2022 г.: 561,028 хил. лева). Изменението спрямо предходната година е увеличение с 51%.

Вземания от банки

Вземанията от банки към 31.12.2023 г. възлизат на 178,398 хил. лева (2022 г.: 245,476 хил. лева), като спрямо предходната година е налице намаление с 27.3%. Вземанията към края на 2023 г. са формирани от наличности по разплащателни сметки и депозити към банки.

Инвестиционни ценни книжа

Инвестиционните ценни книжа към 31.12.2023 г. са в размер на 117,768 хил. лева (31.12.2022 г.: 72,545 хил. лева). Включват се две основни групи от активи: (1) инвестиции в държавни ценни книжа, които се третират като ликвиден буфер (2023 г.: 109,055 хил. лева и 2022 г.: 65,393 хил. лева) и (2) притежавани акции в дружества, които изпълняват дейности по финансово посредничество (2023 г.: 8,713 хил. лева и 2022 г.: 7,152 хил. лева). Групата не инвестира във финансови инструменти с цел извличане на спекулативни печалби, като това е регламентирано в политиките за управление на риска.

Към края на 2023 г. общата сума на ликвидните активи на Групата (парични средства и наличности по сметки в централни банки, вземания от други банки с остатъчен матуритет до 7 дни и инвестиции в държавни ценни книжа) възлиза на 1,120,827 хил. лева (2022 г.: 832,731 хил. лева), което е увеличение с 34.6% спрямо 2022 г. Това съответства на високо ниво на съотношението между сумата на ликвидните активи и депозитите на клиенти, което към 31.12.2023 г. е 32.2% (31.12.2022 г.: 27.2%). Стабилното ниво на ликвидност към края на 2023 г. е в резултат на солидния ръст на привлечените средства от клиенти. За 2024 г. Групата очаква ръстът на кредитния портфейл да се финансира основно с увеличение на клиентския депозитен портфейл, което да позволи запазване на нивата на ликвидност.

Кредити на клиенти

Предоставените кредити на клиенти заемат основен дял в активите на Групата и към 31.12.2023 г. нетната балансова стойност на тези активи възлиза на 2,919,590 хил. лева или 70.1% (2022 г.: 73.8%) от общо активи. Спрямо 2022 г. (2,754,326 хил. лева) сумата на кредитния портфейл отбелязва ръст от 6%. Реализираният ръст се свързва с активното таргетиране и силен стратегически фокус за обслужване и финансиране на малки и средни предприятия с формализирана структура, високо качество на управление и устойчив бизнес модел. Близо 50% от ръста на кредитния портфейл през 2023 г. се дължи на зелени кредити.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Финансови показатели (продължение)

Групата е фокусирана в цялостното обслужване на малки и средни предприятия. Поради това кредитният портфейл на тези клиенти заема доминираща част от общия портфейл на ПроКредит Банк – към 31.12.2023 сумата възлиза на 2,539,210 хил. лева или 87.0% от общия кредитен портфейл. През годината бе налице ръст от 5% спрямо края на 2022 г. (2,417,282 хил. лева). Друг основен фокус са жилищните кредити на физически лица, сумата на които към 31.12.2023 г. възлиза на 282,308 хил. лева или 9.7%, като при този портфейл бе реализиран ръст от 8.5% през 2023 г. (2022 г.: 260,214 хил. лева).

Дълготрайни активи

Балансовата стойност на дълготрайните материални и нематериални активи към 31.12.2023 г. възлиза на 84,578 хил. лева, като увеличава стойността си в сравнение с предходната година (2022 г.: 73,064 хил. лева).

Други активи

Към 31.12.2023 г. другите активи на Групата възлизат на 10,627 хил. лева (2022 г.: 8,773 хил. лева), като изменението е увеличение от 21.1%.

ПАСИВИ

Привлечени средства от банки и институции

Към 31.12.2023 г. общият размер на привлечените средства от банки и институции възлиза на 263,741 хил. лева, като в тази сума са включени 12,665 хил. лева задължения към банки и 251,076 хил. лева привлечени средства от международни финансови институции. В сравнение с 2022 г. (253,323 хил. лева) общият размер на финансирането от тези контрагенти се увеличава с 4.1%. Групата е усвоила ново финансиране от EBRD и EFSE и е изплатила на падеж задължения към EIB, EIF и EBRD. Новоусвоените кредити са съобразени с изискванията за приемливи задължения съгласно ЗВПКИП.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Финансови показатели (продължение)

Привлечени средства от клиенти

Към 31.12.2023 г. привлечените средства от клиенти на Групата възлизат на 3,484,618 хил. лева (2022 г.: 3,060,716 хил. лева). Спрямо предходната година привлечените средства от клиенти отбелязват солиден ръст от 13.8%. Увеличението е свързано с привличането на бизнес клиенти и физически лица и цялостния им банков бизнес, както и с възможностите за активно управление и използване на средствата.

Собствен капитал

Собственият капитал на Групата включва акционерен капитал и премиен резерв в размер на 265,497 хил. лева (2022 г.: 236,160 хил. лева), неразпределена печалба и резерви в размер на 131,350 хил. лева (2022 г.: 166,713 хил. лева). През 2023 г. Групата изплати дивиденди в размер на 100,760 хил. лева от печалбата, реализирана през 2019, 2020 и 2021 г. През годината ПроКредит Банк увеличи акционерния си капитал чрез емитиране на обикновени акции на стойност 29,337 хил. лева.

Акционерният капитал в размер на 262,001 хил. лева е разпределен в 262,001 хиляди акции с номинална стойност 1 лев всяка. Всяка акция дава едно право на глас на притежателя си. Сумата на акционерния капитал на Групата е, както следва:

Акционер	2023		2022	
	Брой акции (хил. бр.)	Дял (%)	Брой акции (хил. бр.)	Дял (%)
ПроКредит Холдинг	262,001	100.0%	232,664	100.0%
Общо акции	262,001	100.0%	232,664	100.0%

Дейности в областта на научноизследователската и развойната дейност

Групата не извършва дейности в областта на научноизследователската и развойна дейност.

Информация за придобиване на собствени акции, изисквана по реда на чл. 187 д от Търговския закон

Групата няма придобити собствени акции.

Информация по чл. 247 на Търговския закон

През 2023 г. общото възнаграждение на членовете на Управителния съвет на Групата е 1,548 хил. лева (2022 г.: 936 хил. лева). Членовете на Надзорния съвет не получават възнаграждение от банката.

Членовете на Управителния и Надзорен съвет не притежават, както и не са извършвали придобиване или прехвърляне на акции или облигации на Групата през 2023 г.

Членовете на Управителния и Надзорен съвет имат следните участия в други дружества (съгласно постановките на чл. 247, ал. 2, т. 4 на Търговския закон):

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Членове на Надзорен съвет

Петър Славов, председател

- ПроКредит Пропъртийз ЕАД – член на Надзорен съвет
- ПроКредит Едюкейшън АД – член на Надзорен съвет
- Частно средно училище Дени Дидро ЕАД – член на Надзорен съвет
- Сдружение ПроКредит Здраве – член на Управителен съвет
- Борика АД – член на Съвета на директорите

Считано от 07.03.2024 г. Петър Славов става член на Управителния съвет и Изпълнителен директор на ПроКредит Банк (България) ЕАД, а от 08.03.2024 г. става и Председател на Управителния съвет на ПроКредит Банк (България) ЕАД.

Хуберт Шпехтенхаузер

- ProCredit Holding AG – председател на Управителен съвет
- ProCredit Bank Germany – член на Надзорен съвет
- Banco ProCredit C.A. Ecuador – член на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Serbia – член на Надзорен съвет

Джан Марко Феличе

- Banco ProCredit C.A. Ecuador – заместник-член на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Germany – член на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Romania – председател на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Georgia – член на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Serbia – председател на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Ukraine – председател на Надзорен съвет
- Quipu GmbH – председател на Надзорен съвет
- ProCredit Holding AG – член на Управителен съвет
- ProCredit Academy GmbH – председател на Надзорен съвет

Бен Кнапен

- ProCredit Holding AG – член на Надзорен съвет

Патрик Цайтингер

- ProCredit Academy GmbH – член на Надзорен съвет

Членове на Управителен съвет

Рени Пейчева

- Частно средно училище Дени Дидро ЕАД – член на Управителен съвет
- Сдружение ПроКредит Здраве – член на Управителен съвет

Румяна Тодорова

- ПроКредит Пропъртийз ЕАД – член на Управителен съвет
- ПроКредит Развитие България АД – член на Съвета на директорите
- Сдружение ПроКредит Здраве – член на Управителен съвет

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Членове на Управителен съвет (продължение)

Иван Дачев

- ПроКредит Развитие България АД – изпълнителен директор и член на Съвета на директорите
- Частно средно училище Дени Дидро ЕАД – член на Надзорен съвет
- ПроКредит Пропъртийз ЕАД – член на Надзорен съвет
- Сдружение ПроКредит Здраве – член на Управителен съвет

Камелия Минева

- ПроКредит Едюкейшън АД – член на Управителен съвет
- ПроКредит Развитие България АД – член на Съвета на директорите
- Сдружение ПроКредит Здраве – член на Управителен съвет
- ПВ Енерджи ЕООД – управител и собственик

Членовете на Надзорния и Управителния съвет на Групата не са сключвали през 2023 г. договори с Групата, които излизат извън обичайната ѝ дейност или такива, чието сключване макар и да представлява част от обичайната дейност на Групата, съществено се отклоняват от пазарните условия.

Важни събития, които са настъпили след датата, към която е съставен годишният консолидиран финансов отчет

Няма събития, настъпили след отчетната дата, които да имат съществен ефект върху консолидирания финансов отчет за 2023 г.

Структура на Групата

Към 31 декември 2023 г. Групата оперира с 6 клона на територията на страната и 1 в Гърция (Солун). Централният офис на Групата и нейната администрация се помещават на адрес: гр. София, бул. „Тодор Александров“ N 26. Персоналът на Групата към 31 декември 2023 г. се състои от 567 служители (не се включват служители по майчинство или заети в спомагателни дейности).

Финансови инструменти и управление на финансовия риск

Използваните от Групата финансови инструменти, политиката по тяхното оценяване и представяне, както и експозицията на Групата по отношение на кредитен, пазарен и ликвиден риск, са описани в Приложение 4 на годишния консолидиран финансов отчет.

Предвиждано развитие на ПроКредит Банк (България) ЕАД и цели през 2024 година

Икономическата среда, оформена от значителна несигурност, поставя много сериозни предизвикателства за предстоящото икономическо и социално развитие през 2024 г. Прекъсването на стопанските дейности и доставките, увеличеният инфлационен натиск поради нарастващите цени на храните и енергията, влошаването на външните условия са част от ефектите, които засягат непосредствено икономическата активност. Тъй като българската икономика е отворена и зависима от външни фактори, за да се представи положително, тя зависи и от развитието на външните партньори от ЕС, както и от оптималното усвояване на структурните фондове от ЕС.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Предвиждано развитие на ПроКредит Банк (България) ЕАД и цели през 2024 година (продължение)

Независимо от горепосоченото, банките започват 2024 г. с високи равнища на ликвидност и капитализация, което до голяма степен предполага стабилност за клиентите им. Отчитайки пазарната ситуация, ПроКредит Банк ще залага на разумен подход в кредитирането към малките и средни предприятия, като целта е да се заздравят тяхната стабилност, подобри ефективността и ускори развитието и растежа им. Банката прилага индивидуален и прагматичен подход при оценка на финансовото състояние на клиентите си, за да може да предложи най-оптималното решение за финансиране от гледна точка на запазване и подобряване на кредитоспособността.

Групата ще поддържа дългосрочни отношения с настоящите и бъдещите си клиенти, като разширява и задълбочава бизнес връзките си с тях, като целта е да бъде единствена банка на обслужване за клиентите на малкия бизнес и важен банков партньор за средния бизнес. Също така е важно Групата да продължи да увеличава абсолютния брой бизнес клиенти и по този начин да подобри диверсификацията и да утвърди пазарната си позиция. ПроКредит Банк планира солиден и балансиран растеж на кредитния портфейл с клиенти малки и средни предприятия, тъй като има добри възможности за привличане на нови добри клиенти, като същевременно поддържа като цяло висококачествен портфейл и лихвен марж. Сферите на селскостопанското кредитиране, зеленото кредитиране и кредитирането на производствени компании са специален фокус за Групата. В рамките на цялостната концепция за привличане и увеличаване на оборота на клиентите се планира да нараства и депозитният портфейл на бизнес клиенти.

Групата иска да бъде иновативен партньор като надеждна директна банка за физически лица със средни и високи доходи, предлагаща всички транзакционни услуги и гъвкави възможности за спестяване чрез достъпни и сигурни електронни канали, като по този начин осигурява нарастващ обем депозити за финансиране на растежа на кредитния си портфейл. Основна цел за 2024 г. на Групата остава да увеличи общия брой на физическите лица чрез активна и целенасочена стратегия за привличането им. Както депозитният, така и кредитният портфейл на физическите лица ще продължава да нараства чрез увеличение, генерирано както от съществуващи клиенти, така и чрез нови основни клиенти, привлечени от предложението за дигитално банкиране. Очаква се делът на кредитния портфейл на физическите лица от общия портфейл да остане близо до сегашните си нива.

През 2024 г. основен двигател за развитието на баланса ще бъде планираният оперативен ръст на брутния кредитен портфейл, който ще доведе до увеличаване на приходите от лихви. Въпреки това, важно предизвикателство, пред което Групата ще се изправи, ще бъде поддържането на стабилни маржове чрез оптимизиране на цените на финансирането в условията на продължаващо нарастващи пазарни лихвени проценти. Предвижда се делът на нетните приходи от такси в общия оперативен доход постепенно да увеличи своя дял в съответствие с очаквания ръст на бизнес оборота и операциите на клиентите на Групата. Едновременно с това, високото качество на активите и оптимизираната структура на Групата, ще доведат до оптимизиране на разходите за обезценка и административните разходи. Нивата на ликвидност и капиталова адекватност ще бъдат поддържани с достатъчни буфери в дългосрочен план.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Предвиждано развитие на ПроКредит Банк (България) ЕАД и цели през 2024 година (продължение)

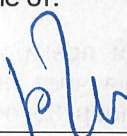
Стратегията за развитие на Групата за 2024 г. е в съответствие с нейната бизнес философия: ПроКредит Банк вярва, че откритата и активна комуникация с клиентите, отговорният подход във всекидневното банкиране, както и много доброто качество на предоставяните услуги, я позиционират като една от банките, представляващи първи избор за клиента. Заедно с това ПроКредит Банк цели да се превърне в надежден и основен партньор на фирми и граждани при осъществяване на проекти в областта на „зелените финанси“ чрез прилагането на завършена методология и експертен потенциал за екологично финансиране като част от комплексния подход на Групата към околната среда особено при финансирането на проекти във връзка с възобновяема енергия и зелени дейности като управление на отпадъците.

Отговорности на ръководството

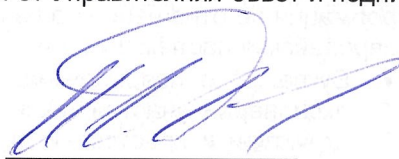
Годишният консолидиран финансов отчет за 2023 г. е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети и отразява достоверно имущественото и финансово състояние на Групата и финансовите резултати за отчетния период. Годишният консолидиран финансов отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие, като счетоводната политика на Групата е прилагана последователно и всички преценки и предположения са направени в съответствие с принципа на предпазливост при изготвянето на консолидирания финансов отчет за 2023 г.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягването и откриването на евентуални злоупотреби и други нередности.

Годишният консолидиран доклад за дейността е одобрен от Управителния съвет и подписан от негово име от:

Рени Пейчева
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
8 април 2024 г.

Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

Консолидирана декларация за корпоративно управление

Документи за корпоративно управление

По отношение на своето корпоративно управление ПроКредит Банк (България) ЕАД („ПроКредит Банк“ или „Банката“) съблюдава следните документи:

1. **Устав на ПроКредит Банк.** Основополагащ документ, в който се уреждат създаването и компетенциите на основните управленски органи на Банката. Уставът е достъпен за преглед от заинтересованите лица в досието на ПроКредит Банк в Търговския регистър: (<https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/VerificationPersonOrg>). Уставът е приет от Общото събрание на акционерите. Към 31.12.2023 г. промяна на устава може да се извършва само на заседанията на Едноличния собственик на капитала на Банката.
2. **Кодекс на поведение на ПроКредит групата.** Корпоративните ценности са основата на бизнес етиката на Банката, като част от ПроКредит Груп, като следните принципи ръководят дейността на институциите ПроКредит: Прозрачност; Култура на открита комуникация; Социална отговорност и толерантност; Високи професионални стандарти; Почтеност и лична ангажираност. Тези принципи представляват гръбнака на корпоративната култура на ПроКредит и се прилагат активно в ежедневната работа на институцията. Те са описани в Кодекса на поведение на ПроКредит (достъпен на <https://www.procreditbank.bg/web/files/richeditor/coc-web-202006.pdf>), който превръща етичните принципи на Групата в практически указания за целия ѝ екип.

През изминалата 2023 г. ПроКредит Банк съблюдава без изключения изискванията на изброените документи по отношение на своето корпоративно управление. Групата спазва по целесъобразност и Националния кодекс за корпоративно управление (<http://www.bse-sofia.bg/?page=CodeGovernance>).

Информация по отношение на изискванията на чл. 10, параграф 1 от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на съвета от 21 април 2004 година:

- Буква „в“ е неприложима за Групата, тъй като няма значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО;
- Буква „г“ е неприложима за Групата, тъй като не притежава ценни книжа със специални права на контрол;
- Буква „е“ е неприложима, тъй като банка няма съществени инвестиции в други дружества, както и информация за наложени и ограничения върху правата и на глас;
- Буква „з“. Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на Управителния и Надзорния Съвет, както и внасянето на изменения в учредителния договор са посочени в Устава на Групата; Членовете на Управителния съвет се назначават от Надзорния съвет за срок от 3 години. Членовете на Надзорния съвет се назначават от Едноличния собственик на капитала за срок от 3 години. Решения за промяна на учредителния договор се вземат от Едноличния собственик на капитала на Групата;
- Буква „и“. Правомощията на членовете на Управителния и Надзорния съвет и по-специално правото да се емитират или изкупуват обратно акции са посочени в устава на Групата. Решения за емитиране или изкупуване обратно на акции се взимат от Едноличния собственик на капитала на Групата.

Консолидирана декларация за корпоративно управление (продължение)

Органи за управление

Органите за управление на Групата са, както следва:

- Управителен съвет
- Надзорен съвет.

ПроКредит Банк прилага двустепенна система на управление.

Управителен съвет

Банката се управлява и представлява от Управителен съвет, който извършва своята дейност под контрола на Надзорния съвет. Управителният съвет се състои от четирима до шестима членове члена, избирани от Надзорния съвет за срок от три години. Отношенията между Банката и член на Управителния съвет се уреждат с договор за възлагане на управлението. Управителният съвет след предварително одобрение на Надзорния съвет възлага на двама или повече от членовете си текущото управление и представителство на Банката (изпълнителни директори). Изпълнителните директори могат да упълномощават трети лица за извършване на отделни действия. Не може да бъде член на Управителния съвет лице, което е член на Надзорния съвет на Банката. Компетенциите на Управителния съвет са, както следва:

1. осигурява изготвянето на годишния счетоводен отчет и доклада за дейността на Групата;
2. взема решение и подготвя свикването на заседание на Едноличния собственик на капитала и изготвя предложение за вземане на решения от Едноличния собственик на капитала;
3. изготвя периодични отчети до Надзорния съвет;
4. приема Правилник за дейността си и взема решения за промени в Правилника за дейността си (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
5. приема годишен бюджет и годишен бизнес план, касаещи дейността на Групата (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
6. определя структурата и длъжностите в Групата (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
7. решава всички други въпроси, поставени за решаване от председателя на Управителния съвет или от друг негов член;
8. открива и закрива клонове и представителства на Групата (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
9. взема решения за прехвърляне или предоставяне ползването на цялото търговско предприятие (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
10. взема решения за разпореждане с активи, чиято обща стойност през текущата година надхвърля половината от стойността на активите на Групата съгласно последния заверен годишен счетоводен отчет (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
11. взема решения за поемане на задължения или предоставяне на обезпечения към едно лице или към свързани лица, чийто размер през текущата година надхвърля половината от стойността на активите на Групата съгласно последния заверен годишен счетоводен отчет (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
12. одобрява вътрешните нормативни актове на Групата;
13. взема решения за предоставяне на кредити в случаите по чл.45 от Закона за кредитните институции;
14. взема решенията, които водят до формиране на големи експозиции;

Консолидирана декларация за корпоративно управление (продължение)

Органи за управление (продължение)

15. определя деловата дейност на Групата в рамките на основните насоки, приети от Едноличния собственик на капитала, и ръководи ежедневната оперативна дейност на Групата в съответствие с тях;
16. изготвя предложения до Едноличния собственик на капитала за промени в Устава или основните насоки в дейността на Групата;
17. назначава и освобождава служителите на Групата и определя възнаграждението им;
18. решава всички въпроси, засягащи Групата в рамките на нейния предмет на дейност, освен онези които са от изключителната компетентност на Едноличния собственик на капитала или Надзорния съвет - съобразно закона и настоящия устав, и изпълнява всички други функции, възложени му от Едноличния собственик на капитала или Надзорния съвет.

Управителният съвет се свиква на заседание по искане на всеки един от членовете му или на членовете на Надзорния съвет.

Решенията на Управителния съвет се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите и представените членове с изключение на следните случаи: решенията по изброените по-горе точки 8-11, 13, както и решенията по точка 14 в случаите, когато експозицията надхвърля 15 на сто от собствения капитал на Групата, се вземат с единодушие на всички членове на Управителния съвет.

Решения на Управителен съвет, които се отнасят до сключване на сделки, чиято стойност надвишава 10% от регистрирания капитал на Групата, също изискват предварително съгласие на Надзорния съвет.

Управителният съвет докладва за дейността си най-малко веднъж на 3 месеца пред Надзорния съвет.

Надзорен съвет

Надзорният съвет се състои от четирима до шестима членове, мандатът на които е три години, като отношенията между Групата и член на Надзорния съвет се уреждат с договор. Членовете на Надзорния съвет се избират и освобождават от Едноличния собственик на капитала. Надзорният съвет избира председател и заместник-председател измежду своите членове. Надзорният съвет не участва в управлението на банката, като той представлява банката само в отношенията с Управителния съвет. Надзорният съвет има право по всяко време да поиска от Управителния съвет да представи сведения или доклад по всеки въпрос, който засяга банката. Също така Надзорният съвет може да прави необходимите проучвания в изпълнение на задълженията си, като членовете му имат достъп до цялата необходима информация и документи, както и може да използва експерти.

За определени решения на Управителния съвет се изисква предварително съгласие на Надзорния съвет – това е указано в частта за компетенциите на Управителен съвет. Надзорният съвет проверява консолидирания годишен финансов отчет, консолидирания доклад за дейността на Групата и предложението за разпределение на печалбата и след одобрението им приема решение за свикване на редовно заседание на Едноличния собственик на капитала.

Надзорният съвет провежда своите заседания най-малко веднъж на три (3) месеца. В заседанията могат да участват и членовете на Управителния съвет със съвещателен глас. Решенията на Надзорния съвет се вземат с обикновено мнозинство от представените на заседанието членове.

Консолидирана декларация за корпоративно управление (продължение)

Избягване на конфликт на интереси

Процедурите за избягване и разкриване на конфликти на интереси по отношение на членовете на органите за управление на ПроКредит Банк са регламентирани в Устава на банката. Членовете на Управителния и Надзорен съвет са длъжни да поставят интересите на Групата и на нейните клиенти над своите собствени. Те декларират и/или разкриват информация за участията си в търговски дружества, както и за всеки съществен търговски, финансов или друг делови интерес, който те или членовете на семействата им имат от сключването на търговска сделка с Групата.

Одит и вътрешен контрол

Общият вътрешен контрол в Групата се осъществява от Надзорния съвет и Управителния съвет. Надзорният съвет контролира дейността на Управителния съвет. Управителният съвет контролира дейността на отделните структурни единици. Дейността на Групата се осъществява на база вътрешни правила и процедури, както и на действащото законодателство.

ПроКредит Банк осигурява функционална независимост между бизнес отделите, които поемат риск и отделите, които са отговорни за оценка на риска. Съгласно структурата на Групата, бизнес процесите са разграничени до ниво ресорен член на Управителния съвет от звената, които оценяват нивото на риска. В допълнение, оценката на нивото на риска и решенията за неговото управление се извършва в комитетите за управление и оценка на видовете риск, които предполагат обективен контрол и мониторинг на изложеността на Групата към всеки един риск.

В Групата функционира отдел „Вътрешен одит“, който се отчита директно на Едноличния собственик на капитала (ПроКредит Холдинг). Вътрешният одит проверява всички аспекти от дейността на Групата, като извършва проверки на процесите, както и проверки за съответствие на извършваните дейности с нормативните актове, устава и вътрешната нормативна уредба на Групата. За резултатите от направените проверки ръководителят на отдел „Вътрешен одит“ уведомява Управителния съвет на Банката и членовете на Одитния комитет на Банката, като минимум три пъти годишно се провеждат срещи на Одитния комитет, на които отдел „Вътрешен одит“ отчита дейността си. Одитният комитет е създаден в началото на 2009 година и неговите членове са независими от Управителния съвет на банката.

Специализираните одиторски предприятия, които извършват независим финансов одит на финансовите отчети на Групата, се утвърждават от Едноличния собственик на капитала след представяне на мотивирано искане и в резултат на организиран търг от страна на Управителен съвет. Одитният комитет осигурява надзор на дейностите по вътрешен одит и следи за цялостните взаимоотношения с външния одитор в това число и за естеството на несвързани с одита услуги, предоставяни от специализираните одиторски предприятия.

Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска във връзка с процеса на финансово отчитане

Контролна среда

Наличието на адекватна среда за вътрешен контрол в Групата се предполага от самия бизнес модел и етични ценности на институцията. Бизнес моделът притежава ясно изразен фокус към осигуряване на пълно банково обслужване на малките и средни предприятия и физически лица посредством предоставяне на високо качествени услуги. Фокусирането към бизнес клиенти с ясна визия и устойчиво развитие означава, че ПроКредит Банк изгражда с тях дългосрочни отношения, базирани на разбиране на нуждите на клиентите и предлагане на уместни решения, като се осигурява недопускане на свръх задлъжнялост.

Консолидирана декларация за корпоративно управление (продължение)

Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска във връзка с процеса на финансово отчитане (продължение)

Както е утвърдено в Кодекса за поведение на ПроКредит групата, концепцията за развитие и подходът към клиентите са свързани с голяма отговорност към обществото, в което банката работи. Също така е налице прилагането на самоналожени етични принципи. Тези принципи могат да съществуват само ако се предават ефективно, разбират се и се приемат от всички служители, като това намира израз в начина на внимателно избиране и развитие на служителите на банката.

Управление на риска

ПроКредит Банк разбира, че поемането на риск е неразделна част от дейността ѝ. Поради това са налице механизми за идентифициране на различните рискове и оценяване на потенциалния ефект, който имат върху финансовото състояние и постигането на бизнес целите на Групата. Неразделна част от бизнес и риск стратегията на институцията са наличието на осъзнаване от страна на ръководството и служителите на риска от дейността, присъщият консервативен подход към управлението на риска и последователното прилагане на диверсификация. В допълнение основните принципи за риск стратегията (фокус върху основната дейност; високо ниво на прозрачност, опростеност и диверсификация; внимателен подбор на персонала и интензивно обучение) допринасят съществено за ефективното управление на рисковете, на които е изложена Групата.

Контролни дейности

Контролните дейности в рамките на стратегията за управление на риска са документирани в специално утвърдени групови политики, групови стандарти и други документи, които обхващат всички материални рискове, на които Групата е изложена, и които подsigуряват извършването по сигурен начин на различните операции, като транзакциите се отразяват в съответствие с изискванията на ръководството. Контролните дейности се прилагат във всички нива и процеси в институцията, като се базират на принципите на четирите очи и на разделение на задълженията. Базисен организационен принцип е разделението до ниво Управителен съвет на направления на риск и бизнес, което гарантира функционална независимост между бизнес отделите, които поемат риск, и отделите, които са отговорни за оценка на риска.

Информационни и комуникационни потоци

Налице са функциониращи ефективни комуникационни канали, които подsigуряват обмен на информация в рамките на хоризонталната и вертикална организационна структура на институцията. Изградени са и механизми за получаване и споделяне на информация от външни източници (като регулаторни органи, акционери и клиенти), както и за последваща комуникация с тези лица. Управителен съвет получава регулярно (ежедневно, месечно и тримесечно) доклади, свързани с управлението на риска. В случаите на идентифициране на нови рискови събития, неизпълнение на утвърдени вътрешни лимити и при увеличена вероятност за реализиране на загуба се прилагат механизми за ескалация и извънредна отчетност.

Мониторинг

В Групата са налице разработени механизми за текущ мониторинг на различните дейности, както и на системите за вътрешен контрол. Мониторингът се осъществява, както от ръководството, така и от страна на съответните отговорни служители. Отдел „Вътрешен одит“ също така е ангажиран в извършване на независима оценка на системите за вътрешен контрол съгласно план, който се утвърждава от Едноличния собственик на капитала. Установени пропуски в системата за вътрешен контрол се ескалират и могат да бъдат докладвани на Управителен съвет, Надзорен съвет или Одитен комитет.

Консолидирана декларация за корпоративно управление (продължение)

Органи, отговорни за превантивно и текущо управление на рисковете. Съществуващи комитети в структурата на Групата

В Групата е създадена адекватна система за идентифициране, управление и контрол на риска. В основата на тази система са комитетите за управление на отделните видове риск, чиято основна функция е създаване и поддържане на подходяща контролна среда, която се основава на принципите и механизмите за идентифициране, определяне, оценяване, мониторинг и контрол/ограничаване на действието на отделните видове риск. Комитетите са основните органи, които вземат корективни или превантивни решения за минимизиране изложеността към отделните видове риск. Дейността на комитетите се подпомага от отдел „Управление на риска“ и отдел „Управленска информационна система“ посредством изготвяне на доклади за рискови показатели и предоставяне на анализи на съответните показатели, както и допълнителни анализи, които да подпомагат вземането на управленски решения за контрол и управление на рисковете. Решенията, които се вземат от отделните комитети, се потвърждават от Управителен съвет.

Основните комитети за наблюдение, анализ и контрол на различните видове риск включват представители, както на направлението за управление на риска, така и на бизнес направлението, а също и на направления, които изпълняват административни функции. Това позволява както синергичен ефект от представяне на различните гледни точки по отношение на въпроси, засягащи управлението на рисковете, така и обхващане на отделните направления на дейността и тяхното влияние върху рисковите експозиции. Основните комитети са, както следва:

Комитет по управлението на активите и пасивите

Целта на комитета по управление на активите и пасивите (АЛКО) в ПроКредит Банк е да установява, оценява, обсъжда и управлява финансовите рискове, които включват: ликвиден риск; пазарен риск (включително валутен и лихвен); риск от контрагента; адекватност на капитала. АЛКО следи състоянието и ефекта на осъществяваните стратегии за управление на активите/пасивите, както и разработва нови такива.

В състава на комитета влизат членовете на Управителен съвет, както и главни експерти от отдели „Управленска информационна система“ и ръководител на звено „Общ риск“ от отдел „Управление на риска“. Редовните заседания на АЛКО се провеждат поне веднъж месечно. Комитетът се избира и ръководи от Управителен съвет.

Комитет за оценка на общия риск

Редовните заседания на комитета се провеждат веднъж на три месеца с цел да се анализира общата рискова експозиция на Групата (с изключение на оперативния риск), както и да се обсъдят и приемат стратегически въпроси. За заседанията на комитета се изготвя на тримесечна база доклад за общия риск от отдел „Управление на риска“, който включва основни и второстепенни показатели на видовете риск, както и техният анализ.

В състава на комитета влизат членове на Управителен съвет, ръководители от отдели „Управленска информационна система“, „Управление на риска“, звено „Общ риск“ и „Бизнес отдел – Малки и средни предприятия“. Комитетът се избира и ръководи от Управителен съвет.

Комитет за оценка на операционния риск

Комитетът за оценка на операционния риск е орган в структурата на Групата, който се избира и ръководи от Управителния съвет. Комитетът осигурява възможност за адекватно управление на операционните рискове, както и вземането на решения в тази насока. В комитета за оценка на операционния риск са интегрирани и следните два подкомитета: Комитет за съответствие с външната нормативна уредба и Комитет за безопасност на условията на труд.

Консолидирана декларация за корпоративно управление (продължение)

Органи, отговорни за превантивно и текущо управление на рисковете. Съществуващи комитети в структурата на Групата (продължение)

В състава на комитета влиза членовете на Управителен съвет с ресорно направление „Риск“ и „Финанси“, както и ръководители от отдели „Бизнес отдел – Малки и средни предприятия“, „Бизнес отдел – Физически лица“, „Управление на риска“, звено „Общ риск“, „Счетоводство“, „Информационни технологии“, „Кредитна администрация“ и „Вътрешна нормативна уредба. Редовните заседания на комитета се провеждат веднъж на три месеца за разглеждане на отчета за операционния риск, както и за разглеждане на събитията, довели до загуба за Групата в резултат на операционни събития.

Комитет за управление на кредитния риск

Комитетът за управление на кредитния риск е орган в структурата на Групата, който се избира и ръководи от Управителния съвет. Функциите на комитета са свързани с проследяване, анализ и обсъждане на въпроси и теми, които са свързани с кредитния риск и неговото проявление в Групата. Също така комитетът е ангажиран в процеса на определяне на разходите за загуби от обезценка при индивидуално оценявани кредитни експозиции.

В състава на комитета влиза член на Управителен съвет с ресорно направление „Риск“, както и ръководители от отдели „Управление на риска“, „Кредитен риск“, звено „Общ риск“ и звено „Проблемни вземания“. Редовните заседания на комитета се провеждат поне веднъж на три месеца с цел да се оцени въздействието на съответните фактори, свързани с управлението на кредитния риск.

Кредитен съвет за реструктуриране

Кредитният съвет за реструктуриране извършва наблюдение и оценка на рисковите експозиции на Групата, като взема решение за реструктурирането и класифицирането им. Реструктуриране е налице, когато се променят условия по кредитна експозиция посредством сключване на договор между Банката и клиента, с който се променят условията за изплащане на заема в резултат на увеличен риск от неизпълнение по експозицията, свързан с кредитополучателя. Членове на кредитния съвет за реструктуриране са служители на звено „Проблемни вземания“ към отдел „Управление на риска“ на Банката, като заседанията се провеждат седмично или при необходимост.

Комитет по съдебни вземания

Целта на Комитета по съдебни вземания е да поставя, обсъжда и взема решения за стратегията за събиране на съдебни вземания в размер над 100,000 евро, да определя срокове и отговорни лица за действията, които следва да се извършват и да проследява изпълнението им. Членовете на комитета се определят от Управителния съвет. В състава на комитета влиза член на Управителен съвет и ръководител на звено „Проблемни вземания“, както и експерти от звено „Проблемни вземания“ и звено „Правен“. Заседанията на комитета се провеждат не по-малко от един път месечно.

Комитет за опазване на околната среда

Комитетът поставя на обсъждане и взема решения по въпроси, които са свързани с екологичните стандарти и цялостната политика и стратегия на ПроКредит Банк по отношение на системата за управление на въздействието върху околната среда. В състава на комитета влизат членовете на Управителен съвет и ръководители от отдели „Опазване на околната среда“, „Бизнес отдел – Малки и средни предприятия“, „Кредитен риск“ и „Администрация“. Заседанията се провеждат поне веднъж на тримесечие.

Консолидирана декларация за корпоративно управление (продължение)

Органи, отговорни за превантивно и текущо управление на рисковете. Съществуващи комитети в структурата на Групата (продължение)

Комитет за управление на кризи

Задачата на Комитета за управление на кризи е да дефинира и ръководи мерките, които Групата предприема за справяне с кризисна ситуация, възникнала в следствие на материализирана заплаха. Той има постоянен състав, в който влизат членовете на Управителен съвет и ръководителите на основни бизнес процеси. Председател е член на Управителен съвет или друго определено от УС лице. Комитетът за управление на кризи е упълномощен да обезпечавя и разпределя необходимите за справяне с кризата ресурси (човешки и материални), както и контрола и отчетността на разходите. Комитетът за управление на кризи ръководи и динамично разпределя отговорности към Екипа за оценка на повреди, Комитета за управление на ИТ кризи и координаторите по непрекъсваемост на бизнеса в отделите и офисите.

Комитет Човешки ресурси

Комитетът следи за промени в конюнктурата на пазара на труда в страната, нивата на заплащане в и извън Групата, преразглежда трудови възнаграждения и взима решения по теми, засягащи настоящите или потенциалните служители в Банката. В състава му влизат председателят на Надзорен съвет, членовете на Управителен съвет и управител на клон. Заседанията се провеждат на тримесечие.

Комитет за подбор на кандидати за членове на УС

Комитетът заседава при необходимост. В състава си включва председателят на Надзорен съвет и още един от членовете на Надзорен съвет.

Комитет за съответствие с външната нормативна уредба

Комитетът преглежда редовните промени, които засягат дейността на Групата, и осигурява спазването на нормативните изисквания. Комитетът също така обсъжда ефекта от прилагането на законодателни промени върху политиките и процедурите на групата. Комитетът оценява рисковете за групата от неспазване на нормативната уредба и предлага действия за минимизирането им. Той е интегриран в Комитета за оценка на операционния риск.

Комитет по безопасни условия на труд

Комитетът оценява безопасността на условията на труд в Групата, дава препоръки за тяхното оптимизиране и представя анализи, свързани с тези теми. Инциденти, свързани с безопасността на труда, ако има такива, също се представят на комитета. Той е интегриран в Комитета за оценка на операционния риск.

Консолидирана декларация за корпоративно управление (продължение)

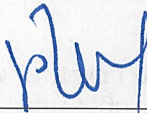
Комисия за контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансирането на тероризма

Комисията е вътрешно банков орган с основни функции да разглежда информацията от постъпилите сигнали за съмнителни операции и клиенти, да взема решение дали определен случай да бъде представен на Дирекция „Финансово разузнаване“ на Държавна Агенция „Национална Сигурност“ („ДАНС“) по законоустановения ред и да обсъжда решения касаящи цялостната организация на дейността по прилагане на мерките срещу изпиране на пари и финансиране на тероризма, при необходимост. В състава на комисията влизат ръководители на отдели/отдел „Бизнес отдел – Малки и средни предприятия“, „Бизнес отдел – Физически лица“, „Управление на риска“ и „Вътрешен одит“. Заседанията се инициират от звено „Мерки срещу изпиране на пари“ и се считат за надлежно проведени, в случай че присъстват най-малко половината от членовете на Комисията.

Политика на многообразие, прилагана по отношение на административните, управителните и надзорните органи

ПроКредит групата цени разнообразието по отношение на личните качества и опит на своите служители. В тази връзка процесът по избор на членовете на Управителен и Надзорен съвет има за цел да подsigури адекватно ниво на многообразие, което да е налично в органите за управление. В резултат и двата органа включват лица, които имат различни профили по отношение на образование, националност, професионален опит и възраст. От общо деветте членове на органите за управление на ПроКредит Банк три са жени.

Консолидираната декларация за корпоративно управление е одобрена от Управителния съвет и подписана от негово име.

Рени Пейчева
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
8 април 2024 г.

Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

Консолидирана нефинансова декларация

Бизнес модел и организационна структура

ПроКредит Банк е насочена към развитие и се фокусира върху осигуряването на пълен набор от банкови услуги на малки и средни предприятия („МСП“) и физически лица. Бизнес моделът се основава на социално отговорно банкиране, което се реализира по прозрачен и ефективен начин и осигурява устойчива рентабилност. За да бъде водещ партньор за цялостното финансово обслужване на МСП, банката е специализирана в предоставянето на професионални и гъвкави банкови услуги с високо качество за МСП, техните собственици и служители и физически лица с високи и средни доходи. Фокусът на банката върху бизнес сегмента подчертава ангажираността ѝ по отношение на създаването на работни места и икономическо развитие. В основата на конкурентните предимства са индивидуалният подход и високото качество на услугите, предоставяни на клиентите. Банката се фокусира към изграждане на дългосрочни отношения със своите клиенти, които са основани на взаимно доверие, открита комуникация и споделени ценности. Това се осъществява чрез ясна дефиниция на целевите клиенти, рационален набор от услуги, предоставяни на клиентите, и модерни и иновативни канали, чрез които нашите клиенти могат да комуникират и да извършват трансакции. Този подход е изцяло подкрепен от всеобхватно управление на околната среда, общогрупова политика за набиране и развитие на персонала, основана на ценностите и модерни ИТ решения. Съгласно утвърдената бизнес стратегия на ПроКредит групата, банката не извършва никакви спекулативни операции.

Подробна информация относно бизнес модела и стратегията, основните цели и организационната структура на ПроКредит Банк са представени в Годишния доклад за дейността и Декларацията за корпоративно управление.

Систематичен подход за устойчиво развитие на ПроКредит Банк

Мисията на ПроКредит Банк е да бъде водеща банка за МСП, като следва устойчиви и ориентирани към въздействие банкови практики. По този начин Банката иска да създаде дългосрочна устойчива възвръщаемост и положително въздействие върху обществото и икономиката, в която работи.

1. Развитие на околната среда

От учредяването на Банката, ПроКредит Банк се ангажира да следи екологичния и социален ефект от дейността си. В първите години ефектът е разглеждан основно през призмата на рисковете в кредитирането към клиенти, тъй като мащабът чрез това направление е най-съществен. Подходът се разви в собствена система за управление на околната среда през 2011 година. За нея отговаря отдел Устойчиво развитие (с предишно име отдел Опазване на околната среда и зелени проекти). Отделът съществува от 2012 г.

Системата на Банката е разделена в 3 сфери:

- Стълб 1 – собствено потребление на ресурси.
- Стълб 2 – екологичен и социален риск при финансиране на клиенти.
- Стълб 3 – стимулиране на устойчиви инвестиции при клиентите на Банката.

Системата е сертифицирана по стандарта ISO 14 001 през 2016 г. и оттогава е одитирана ежегодно с ресертификация на всеки 3 години.

Консолидирана нефинансова декларация (продължение)

В стратегическото развитие на екологичните и социални цели на Банката участва Управителен съвет, отдел Устойчиво развитие и ръководители на ключови отдели от Централно управление. Също така се следват целите, заложи от ПроКредит Холдинг. Ежегодно се провеждат поне 3 комитета по устойчивост с участието на посочените по-горе заинтересовани страни. Ежегодно се изготвят цели за текущата година и доклад за постигнатите резултати съгласно целите. За успешното имплементиране на стратегията за устойчивост са ангажирани всички служители на Банката.

Най-важният аспект, чрез който банката има въздействие върху околната среда, е чрез кредитите, които банката отпуска. За целта от 2010 г. ПроКредит Банк следва стратегическия ни документ Group Standards for Managing (E&S) Impact of Lending. Чрез стратегията на този документ Банката прави няколко разделения – първото е чрез типовете бизнеси. Някои са с по-нисък екологичен и социален (E&S) риск, като например търговия с неопасни продукти. Други са със среден E&S риск, като например част от производствените дейности и земеделието (където се използват суровини, има повече отпадъци, повече рискове при служителите). Третият тип дейности са с висок риск и тези фирми следва да имат най-качествени процедури, за да подсилят, че не замърсяват околната среда и че служителите са достатъчно обезопасени и техните права защитени/уважени. За целта Банката, заедно с експерти, е разписала 40 индивидуални наръчника според конкретния бизнес сектор, за това върху какво да се обърне внимание при анализа на този тип бизнес. Служителите, които работят с бизнес клиенти, са обучени как да ги използват. Допълнително, на всеки бизнес клиент се прави посещение веднъж годишно, за да се потвърди реалната ситуация. За фирмите с по-високи експозиции (над 3 и над 5 милиона евро), Банката изисква провеждането на оценка за въздействието на бизнеса върху околната и социална среда от външна фирма със съответните експерти според типа дейност.

Друго разделение, според което Банката следи влиянието на кредитите, които отпуска, е според тяхната цел. ПроКредит Банк поддържа списък с инвестиции и дейности, които са устойчиви и те се маркират като част от зеления портфейл на Банката. Стратегическият документ за това направление е от 2012 г. с името Group Guidelines for Green Finance и Group list eligible green investments. Методологията е научно базирана, изготвена с консултанти от Германия и редовно се актуализира, за да отрази развитието на пазара. Критериите за зелени кредити са описани в рамките на издадената Зелена облигация на ниво ПроКредит група.

Групата на ПроКредит осъзнава, че веригата на доставките също има етични, социални и екологични въздействия. Положителни въздействия могат да бъдат постигнати чрез закупуване на по-отговорни продукти или услуги и също чрез съвместна работа с доставчиците, за да се повлияе положително върху взаимното етично, социално и екологично представяне. Целта на групата е да благоприятства устойчивите процедури за обществени поръчки и продуктите, свързани с тях. Стратегическият документ за тази тема е от 2019 г. Group Guidelines Sustainable Suppliers. От всички доставчици се очаква да се придържат към основните ценности (т.н. Кодекс на поведение) на ПроКредит групата. Следователно Кодексът за поведение поставя основата за всякакви бизнес отношения с всеки потенциален доставчик.

Резултати

Първата и най-естествена крачка е да се предприемат мерки за влияние върху климата от собствената инфраструктура, и офисите на Банката. За целта Банка ограничи броя офиси, дигитализира начина на работа, за да не се налага клиентите да пътуват до офис за всяка услуга. Опцията за работа от вкъщи беше въведена за всички ресори в Банката. До голяма степен използването на изкопаеми горива беше заменено с електричество.

Консолидирана нефинансова декларация (продължение)

Банката използва софтуер, чрез който проследява в голям детайл използваните ресурси според различната им насоченост, сертификация, локация и т.н. Софтуерът е уеб-базиран и единен за цялата ПроКредит група, което улеснява извършването на сравнителни анализи с резултатите на другите банки. В софтуера има заложили 105 показателя, като не всички се използват постоянно, а според локацията. Ежемесечните показатели, които се следят са 30 в категории ресурси в офисите (електричество, вода, хартия, отпадъци по типове), автомобили по видове и типове горива (вкл. електричество за електромобилите), производство на енергия от собствените фотоволтаични инсталации, директни и индиректни емисии от полети, отопление, и други.

От 2019 г. Банката използва 100% енергия от възобновяеми енергийни източници. Част от енергията се произвежда със собствени фотоволтаични системи на два от офисите, а за останалата част се закупуват гаранции за произход на електроенергията, които са отразени в регистъра на Агенцията за устойчиво енергийно развитие.

Следи се консумацията на енергия от автомобилите. По-голямата част от автопарка беше подменен с електрифициран транспорт (близо 80% от всички коли се движат с електричество). В резултат, се използва над 60% по-малко гориво спрямо това от преди 7 години. Електричеството, с което се зареждат електромобилите е от мрежата на офисите на Банката и е с гаранции за зелен произход.

Резултатите от оптимизациите на Банката могат явно да се проследят през годините:

Тип	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Електричество (kWh)	4,873,603	3,498,725	2,669,766	2,261,877	2,293,581	1,923,314
Превозни средства (kWh)	1,023,809	862,605	648,448	537,447	464,528	396,631
Консумация на хартия (кг)	14,680	10,929	6,317	13,101	9,841	5,298
Общо стълб 1&2 (тона CO ₂ екв):	2,960	2,158	1,484	1,399	1,378	1,082

Тип	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Електричество (kWh)	1,523,856	1,316,073	1,185,023	1,092,314	983,844	1,231,213
Превозни средства (kWh)	350,680	330,691	263,965	302,730	309,536	325,187
Консумация на хартия (кг)	3,612	6,750	2,657	3,607	3,985	5,105
Общо стълб 1&2 (тона CO ₂ екв):	793	226	133	165	158	144

Към всеки един от редовните доставчици и подизпълнители, с които Банката работи, се изпраща въпросник за устойчивост, като условието преди подписване на договора с тях е той да се попълни. Спрямо попълнения въпросник, Банката се старее да избира компании, които са повече социално отговорни и с повече положително влияние върху околната среда. През последните 3 години Банката отчита, че средно 56% от доставчиците, с които работи, отговарят на критериите за устойчив бизнес модел.

Следващата и значително по-обемна посока увеличаване на положителното влияние върху климата от кредитите, които Банката отпуска. Тези инвестиции и бизнеси, които са разпознати като устойчиви за природата, въз основа на научна методология и частично приравнени мерки с Европейската Таксономия, се анализират и маркират като зелени кредити. Към текущата дата 30% от всички активни отпускани кредити са част от зеления кредитен портфейл.

Консолидирана нефинансова декларация (продължение)

Банката работи активно с международни финансови институции (МФИ), за да предостави на българската икономика достъп до финансови инструменти, чрез които компаниите да променят начина си на работа в посока на по-устойчив на климатичните промени бизнес. Средно 30% от всички нови партньорства с МФИ са за отпускането на кредити с екологична насоченост.

Доклад за въздействие

ПроКредит групата публикува само един общ доклад за въздействие, описващ резултатите от всички банки в групата. Докладът следва GRI стандартът.

Въпреки това, изчисленията относно очакваните емисии на парникови газове за ПроКредит Банк (България) ЕАД съгласно класификацията на протокола за парникови газове могат да бъдат отбелязани тук:

- **Обхват 1.** В този обхват се измерва изгарянето на горива в активите на Банката. Това включва горивата, използвани от автомобили с двигатели с вътрешно горене. Не се използват генератори, работещи с изкопаеми горива, така че в офисите няма подобно изгаряне. За 2023 г. изчисленията показват 80 тона CO₂ еквивалент за този обхват.
- **Обхват 2** включва емисии от други ресурси в офиса като електричество и отопление. За 2023 г. изчисленията показват 64 тона CO₂еквивалент. От този обхват, всичко това се компенсира чрез зелено електричество и гаранции от проекти улавящи/спестяващи CO₂ емисии. За централно отопление от ТЕЦ (на газ) в офисите се закупуват гаранции за компенсиране на създадените парникови газове в ТЕЦ. Проектът, който подкрепяме е в България (пречиствателна станция Кубратово до София), с който наистина създадените емисии се нетират в същия географски регион, което е важен фактор, за да вярваме в целта на операцията.
- **Обхват 3** включва емисиите от полети и емисиите от инвестициите, които се финансират – най-голямото перо в изчисленията. За 2023 г. изчисленията за полети показват съответно 59 тона CO₂екв. и 326,905 тона CO₂екв. чрез финансираните клиенти от целия кредитен портфейл.

2. Социални въпроси и въпроси, свързани със служителите

Банката инвестира време в процеса на набиране на персонал, защото изборът на правилния човек, който да се впише в екипа, е едно от най-важните решения. Насърчава се положителната работна среда, характеризираща се с разнообразие, плоски йерархии и открита комуникация, с цел дългосрочно задържане на ключовия персонал. Етичният подход към банкирането е основен и напълно интегриран в корпоративната култура на Банката.

Наред с други неща, независимостта и критичното мислене, отговорността, равенството между половете, многообразието и справедливостта се насърчават силно сред персонала. Ценностите са изразени в Кодекса за поведение на банката и формират етичния компас на ПроКредит групата.

Консолидирана нефинансова декларация (продължение)

Етичната отговорност е документирана в Кодекса за поведение, който съдържа основните принципи, които всички служители на ПроКредит са длъжни да спазват:

- Лична почтеност (честност и почтеност, честно и справедливо отношение, независимо от различията, липса на дискриминация или тормоз, насърчаване на разнообразието);
- Професионализъм (лична отговорност, познаване на политиките и точност на информацията, вътрешен контрол, уважение към собствеността на компанията, използване на името на ПроКредит, поверителна информация, вътрешна информация и търговия с вътрешна информация, външни дейности, корупция и измами);
- Социална отговорност (екологично съзнание, борба с изпирането на пари, „Опознай своя клиент“ взаимоотношения с клиенти: етични бизнес практики, без дискриминация);
- Открита комуникация (вътрешна и външна комуникация, конфликти на интереси, открито изказване);
- Прозрачност (ясни бизнес условия, ясни HR структури).

Кодексът за поведение е тясно свързан с ежедневието на персонала и влияе върху отношенията с клиенти, колеги и публични органи. Кодексът за поведение е обвързващ документ, който представлява неразделна част от трудовия договор и следователно се обсъжда интензивно с целия персонал.

Коректен работодател

Като работодател, Банката следва стриктни самоналожени принципи, които не оставят място за каквито и да е видове класови или други привилегии, основани или на предпочитания, или на дискриминация. Първо, стандартният процес на Банката за набиране на персонал включва няколко стъпки, през които трябва да преминат всички кандидати. Основният принцип е меритокрацията и се основава единствено на отношението и квалификацията на кандидата.

Второ, в допълнение към опитните HR екипи, много от ключовия персонал и ръководителите са включени в процеса. Всички участващи колеги споделят оценката си за кандидатите и стигат до общо решение на базата на ясни аргументи и дискусии. Целият процес е вътрешен – разбира се, набирането на персонал е твърде важно, за да бъде възложено на специализирана агенция, която по подразбиране не може да споделя същите ценности и цели като Банката.

Трето, банката инвестира време в процеса на набиране на персонал, защото изборът на правилния човек, който да се впише в екипа, е едно от най-важните решения, които някога се вземат. Когато се наемат хора, банката не търси само опитни професионалисти, които могат просто да дойдат и да заемат отворената позиция. Напротив, Банката не се притеснява да наема млади висшисти – включително такива с малък или никакъв професионален опит – които искат да установят дългосрочни отношения с нас. Наемат се и хора с разнообразно образование, включително природни и хуманитарни науки. Банката е убедена, че това органично разнообразие от профили и опит ни осигурява конструктивен, непредубеден и иновативен набор от подходи за решаване на проблеми и най-добро обслужване на клиентите.

Консолидирана нефинансова декларация (продължение)

Развитие на персонала

Подходът на Банката към развитието на персонала набляга на изграждането на капацитет чрез цялостно обучение на знания и умения, редовни прегледи на представянето и ясни възможности за кариера. Служителите са най-важният и ценен актив на Банката. Банката се гордее с комплексното обучение в ПроКредит, което позволява на всеки да участва в множество нива на обучение, вместо само няколко избрани служителя. Банката осигурява на служителите непрекъснато обучение на различни нива в банките и в Академията в Германия.

Нива на обучение в ПроКредит

Ниво 1 Onboarding програма – интеграционна програма, обхващаща всички аспекти на нашия ориентиран към развитието банков подход, включително социални и екологични аспекти. Комбинация от обучение в класната стая и на работното място.

Onboarding програмата е възможност за хора с различно образование и професионален опит – особено тези, които наскоро са завършили университет и тепърва започват кариерата си – да се запознаят с ПроКредит Банк и как работи. Провежда се изцяло на английски език и обхваща всички аспекти на нашия подход към банкиране като търговска банкова група, ориентирана към развитието, както и социални и екологични аспекти, които са част от нашето отговорно отношение. Програмата е комбинация от теоретично и практическо обучение. Теоретичната част се провежда в центъра за обучение на ПроКредит в Сърбия. Това е мястото, където ще имате възможност да се срещнете с колеги от други страни на ПроКредит, да откриете нови култури и да се насладите на уникално учебно изживяване. За да се улесни комуникацията в тази международна среда, програмата се провежда на английски език, поради което владението на английски език е важна предпоставка за участие. Практическата част се извършва по време на работа.

Ниво 2 Специализирани курсове и семинари, усъвършенствано обучение по английски език – задълбочено обучение в техническите умения, необходими за конкретни позиции, плюс семинари на регионално и групово ниво. Редовни курсове по говорим и писмен английски, работните езици на групата.

След първоначалното обучение служителите получават по-задълбочено обучение в техническите умения, необходими за техните специфични позиции. Целта на тези специализирани курсове е да дадат възможност на персонала да предложи подходящи финансови съвети на клиентите. По този начин новите колеги се научават да оценяват ситуацията от гледна точка на клиента и по така да определят коя банкова услуга ще бъде от най-голяма полза за клиента и как най-добре да предложат това.

Тези специфични за позицията курсове се допълват от редовни работни срещи и семинари, организирани на регионално или групово ниво, обхващащи теми, които са стратегически и оперативно важни. Това включва например годишно зелено обучение и обучение за AML за целия персонал, както и специфични програми за обучение като обучение за възобновяема енергия за персонала, участващ в зелено кредитиране; редовно обучение за конкретно работно място, например за експерти връзки с клиенти, служители устойчиво развитие, кредитни анализатори, персонала на контактния център и др. Друг забележителен пример е ежегодното зелено обучение, което следва структуриран подход и в зависимост от темите се прилага както за целия персонал, така и за специализирани позиции.

Консолидирана нефинансова декларация (продължение)

За подобряване на професионалния диалог между ПроКредит банките и ПроКредит Холдинг, редовните структурирани едногодишни програми за обмен на персонал позволяват между 20 и 25 колеги от банките от групата да прекарат една година в един от екипите на ПроКредит Холдинг.

Тъй като английският е „lingua franca“ на групата, винаги се е обръщало голямо внимание на владееенето на английски език. Никой член на персонала не може да разбере основните политики и стратегически документи, да даде ценен принос в многобройните междубанкови работни сесии или да участва в програми за обучение в цялата група, без да владее добре английски език. Освен това изучаването и използването на чужд език създава откритост, любопитство и интерес към по-широкия свят.

Ниво 3 ПроКредит банкерска академия – Едногодишен курс в ПроКредит академията, съчетаващ хуманитарни и банкови теми. Служи за идентифициране на персонал със силен управленски потенциал.

ПроКредит банкерска академия е едногодишен курс и ключов компонент от поетапната програма за обучение на ПроКредит. Той позволява на участниците да изградят аналитична рамка, с която да се справят със сложни идеи, и ги подготвя за по-нататъшни предизвикателства както у дома, така и в Банката. Посещението на банкерска академия насърчава както личностното, така и професионалното развитие на обещаващи служители, които се идентифицират с Банката и искат да напредват. Едновременно с това той служи за идентифициране на персонала на ПроКредит със силен управленски потенциал и за подготовката му за бъдещата им позиция.

Ниво 4 ПроКредит мениджмънт академия – Тригодишен курс в ПроКредит академията, подготвящ подбран персонал за по-голяма лидерска отговорност.

Подобно на банкерската академия, тригодишният курс на ПроКредит мениджмънт академия непрекъснато се адаптира в отговор на различните предизвикателства и промени в средата, в която Банката работи – организационна, икономическа, политическа или социална. Целите на мениджмънт академията са да генерира още по-голямо разбиране и идентификация с компанията сред служителите, да спечели техния активен ангажимент да служат като мултипликатори на ценностите на Банката и нейната бизнес политика и – ако обстоятелствата позволяват – да ги подготви за поемат още по-предизвикателни отговорности в компанията. За да отговорят на изискванията, свързани с поемането на лидерска отговорност, всички мениджъри са длъжни да посещават мениджмънт академията. Съответно всички членове на управителните съвети на банките са завършили курса в мениджмънт академията.

Обучение, свързано с устойчивостта

Обучението е неразделна част от развитието на всички служители. Ежегодно Банката провежда вътрешни обучения по различни теми, свързани директно и индиректно с работата, вариращи от няколко часа до няколко дни.

Всяка година Банката провежда срещи (в групи от по 25 човека) с всички служители, за да обсъждат важни етични теми, съчетавайки дискусиата по тях с посоките, които се следват от Кодекса за поведение. През 2022 г. имаше дискусия за дискриминация срещу уйгурската общност в Западен Китай и твърдения за принудителен труд при производството на продукти, които купуваме и в Европа, съответно решението на Банката да забрани финансирането на фотоволтаични панели от компании, свързани с този регион. През 2023 г. коментираната тема беше за равенството между половете и добавената стойност от разнообразието в гледните точки и нуждите на различните социални групи.

Консолидирана нефинансова декларация (продължение)

Също така ежегодно се провежда обучение на тема устойчивост с всички служители. През 2023 г. беше обхваната терминологията на EGS и всичко важно зад нея. През 2022 г. темата беше за изменението на климата, през 2021 г. за биоразнообразието, през 2020 г. за необходимостта от управление на отпадъците.

Провеждат се допълнително две обучения годишно за служителите, които комуникират с клиентите, на тема устойчиви бизнес модели, приложими решения за страната, условия за преференциално финансиране на такива инвестиции, разбиране и правилна комуникация на решения (фотоволтаични инсталации, електрически автомобили, устойчиво земеделие, енергийна ефективност в производствената дейност и сградите и др.).

Нищо от споменатото по-горе не би било възможно без високо развити комуникационни канали. Тези канали са разнообразни по природа и е отговорност на всеки да ги поддържа, така че да останат отворени и ефективни. Например, всеки служител на ПроКредит Банк има уникалната възможност да се срещне с представител на управителния съвет, за да разбере къде се намира от институционална гледна точка. Този процес се осъществява чрез регулярни разговори между представители на ръководния екип и всеки отделен служител. Освен това преките ръководители се стремят да създадат положителна работна атмосфера и култура на ефективна комуникация, в която членовете на екипа им разбират какво се очаква от тях, да са добре информирани за текущите развития и да се чувстват подкрепени в усилията си да успеят. Всъщност това е основната цел на редовния процес на оценка на персонала на Банката.

Заплащане и равенство сред служителите

Банката насърчава равенството между половете, многообразието и справедливостта сред своя персонал. Жените, работещи в банката, са 61% от целия персонал. В таблицата по-долу е представено разпределението по възраст и пол в края на 2023 г.

Пол	Възрастова група				
	Под 25 години	25-34 години	35-44 години	45-54 години	Над 55 години
Жени	65%	55%	63%	67%	25%
Мъже	35%	45%	37%	33%	75%

Няма разлика в заплащането между мъже и жени при сходни позиции. Заплатите в Банката са съгласно ясна структура, която се представя още в първите срещи на онбординг програмата към новите кандидати и те могат да имат яснота за своето развитие. Информация за структурата на заплащане е също публикувана във вътрешната страница на организацията и всеки служител може свободно да я достъпва. Развитието в заплащането следва стълбица с определени стойности, изкачването по която зависи от личния принос на служителите и преминатите обучения в организацията. Допълнително потвърждение за това е, че 65% от служителите в на ПроКредит банк България са жени, включително 3 от 4-те изпълнителни директора на банката.

Банката не прилага ограничения относно това кой може да кандидатства за работа, тъй като в първите 6 месеца от онбординг процеса се предоставят всички необходими знания за предстоящите задължения на служителя. Много от служителите са с различен от икономически профил като с философия, история, химия, чужди езици и други.

Консолидирана нефинансова декларация (продължение)

В таблицата по-долу е представено разпределението по длъжност и пол в края на 2023 г.

Пол	Ръководни позиции	Експертни позиции
Жени	51%	63%
Мъже	49%	37%

Здравословна и безопасна работна среда

ПроКредит банк разполага с малко на брой офиси, поддържани в най-добрите и привлекателни условия за работна среда с винаги чисти помещения, поддържана техника и офис елементи. Банката прилага строги стандарти за здраве и безопасност на работното място. Провеждат се ежегодни обучения за безопасност на служителите по време на работния процес, за правилна стойка пред компютъра (предвид, че това е съществена част от ежедневната работа) и други. Отделно се провеждат външни обучения, като обучение за оказване на първа помощ.

Банката следи и се грижи за здравето на служителите чрез провеждане на ежегодни профилактични прегледи. Освен това всички служители се възползват от допълнителна здравна застраховка. Също така всеки служител може да участва във фонд (сдружение ПроКредит Здраве) за подпомагане на колеги, нуждаещи се от скъпоструващо лечение. Банката също участва във фонда с дарения пропорционално на дела на всеки участващ служител.

Освен паричната страна на възнаграждението, служителите имат достъп и до различни непарични придобивки: възможности за работа от вкъщи, места за отдих и почивка в централата на Банката – игрална зала, фитнес и много други.

Удовлетвореността на служителите се измерва чрез регулярни (ежегодни) двустранни разговори между всеки служител с ръководител отдел и външен за отдела служител на банката/колега (ръководител на друг отдел или изпълнителен директор). Обратната връзка протичат под формата на отворена комуникация – как се чувства служителят в организацията, в конкретния отдел и на работното място; споделя предложения/коментари за промени в политика, организация на работен процес и всякакви идеи, които биха спомогнали за повишаване на удовлетвореността на работното място.

Създадените условия и възприета политика за откритата комуникация в организацията спомагат за следене на удовлетвореността на ежедневна база. Културата в институцията е за отворена комуникация по първо име, без излишни формалности и налагане на изкуствена тежест чрез йерархия.

3. Правата на човека

В ПроКредит Банк е въведена политика, свързана с многообразието и интеграцията, които са внедрени в процесите (оперативната дейност) на организацията и Кодексът за поведение.

ПроКредит Банк прилага политика на нулева толерантност към всички форми на дискриминация, неравенство и нарушаване на човешките права, като по този начин спазва всички национални и международни разпоредби, касаещи правата на човека.

Защитавайки човешките права през 2021 г. Банката обяви, че ще спре финансирането на фотоволтаични проекти, които използват слънчеви панели, произведени от компании, свързани с китайския регион Синдзян, тъй като има доказателства за значително нарушение на човешките права при производството на тези компоненти.

Консолидирана нефинансова декларация (продължение)

Благотворителност

Решенията за подкрепа на благотворителна инициатива се взимат след обсъждане между всички участници на Управителен съвет. Преди това обичайно има направена оценка и становище от отдел, който има опит с темата.

Обичайно даренията са свързани с подобрения в инфраструктура, поради което отдел "Администрация" е важна част в становището за дадена инициатива. При социално ориентираните инициативи становище дава отдел "Човешки ресурси". При екологичните проекти, отдел "Устойчиво развитие" предоставя становище.

Бенефициенти през последните години са били болници, университети, училища, горски стопанства, частни организации/сдружения занимаващи се със залесяване и поддръжка, събиране на отпадъци и други.

В допълнение, служителите на ПроКредит Банк създадоха през 2004 г. сдружение с нестопанска цел „Протегни ръка“ с хуманната мисия чрез безвъзмездни дарения да подпомага лечението на деца от социално слаби семейства или сираци. За годините, през които сдружението съществува, е протегнало ръка на над 1,600 деца с различни заболявания, осигурявайки им достъп до качествено здравеопазване в страната или зад граница. Благотворителната дейност на „Протегни ръка“ се базира на утвърдени принципи и независими решения, в съответствие с всички приложими закони, наредби и вътрешни правила на сдружението. Публикува се месечен отчет на събраните и използвани средства на сайта на инициативата.

Други социални въпроси

В следване на стратегията на Банката да даде необходимите знания и обучение на обществото по темите свързани с устойчивото развитие, през 2021 г. отвори врати училище Дени Дидро, дъщерна компания на ПроКредит Банк (България) ЕАД. Училището е насочено към обучение на най-младите в разбирането на взаимовръзките в природата, между хората и обществото. Създаването на Училище Дени Дидро е инициатива, която изцяло отразява стремежа на ПроКредит за образование в дух на толерантност и любопитство, рационална мисъл и научен метод, солидарност и приветливост, честност и отговорност. ПроКредит Банк подкрепя обучение в различна културна среда за развитие, като насърчава интегрирането на деца от различни общности и произход и прави възможен достъпа им до качествено образование. Сградата е изцяло съобразена със съвременните изисквания за енергийна ефективност, издържана в естествен архитектурен стил – дърво, камък и стъкло, а озонираща система намалява отделянето на въглеродни емисии.

Банката отчита като особено важен проектът за изграждане на публично достъпни зарядни станции за електромобили в България през 2021-22 година. Този проект се разрасна и обхвана и другите ПроКредит банки на Балканите. В България и Гърция (част от ПроКредит Банк България) са инсталирани 70 зарядни станции, които са дарение от Банката към клиентите с публично достъпни паркинги. Всеки може да бъде ползвател на станцията, без да е клиент на Банката или на обекта. В допълнение към дарения актив, Банката се ангажира да заплаща и за консумирания ток на обекта за първите 12 месеца от инсталирането на станцията. Една от ключовите локации е Университът за национално и световно стопанство (УНСС) София, където бяха инсталирани 3 зарядни станции с ангажимент от университета да осигурят свободен достъп за ползване от всеки желаещ. На ниво ПроКредит група, зарядните станции на Балканите са над 210 броя с тенденция да достигнат 300 броя.

Консолидирана нефинансова декларация (продължение)

4. Въпроси, свързани с борбата с корупцията и подкупите

Въпроси за борбата с корупцията и подкупите

Политиките на банката ПроКредит са насочени към намаляване на корупцията до нулево ниво и забрана на подкупите под всякаква форма, пряка или непряка. Банката изисква от своя персонал спазване на всички приложими закони, за да гарантира етично поведение, осигурявайки капацитет за развитие на ефективна, отговорна и прозрачна институция. Всички служители и ръководители в ПроКредит Банк, както и клиентите, бизнес партньорите и широката общественост, носят отговорност за забелязването и ясното адресиране на незаконно, измамно или неетично поведение.

ПроКредит Банк съобщава публично политиките за борба с корупцията и подкупите на членовете на управляващите органи, служителите и бизнес партньорите си чрез Кодекса за поведение.

Банката успешно създаде и въведе политика за известяване (whistleblowing policy), която гарантира безопасна и открита среда, като всеки служител и партньор на Банката може да сигнализира при съмнение за потенциално нарушение или поведение, несъвместимо с принципите на Банката. Процедурата определя информацията, която може да бъде сигнализирана, съответните канали и механизми, позволяващи на служителите свободно да изразяват подозренията си, без да се страхуват от евентуални неблагоприятни последици.

От всички служители се очаква да изразят загриженост, когато изпитат или станат свидетели на незаконно, измамно или друго неетично поведение или нарушения на закони, политики или процедури. Поради това те са силно насърчавани да адресират подобни въпроси до съответните си мениджъри, човешки ресурси, вътрешен одит, служителите по съответствието или ръководството. Освен тези вътрешни канали за комуникация, всички членове на персонала, както и бизнес партньорите на ПроКредит Банк (България) ЕАД – юридически лица и широката общественост се насърчават да повдигат въпроси, които будят загриженост, и да говорят чрез системата за подаване на сигнали за нарушения на ПроКредит Банк (България) ЕАД или чрез централния комуникационен канал в ПроКредит Холдинг, когато има съмнения за потенциални нарушения или когато са изправени пред поведение или ситуации, които могат да предизвикат етични, правни или регулаторни опасения, включително екологични и социални проблеми, и където всички индикации за нарушения се обработват последователно и безпристрастно.

Борба с изпирането на пари и предотвратяване финансирането на тероризма

В своята дейност Банката се ръководи от изискванията на националното законодателство, груповите политики и стандарти и изискванията и насоките и препоръките от европейската правна рамка, които имат директно приложение като насоките на Европейския банков орган (ЕБО), свързани с превенцията, политиките и механизмите за контрол за ефективно управление на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма (ИП/ФТ) при предоставянето на достъп до финансови услуги, за които Българска Народна Банка е заявила ангажимент да прилага и осъществява надзор (напр. Насоки ЕВА/GL/2023/04), делегирани регламенти и регламенти за изпълнение.

Консолидирана нефинансова декларация (продължение)

Вътрешни правила на ПроКредит Банк (България) ЕАД, определят цялостната организация за предотвратяване и контрол на изпирането на пари и финансирането на тероризма чрез Банката, както и дефинират критерии, позволяващи идентифициране на съмнителни операции и клиенти. Банката се стреми да изгражда дългосрочни отношения със своите клиенти, основани на открита комуникация и взаимно доверие. Познаването на дейността на клиентите, целта на встъпване в отношения с тях и произхода на техните средства е в основата на принципите на отговорно банкиране, към които Банката се придържа. Стриктното спазване и прилагане на принципите, залегнали в политиката „Опознай своя клиент“ и Груповия стандарт за встъпване в отношения с клиенти (Group Customer Due Diligence Standard) водят до висока степен на познаване на лицата, с които Банката поддържа отношения и улеснява предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма.

5. Международни стандарти, които Банката следва и членства

С цел да затвърди отдадеността си по различни теми, свързани с опазването на околната и социална среда чрез ПроКредит Холдинг, Банката членува в няколко международни екологични асоциации:

- United Nations Environment Partnership – Finance Initiative Principles for Responsible Banking AND Net-Zero Banking Alliance ([UNEP FI](#))
- Science based targets initiative ([SBTi](#))
- Partnership for Carbon Accounting Financials ([PCAF](#))
- Task Force on Climate-Related Financial Disclosures ([TCFD](#))
- United Nations Sustainability Development goals ([UN SDG](#))
- United Nations [Global Compact](#)
- Member of Finance [Leadership Group on Plastics](#)

Следните ESG рейтинги се поддържат на групово ниво:

- [ISS ESG](#), Corporate rating: Prime, Rating Grade: B-
- [MSCI ESG](#) Research, ESG Rating: AA
- [ESG EDGE](#) Score 3.9 out of 5 (Edison Investment Research)

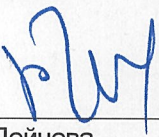
Банката използва активно международни подходи и стандарти за отчитане на устойчив модел на бизнес. В момента се използва Глобалният стандарт за отчетност (GRI), като за 6-та поредна година се публикува общ отчет на ниво група. От страна на България Банката събира и предоставя всички данни на Холдинга. Групата също следва стандарта PCAF за отчитане на въглеродния отпечатък на кредитния портфейл. Банката използва препоръките на Работната група за финансови разкрития, свързани с климата за оценка на рисковете за бизнеса от климатичните промени, за които резултатите се публикуват като част от доклада за въздействието на GRI.

Консолидирана нефинансова декларация (продължение)

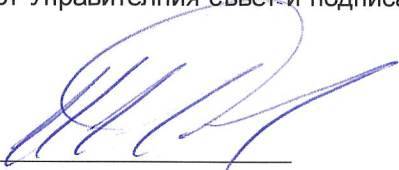
6. Награди и отличия

- ESG Awards 2023. През ноември Банката бе отличена на първо място в категория "Стратегия за климата" на големите награди ESG Awards 2023 на PwC България.
- ICAP CRIF in Bulgaria ESG Award 2023. ICAP CRIF in Bulgaria отбелязаха 11-годишнината си, като за първи път присъдиха награда в категория ESG. ПроКредит Банк беше единствената компания, която получи рейтинг A в тази категория, по време на церемонията по награждаването True Leaders.
- Първо място в категория „Банков сектор“ в конкурса „Най-зелените компании в България“ B2B медия.
- Награда „Съвършенство в кръговата икономика“ на Circle the Med Forum. ПроКредит Банк бе отличена с награда „Съвършенство в кръговата икономика“ на международния Средиземноморски форум "Circle The Med", който се проведе в Атина, Гърция. Това признание отличи лидерската позиция на Банката при финансиране на устойчиви проекти и личния и пример със зелени инвестиции и обществено значими практики.

Консолидираната нефинансова декларация е одобрена от Управителния съвет и подписана от негово име от:

Рени Пейчева
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
8 април 2024 г.

Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет